

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ฉบับสมบูรณ์

โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง
โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน
(เด็กดอน.....เด็กดี)

โดย นายสุรกิจ สุวรรณแกม และคณะ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น
31 ตุลาคม 2551

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

ฉบับสมบูรณ์

โครงการการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง

โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน

(เด็กดอน.....เด็กดี)

ทีมวิจัยโครงการ

1. นายสุรกิจ	สุวรรณแกม	นายก อบต.ดอนหญ้านาง
2. นายสมชาย	พรรคเจริญ	สมาชิก อบต.ดอนหญ้านาง
3. ผอ.สาโรจน์	ตะปะสา	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง
4. อ.สมนึก	จันทร์ศรีทอง	อาจารย์โรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง
5. เด็กชายศักดิ์ชัย	รักผ้า	นักเรียนโรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง
6. เด็กหญิงยุพา	ปิ่นทอง	นักเรียนโรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง
7. ผญ.ปราณี	เพ็งสินชัย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7
8. นางสาวราญ	พุ่มจำปา	แกนนำชุมชน
9. นางมยุรี	มะโนแจ่ม	แกนนำชุมชน
10. นางอุบล	มณีวงษ์	แกนนำชุมชน
11. พระอาจารย์สายัณต์ อัตตสิโน		ครูพระสอนธรรมะในโรงเรียน
12. พระปลัดสุนทร	ธรรมยุตโต	เจ้าอาวาสวัดหนองกลาง
13. นายเรืองศักดิ์	ประกอบกิจ	เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลดอนหญ้านาง
14. นายสุนทร	บุญมาก	ประธานชมรมผู้สูงอายุตำบลดอนหญ้านาง
15. น.ส.ประไพ	คงสมทอง	นักพัฒนาอิสระ
16. นางศรีนวล	อุ้นที	แกนนำหมู่ 4

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

สารบัญ

	หน้า
บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน	4
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	6
1.2 คำถามการวิจัย	8
1.3 วัตถุประสงค์	8
1.4 ขอบเขตพื้นที่วิจัย	8
1.5 กลุ่มเป้าหมาย	8
1.6 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	8
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
 บทที่ 2 บริบทชุมชน	
2.1 สภาพทั่วไปตำบลดอนหญ้านาง	10
2.2 สภาพบริบทของหมู่บ้าน	11-15
 บทที่ 3 วิธีการวิจัย	16–27
 บทที่ 4 ผลการวิจัย	
4.1 ผลด้านข้อมูล / ความรู้จากงานวิจัย	28
4.1.1 สถานการณ์ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน	28
4.1.2 บทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน	29
4.1.3 การรับรู้สถานการณ์ปัญหาร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	30
4.2 ผลด้านกระบวนการทำงาน	30
 บทที่ 5 สรุปผลและวิเคราะห์ผลการวิจัย	
5.1 แนวคิดในการวิจัย	32
5.2 กระบวนการวิจัย	32
5.3 การวิเคราะห์ผลเพื่อตอบโจทย์วิจัย	33
 ภาคผนวก	35 – 127

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมในกระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความเข้มแข็งในการแก้ปัญหาของตนเอง และสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ ในท้องถิ่น โดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมีส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พูดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิกอบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ในกระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้แล้วอาจจะทำให้ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่น ๆ หรือพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็นงานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัวคนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึกและวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่า ชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงานด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงาน เป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึงได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัย ให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาใน รูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่

เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมายสำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยมีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัยสู่การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชุมชนดอนหญ้านาง ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา มีการเล่าขานถึงต้นกำเนิดสืบต่อกันมาว่าถูกอพยพมาจากเวียงจันทร์ วิถีชีวิตยังคงดำเนินตามประเพณีวัฒนธรรมในอดีต ที่ยังเหลือร่องรอยให้เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน เช่น ประเพณีตักบาตรข้าวพันก้อน การทำบุญกลางบ้าน การเลี้ยงส่งเจ้าบ้าน การตักบาตรเทโว ฯลฯ คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรยึดอาชีพทำนาเป็นหลัก ชีวิตของเด็กที่เกิดมาท่ามกลางสภาพสิ่งแวดล้อมที่เป็นท้องทุ่งนา ในอดีตเด็กถูกเลี้ยงดูมาด้วยความใกล้ชิดกับพ่อแม่ สังเกตได้จากการที่พ่อแม่จะนำลูกไปเลี้ยงที่นาด้วย โดยการทำกระต๊อบไว้ที่นาและเอาผ้าขาวม้าผูกเป็นเปลสำหรับให้ลูกนอน ของเล่นที่ดีเยี่ยมในสมัยนั้นคือ พ่อจะขุดดินเหนียวมาปั้นเป็น วัว ควาย ไก่ และสัตว์ต่างๆ หรือเป็นสิ่งของอุปกรณ์ ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ สำหรับให้เด็กๆ ได้เล่น

ความผูกพันจากการเลี้ยงดูจึงทำให้เด็กมีความรักและใกล้ชิดซึมซับเอาความเป็นเกษตรกรจากพ่อแม่ไว้ เด็กในชนบทมีความรักและผูกพันกับพ่อแม่มีการช่วยเหลือกัน อย่างเช่น พ่อแม่จะเลี้ยงควายไว้สำหรับไถนาจะให้ลูกๆ ได้เลี้ยงควาย เด็กๆ จะไล่ควายไปเลี้ยงด้วยกันและจะช่วยดูแลควายให้กัน ของกินเล่นที่หาได้ง่ายคือ ลูกตะโก ลูกตะขบ ลูกหนามเล็บแมว ลูกหนามพุงดอ ลูกข้าวเม่า ลูกมะขวิด อาหารหลักในการดำรงชีวิตก็หาง่ายจากในท้องทุ่งนา ลำคลอง และตามป่า เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา กบ นก หนู เด็กจึงมีอาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติ อีกกิจกรรมที่เด็กชอบมากในสมัยนั้นคือ พ่อ-แม่จะพาเด็กๆ เล่นน้ำคลอง ลูกๆ ก็จะเกาะไหลพ่อ แม่ หรือลุงป้าน้าอาหรือพี่ที่ว่ายน้ำเป็นแล้วเพื่อหัดว่ายน้ำ ตอนเย็นหลังจากเสร็จภารกิจจากทำนาแล้วจะเป็นเวลาที่คนในชุมชนมาพบกัน และได้อาบน้ำ เล่นน้ำด้วยกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่ มีการก่อไฟเพื่อผิงไฟให้ได้รับความอบอุ่นหลังจากอาบน้ำเสร็จในฤดูหนาว เป็นภาพที่บ่งบอกถึงความสุขและสนุกสนานระหว่างคนหลายวัยที่ได้พูดคุยหยอกล้อกัน ทำให้ลืมความเหน็ดเหนื่อยตรากตรำจากการทำงาน

อีกกิจกรรมที่เด็กชอบและสนุกสนานกับพ่อแม่และญาติสนิทที่ผูกพันกันมา เป็นกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมที่ยังสืบต่อกันมาให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน คือ การกวนข้าวทิพย์ที่วัดด้วยกัน การกวนข้าวทิพย์ต้องใช้เวลามากเด็กจะชอบเพราะได้วิ่งเล่นด้วยกัน เด็กผู้หญิงก็จะเล่นหมากเก็บ ขายของ เล่นรีรีข้าวสาร เล่นจ้ำจี้ เป็นต้น นอกจากจะมีประเพณีดังกล่าวแล้ว วัดยังเป็นสถานที่ที่เด็กได้มาเล่าเรียน คนในชุมชนก็มาทำบุญที่วัด เวลาที่ผู้ใหญ่มาเจอกันจะพูดคุยถามไถ่เรื่องลูกหลาน เด็กๆ จะอยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ การที่เด็กได้อยู่กับผู้ใหญ่ ได้เข้าวัดทำให้เด็กถูกปลูกฝังกลมกลืนให้กลัวเรื่องบาปบุญคุณโทษ เด็กจึงได้รับความอบอุ่น ได้รับการดูแลจากครอบครัวและคนในชุมชนอย่างใกล้ชิด และได้เรียนรู้ความรับผิดชอบต่อครอบครัวและชุมชน เช่น อยู่ที่บ้านพ่อ แม่จะ

มอบหมายหน้าที่ให้กับลูกแต่ละคน พี่คนโตหุงข้าวน้องคนเล็กดูบ้านล้างจาน และถ้าไปวัดเด็ก ๆ จะมีหน้าที่ในการช่วยกันทำความสะอาดวัด

ในอดีตผู้นำจะเป็นที่ยอมรับและนับถือของคนในชุมชน เช่น เจ้าอาวาส ผู้ใหญ่บ้าน ความรักความผูกพันจะเกิดขึ้นตามธรรมชาติเพราะเกิดขึ้นมาจากศรัทธา เด็ก ๆ จะเชื่อฟังและทำตามผู้นำนั้นสามารถสั่งสอนได้ เช่น เวลาถึงงานเทศกาลงานบุญตามวัดต่าง ๆ ก็จะมีการไปเที่ยวงานวัดต่างถิ่นบางครั้งมีการไปกระทบกระทั่งกันบ้างในหมู่บ้าน เมื่อเกิดปัญหานั้นจะมีผู้มาจัดการด้วยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้โดยเป็นกลุ่มคนที่เคารพนับถือของคนในชุมชนนั้น เพียงแค่บอกว่าหยุดคำเดียว เด็ก ๆ ว่ายรู้ก็จะหยุดทันที

ปัจจุบันเหตุการณ์เหล่านั้นต้องกลายเป็นอดีตที่ห่างไกลออกไปทุกที วิถีชีวิตคนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งจากการทำการเกษตรแบบเอาแรงกันมาเป็นระบบการจ้างงาน และคนรุ่นลูกไปรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมกันมากขึ้น ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดน้อยลง จากสภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้พ่อแม่มีเวลาให้กับลูกน้อยลง พ่อแม่ไปทำงาน เด็กอยู่บ้านตามลำพัง พ่อแม่ลูกมีเวลาไม่ตรงกัน ขณะเดียวกันก็มีกระแสการใช้จ่ายสิ่งของฟุ่มเฟือยในชีวิตเข้ามามากขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ รถจักรยานยนต์ เด็กอยากได้อะไรพ่อแม่ก็จะตามใจซื้อให้ด้วยความรักลูกหรือจะชดเชยเรื่องการไม่มีเวลาให้กับลูก มีค่านิยมของการแข่งขันส่งลูกเรียนตามแหล่งการศึกษาในตัวเมือง จากสภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดช่องว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว เด็กขาดความใกล้ชิด ขาดความอบอุ่นจากพ่อ - แม่ ทำให้เกิดปัญหาของเด็กขึ้น คือ เด็กมีความก้าวร้าวมากขึ้น ดื้อยาเสพติด ตั้งแค้นขี้บรัง มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

จากสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ชุมชนก็มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาโดยหลายภาคส่วน เช่น อบต.ดอนหญ้านาง มีการจัดกิจกรรมครอบครัวอบอุ่นให้ชาวบ้านและสมาชิกในครอบครัวได้มาทำอาหารรับประทานร่วมกัน และทำกิจกรรมร่วมกัน แกนนำบางหมู่บ้าน เช่น หมู่ 10 จัดกิจกรรมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการดูแลศาลาอ่านหนังสือของหมู่บ้าน หมู่ 5 จัดเวทีพูดคุยกับกลุ่มเด็กเพื่อระดมความคิดเห็นในการทำกิจกรรมตามความต้องการของเด็ก เช่น กิจกรรมเกษตรพอเพียง และในส่วนของโรงเรียนซึ่งมีบทบาทในการแก้ปัญหาเด็กมามากก็มีกิจกรรมร่วมกับวัด อย่างเช่น การเข้าค่ายพระพุทธรูปตร โครงการมัคนายกน้อย (มัคทายก) การบวชเณรภาคฤดูร้อน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาหรือลดความรุนแรงของปัญหาลงได้บางส่วน จากการแก้ปัญหาดังกล่าวในระดับผู้นำของชุมชนมองเห็นปัญหาร่วมกันว่า การแก้ปัญหาอย่างไม่ชัดเจน ไม่มีข้อมูลเพียงพอในการแก้ปัญหา บางส่วนอาจจะยังแก้ไขไม่ตรงจุดเป็นการใช้กิจกรรมแก้ปัญหาเป็นครั้งคราว ทำให้การแก้ปัญหาไม่สำเร็จ ขาดความต่อเนื่อง การแก้ปัญหาที่ผ่านมาเน้นถ้าต่างคนต่างทำตามความต้องการของแต่ละหน่วยงานไม่มีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันไม่มีการคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน จะทำให้การแก้ปัญหานั้นไม่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ดังนั้นการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในตำบลดอนหญ้านางนั้น ควรต้องมีการคิดการแก้ปัญหาให้เป็นระบบมากขึ้น ให้เห็นแก่นของปัญหาอย่างแท้จริง และทำให้แต่ละภาคส่วนมาร่วมกันแก้ปัญหาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่ใช่ต่างคนต่างแก้ปัญหา จึงต้องมีการศึกษาสถานการณ์ปัญหา ความต้องการของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนให้ชัดเจนและอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น จึงเป็นที่มาของโครงการ “การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน”

1.2 คำถามวิจัย

1. สถานการณ์ปัญหา สาเหตุ และความต้องการของเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง เป็นอย่างไร
2. แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านาง และถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่ผ่านมากในตำบลดอนหญ้านาง
2. เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้คนในชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) ได้รับรู้สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่แท้จริง และเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

1.4 พื้นที่ดำเนินงาน

ตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

1.5 กลุ่มเป้าหมาย

เด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่ตำบลดอนหญ้านาง หมู่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

- กลุ่มหลัก อายุ 12 – 18 ปี
- กลุ่มรอง อายุ 0 – 11 ปี

1.6 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีอยู่ของสถานีนอนามัย
2. สัมภาษณ์ชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชน 2 วัน

3. ศึกษาดูงานและพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการทำงานด้านเด็กและเยาวชน
4. ประชุมทีมวิจัยเพื่อเตรียมการเวทีชี้แจงคนในชุมชน
5. เวทีชี้แจงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานด้านเด็กในตำบลดอนหญ้านาง
6. เวทีชี้แจงการทำงานกับชุมชนและแกนนำในแต่ละหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน
7. ประชุมประจำเดือนที่มวิจัย 3 ครั้ง
8. เวทีทบทวนสภาพการณ์และบทเรียนการทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาในชุมชน
9. ประชุมทีมวิจัยสรุปผลการชี้แจงการทำงานและระดมความคิดเห็นแกนนำในชุมชน
10. การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลพื้นฐานเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง
2. ข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับหมู่บ้าน
3. แนวทางการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน
4. แนวทางการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมในระยะต่อไป

บทที่ 2

บริบทชุมชน

สภาพทั่วไปตำบลดอนหญ้านาง

ตำบลดอนหญ้านาง เป็นตำบลหนึ่งใน 8 ตำบล ของอำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากที่ว่าการอำเภอไปทางทิศเหนือ ประมาณ 7 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 16.156 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 10,098 ไร่ โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 80 % มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับตำบลหนองขนาก อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และตำบลหนองแขงจังหวัดสระบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจาก กึ่งกลางทุ่งนาจากคลองชลประทาน 1 ซ้าย ประมาณ 0.2 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออกประมาณกิโลเมตร ตัดผ่านคลองชลประทาน 1 ซ้าย ไปถึงจุดกึ่งกลางทางรถไฟสายเหนือ

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับตำบลหนองแขง อำเภอนองแขง จังหวัด สระบุรี โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจากบริเวณ กลางทุ่งนาห่างจากถนนสายหนองแขง – หนองกิบม้า ประมาณ 0.2 กิโลเมตร

ทิศใต้

ติดต่อกับตำบลหนองน้ำใส อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีแนวเขตเริ่มต้นจาก กึ่งกลางทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแนวทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือตัดผ่าน คลองชลประทานระพีพัฒน์ ไปสิ้นสุดที่บริเวณกึ่งกลางทางรถไฟ ห่างจากวัดอุทกการาม ประมาณ 0.2 กิโลเมตร

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับตำบลกาฬ ตำบลไผ่ล้อม อำเภอกาฬ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีแนวเขต เริ่มต้นจากกึ่งกลางทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ประมาณ 0.2 กิโลเมตร ถึงจุดกึ่งกลางทางรถไฟสายเหนือ ไปทางทิศเหนือตามแนวทางรถไฟ ประมาณ 0.9กิโลเมตร

พื้นที่และประชากร

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง มีประมาณ 16.156 ตารางกิโลเมตร มีเขต การปกครอง 10 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน (ปัจจุบัน)	หมายเหตุ
1.	บ้านตะโก	นางสำราญ พุ่มจำปา	

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน (ปัจจุบัน)	หมายเหตุ
2.	บ้านตะโก	นายอรินธรณ์ วิหกรัตน์	
3.	บ้านดอนหญ้านาง	นางถวิล บัณเฑาะว์	
4.	บ้านหนองหัวควาย	นายจำนง ไก่ฟ้า	กำนันตำบล
5.	บ้านโคกกระต่าย	นายมานัส ชมชื่น	
6.	บ้านพลับ	นายพิชิต คุณวงษา	
7.	บ้านโคกม้า	นางปราณี เพ็งชัยสิน	
8.	บ้านโคกแฝก	นายวิบูล ศิริเจริญ	
9.	บ้านหนองแห่	นายบุญมี มะโนแจ่ม	
10.	บ้านทุ่งซาน	นายทองดี ไบละมุด	

สภาพภูมิประเทศของตำบลดอนหญ้านาง มีลักษณะเป็นที่ดอนต้องอาศัยสูบน้ำจากคลองชลประทานในการทำเกษตร โดยพื้นที่ราบสูงส่วนใหญ่อยู่ทางทิศตะวันตกของตำบล บริเวณหมู่ที่ 1,2 และ 10 ส่วนพื้นที่ดอนอยู่บริเวณหมู่ที่ 3,5,6,7,8 และ 9 ประชากรมีจำนวนทั้งสิ้น 2,833 คน เป็นชาย 1,405 คน เป็นหญิง 1,418 คน อาชีพหลักได้แก่ ทำนา อาชีพเสริมได้แก่รับจ้าง

สภาพบริบทของหมู่บ้านจากการเก็บข้อมูลของทีมวิจัย

หมู่ 1 , หมู่ 2 บ้านตะโก

สภาพพื้นที่

สภาพของพื้นที่หมู่ 1 และหมู่ 2 บ้านตะโก เป็นเส้นทางการเดินทางสามารถเดินทางไปในตำบลอื่นได้ซึ่งติดกับตำบลไผ่ล้อม จากการเก็บข้อมูลจากการทำแผนที่เดินดินของทีมวิจัยพบว่าในพื้นที่มีส่วนที่เป็นสวนส้มเก่า ซึ่งมีห้องแถวล่างที่ลับตาคน ซึ่งมีเด็กไปมั่วสุมสูบบุหรี่ในพื้นที่ และเป็นพื้นที่ที่รวม

เด็กจากตำบลอื่น ๆ กับเด็กของหมู่ 1 และหมู่ 2

สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ / การทำมาหากิน

คนในหมู่ 1 ส่วนใหญ่จะมีฐานะความเป็นอยู่ไม่ค่อยดีซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรับจ้าง ซึ่งส่งผลถึงปัญหาในครอบครัวเนื่องจากต้องใช้เวลากับการทำมาหากิน มีเวลาที่จะอยู่ร่วมกันในครอบครัวน้อย และผลจากที่เศรษฐกิจในครอบครัวไม่ดีทำให้มีเรื่องทะเลาะกันในครอบครัว ครอบครัวขาดความเข้าใจกัน และการเลี้ยงดูลูกหลานก็จะให้เกือบทุกอย่างที่ลูกขอบางครั้งถึงกับกู้เงินมาซื้อให้ลูก เด็กในหมู่ 1 ส่วนใหญ่จะไปศึกษาต่อในตัวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประชากรในหมู่ 2 ส่วนใหญ่มีฐานะดี บ้างก็รับราชการบ้างก็ทำงานบริษัท แต่ส่วนใหญ่จะต่างคนต่างอยู่มากกว่าไม่ค่อยมีกิจกรรมในหมู่บ้านที่ทำร่วมกัน ไม่ค่อยสนใจกิจกรรมต่างๆในหมู่บ้านมากนัก

หมู่ 3 บ้านดอนหญ้านาง

บ้านดอนหญ้านางนั้นเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีทั้งหมด 41 ครัวเรือน มีประชากร 155 คน ในปัจจุบันคนวัยทำงานที่อยู่บ้านมีน้อยส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุที่อยู่บ้าน คนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นเครือญาติกันซึ่งประกอบไปด้วย 3 ตระกูลคือ มากบดี , กระจำงพัฒนา , จำเียรกาล

สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ / การทำมาหากิน

ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างทำโรงงาน ทำงานก่อสร้าง มีครัวเรือนที่ทำนาเป็นส่วนน้อยมีอยู่ 10 ครัวเรือน

หมู่ที่ 4 บ้านหนองหัวควาย

ในพื้นที่หมู่ 4 มีโรงเรียนประถม 1 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดวิมลสุนทร และมีวัด 1 วัดคือ วัดวิมลสุนทร พื้นที่หมู่ 4 ทางด้านทิศตะวันออกนั้นติดกับตำบลหนองน้ำใสซึ่งสามารถเดินทางไปในตัวอำเภอได้สะดวก จากการสำรวจพื้นที่

ของที่มีวิจัยพบว่ามีพื้นที่เสี่ยงของเยาวชนอยู่ 2 แห่งคือ โต๊ะสนุกเกอร์ ร้านเกมส์

สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ / การทำมาหากิน การประกอบอาชีพของคนในหมู่บ้านมีหลายด้าน เช่น การทำนา , รับจ้างทำโรงงานและรับจ้างทั่วไป และส่วนหนึ่งก็ไปค้าขายที่อยุธยา กับตลาดในกรุงเทพฯ

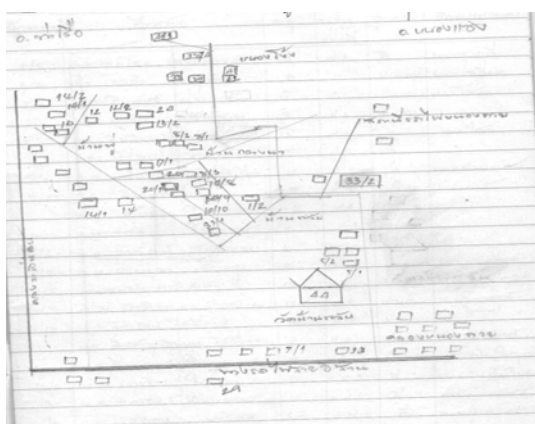
หมู่ที่ 5 บ้านโคกกระต่าย

สภาพความเป็นอยู่ / การทำมาหากินของคนในหมู่ 5 ส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้าง เช่น รับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม รับจ้างทั่วไป รับจ้างทำงานที่บ้าน ส่วนน้อยที่จะทำนา ฐานะของคนหมู่ 5 ส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ปานกลางพอมีพอกิน พอมีหนี้สินบ้าง

ประชากรในหมู่ 5 มีประมาณ 300 คนเป็นเด็กและเยาวชนอายุตั้งแต่ 12 – 20 ปี จำนวน 68 คน ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้อยู่กับพ่อแม่เนื่องจากพ่อแม่แยกทางกันต้องอยู่กับปู่ย่าตายาย ซึ่งหาเข้ากินค่าบางครั้งก็ไม่พอกินทำให้เด็กขาดความอบอุ่นและส่งผลกับการศึกษาต่อของเด็ก บางส่วนมีปัญหาติดยาเสพติดบางส่วนก็ไม่ได้เรียนต่อหลังจากจบ ม.3 บางส่วนก็เรียนไม่จบ ม.3

จากการสำรวจพื้นที่ของที่มีวิจัยพบว่ามีพื้นที่เสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนคือมีร้านเกมส์ในหมู่บ้าน และมีพฤติกรรมเสี่ยงคือ เด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีของผู้ใหญ่ เช่น การเล่นการพนันบางครั้งเด็กนั่งเล่นกับผู้ใหญ่ก็มี

หมู่ที่ 6 บ้านพลับ

หมู่ที่ 7 บ้านโคกม้า , หมู่ที่ 8 บ้านโคกแฝก

สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ / การทำมาหากิน คนในหมู่ 6, 7 , 8 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา บางส่วนก็ไปขายของในกรุงเทพฯ ปัจจุบันมีบริษัทมาของคนที่อยู่ในชุมชนตั้งในหมู่บ้าน (โรงงานทำไม้กวาด) คนในหมู่บ้านบางส่วนมาทำงานหารายได้มีทั้งทำเป็นรายได้เสริมเช่นรับงานมาทำที่บ้านและเป็นรายได้หลักของครอบครัว

จากการสำรวจพื้นที่พบว่าคนในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นเครือญาติกันและอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ เช่นในหมู่ 6 ส่วนใหญ่จะเป็นตระกูล ไบกุลหาลาบ ฟังวงษา ส่วนหมู่8 จะเป็นตระกูลแดงไท เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่อยู่ติดกับอำเภอนองแสงและสามารถเดินทางไปมาสะดวกจึงทำให้เด็กส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะไปเรียนที่อำเภอนองแสง ส่วนเด็กประถมบางก็เรียนโรงเรียนในพื้นที่

เช่น โรงเรียนวัดวิมลสุนทร บางส่วนก็ไปเรียนนอกพื้นที่ซึ่งใกล้เคียงกับบ้าน เช่น โรงเรียนรอตเสวก
โรงเรียนวัดหนองเป่า , โรงเรียนในตำบลหนองน้ำใส

หมู่ที่ 9 บ้านหนองแห่

ในอดีตบ้านหนองแห่
เป็นส่วนหนึ่งของ อ.ท่าเรือมีชื่อ
เรียกว่าตำบลนครน้อย พอมีการ
จัดตั้งให้มีตำบลตอนหญ้านางขึ้น
ใหม่ ทำให้มีการสำรวจพื้นที่
ใกล้เคียงและเห็นว่าพื้นที่ส่วน
ใหญ่ของตำบลนครน้อยมีเนื้อที่
อยู่ในเขตของตำบลตอนหญ้านาง
ทางอำเภอท่าเรือจึงได้มอบ
ตำบลนครน้อยมาอยู่ในเขตของ

ตำบลตอนหญ้านาง ซึ่งปัจจุบันคือบ้านหนองแห่หมู่ 9 สภาพพื้นที่ในสมัยก่อนจะเป็นทุ่งนาบ้างเป็น
ป่าไม้เล็กบ้าง คลองส่งน้ำก็เป็นคลองดินที่มีปลาชุกชุมมากทำให้ชาวบ้านมีอาชีพการหาปลาขาย
และปลูกผักขาย ส่วนการทำนาก็มีบ้างแต่ไม่มากนักและชาวบ้านส่วนใหญ่จะแลกเปลี่ยนอาหารกัน
แทนการซื้อขายเมื่อความเป็นอยู่ของครอบครัวเป็นไปในทางพึ่งพาอาศัยกันและกันทำให้เด็กและ
เยาวชนในสมัยนั้นอยู่กันอย่างพี่น้อง มีอะไรก็แบ่งปันกัน มีงานวัดก็ไปช่วยกันทั้งเด็กและผู้ใหญ่เด็ก
สมัยก่อนนั้นชอบเข้าวัดทำบุญเกือบทุกหลังคาเรือน

พื้นที่หมู่ 9 นั้นมีคลองชลประทานคอนกรีตเล็กๆ ไหลผ่านกลางหมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่จะ
เป็นทุ่งนาเป็นส่วนมากและคนในหมู่บ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนา รองลงมาคือเป็นพนักงาน
โรงงานอุตสาหกรรม ในหมู่บ้านจะมีการประชุมประจำเดือนๆละ 1 ครั้งแต่การตั้งบ้านเรือนจะอยู่กัน
อย่างกระจัดกระจาย เช่นตั้งบ้านเรือนอยู่ใกล้ที่นาตัวเองทำให้บางครั้งได้รับข้อมูลข่าวสารของคนใน
หมู่บ้านไม่ชัดเจนเด็กและเยาวชนในหมู่ 9 ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่อยู่ในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้นมีการ
รวมตัวกันเป็นกลุ่มๆ มีด้วยกัน 3 กลุ่มบ้าน เด็กในหมู่ 9 ส่วนมากจะมาเรียนที่โรงเรียนวัดตะโกตอน
หญ้านาง

หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งซาน

บ้านทุ่งซานมีด้วยกัน 36 ครัวเรือนมีประชากร 117 คน เป็นเด็กเยาวชนที่อยู่ในช่วง 12 – 20 ปี จำนวน 12 คน เด็กช่วงประถม 4 คน แต่จะมีผู้สูงอายุมากคือ 20 คน

คนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาไม่ค่อยมีอาชีพเสริม ซึ่งมีทั้งที่เป็นนาของตัวเองและนาเช่าเป็นบางส่วน ส่วนใหญ่อยู่กันแบบครอบครัวใหญ่ การตั้งบ้านเรือนก็อยู่กันเป็นกลุ่มเล็กกระจายกันออกไป ความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นดี ผู้ปกครองสนใจดูแลลูกหลานของตนเอง เด็กจะเชื่อฟังผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่คนในหมู่บ้านจะเรียนค่อนข้างสูง พอจบแล้วก็ไปทำงานโรงงานอุตสาหกรรมไม่ค่อยมีกลับมาทำการเกษตรที่บ้าน

ปัจจุบัน วิถีชีวิตคนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งจากการทำการเกษตรแบบเอาแรงกันมาเป็นระบบการจ้างงาน และคนรุ่นลูกไปรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมกันมากขึ้น ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดน้อยลง จากสภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้พ่อแม่มีเวลาให้กับลูกน้อยลง พ่อแม่ไปทำงาน เด็กอยู่บ้านตามลำพัง พ่อแม่ลูกมีเวลาไม่ตรงกัน ขณะเดียวกันก็มีกระแสการใช้จ่ายสิ่งของฟุ่มเฟือยในชีวิตเข้ามามากขึ้น เช่น โทรศัพท์มือถือ รถจักรยานยนต์ เด็กอยากได้อะไรพ่อแม่ก็จะตามใจซื้อให้ด้วยความรักลูกหรือจะชดเชยเรื่องการไม่มีเวลาให้กับลูก มีค่านิยมของการแข่งขันส่งลูกเรียนตามแหล่งการศึกษาในตัวเมือง จากสภาพวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปทำให้เกิดช่องว่างความสัมพันธ์ในครอบครัว เด็กขาดความใกล้ชิด ขาดความอบอุ่นจากพ่อ - แม่ ทำให้เกิดปัญหาของเด็กขึ้น คือ เด็กมีความก้าวร้าวมากขึ้น ดื้อยาเสพติด ตั้งแค้นขี้บอชิ่ง มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

โครงการ การศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา โดยความร่วมมือของ บ้าน วัด และโรงเรียน (เด็กดอน.....เด็กดี) มีวัตถุประสงค์โครงการที่สำคัญ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านาง และถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่ผ่านมามาในตำบลดอนหญ้านาง
2. เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้คนในชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) ได้รับรู้สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่แท้จริง และเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

กระบวนการดำเนินงานวิจัยในระยะที่ 1 นี้เน้นกระบวนการในการศึกษาสถานการณ์เบื้องต้นของเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน และการสร้างการรับรู้และการตระหนักถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนกับคนในชุมชนเพื่อนำไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีกระบวนการที่สำคัญ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีอยู่ของสถานีอนามัย

1.1 วัตถุประสงค์

- 1.1.1 เพื่อทบทวนแผนงานโครงการและแบ่งบทบาทหน้าที่ทีมวิจัย
- 1.1.2 เพื่อทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีอยู่ของสถานีอนามัย

1.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.2.1 ได้ข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนเบื้องต้นของแต่ละหมู่บ้านประกอบไปด้วยจำนวนเด็กและเยาวชนแต่ละหมู่บ้าน , ที่อยู่ , อายุ
- 1.2.2 ทีมวิจัยเข้าใจเป้าหมายของโครงการและแผนการดำเนินงานของโครงการร่วมกัน

1.3 ระยะเวลาสถานที่

ช่วงเดือนแรกของการทำงาน (11 ตุลาคม 2549) โรงเรียนวัดหนองกลาง

1.4 วิธีการดำเนินงาน

- 1.4.1 ทีมวิจัยประสานงานนัดหมายการประชุมโดยหัวหน้าทีมวิจัย และประสานข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนกับเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
- 1.4.2 การจัดเวที

- ทีมวิจัยทบทวนความเข้าใจและเป้าหมายของโครงการ โดยการระดมความคิดจากทีมวิจัยแต่ละภาคส่วน

- ทีมวิจัยทบทวนข้อมูลเด็กและเยาวชนของสถานีนามัยที่มีอยู่ ประกอบไปด้วย แผนที่เดินดินของแต่ละหมู่บ้าน และรายชื่อเด็กโดยทำการแยกช่วงอายุให้ของแต่ละหมู่บ้าน

- ทีมวิจัยสรุปการเวทีในเรื่องของการบริหารจัดการโครงการ (การแบ่งบทบาทหน้าที่ , วิธีการในการดำเนินงาน) และแผนงานในการเก็บข้อมูลในครั้งต่อไป ประกอบไปด้วย

1. การสำรวจรายชื่อเด็กและเยาวชนที่มีอยู่จริงแต่ละหมู่บ้าน และผู้ปกครองที่เด็กอาศัยอยู่ด้วย
2. การสำรวจหมู่บ้านเพื่อทำแผนที่เดินดิน เพื่อให้เห็นสภาพสภาพวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชนแต่ละหมู่บ้าน
3. การเตรียมความพร้อมทีมวิจัยในการสำรวจหมู่บ้านโดยใช้เครื่องมือแผนที่เดินดิน

1.5 ผู้เข้าร่วมเวทีจำนวน 11 คน ประกอบไปด้วย

- ทีมวิจัยหลัก 9 คน
- ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2 คน

กิจกรรมที่ 2 สสำรวจชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชน 10 หมู่บ้าน

2.1 วัตถุประสงค์

2.1.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมของทีมในการใช้เครื่องมือจัดเก็บข้อมูล

2.1.2 เพื่อจัดทำแผนที่เดินดินให้เห็นสภาพกลุ่มเด็กที่มีอยู่ในชุมชนว่ามีการรวมตัวอยู่อย่างไรบ้าง

2.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.2.1 ทีมวิจัยได้พัฒนาทักษะในการจัดเก็บข้อมูล

2.2.2 ทีมวิจัยเข้าใจเป้าหมายและเห็นความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชน

2.3 ระยะเวลาสถานที่

ช่วงเดือนแรกของการดำเนินงาน (ใช้เวลา 2 วัน วันที่ 23 – 24 ตุลาคม 2549

2.4 วิธีการดำเนินงาน

2.4.1 การเตรียมการ

- ทีมศูนย์ประสานงานประสานงานกับพี่เลี้ยงโครงการถอดบทเรียนอาคารสงเคราะห์ในการเป็นวิทยากรฝึกการใช้เครื่องมือแผนที่เดินดิน

- ทีมวิจัยนัดหมายการวันในการลงพื้นที่สำรวจชุมชนร่วมกันล่วงหน้า 1 อาทิตย์ และนัดหมายสถานที่ในการพูดคุยและเส้นทางในการสำรวจร่วมกัน

2.4.2 การทดลองใช้เครื่องมือแผนที่เดินดินในการเก็บข้อมูล

- ทีมวิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

- วิทยากรชนทิมวิจัระดมคควมคดโดยประกบไปดวยประเด้นด่งนี้ค้อ เป้าหมยใน การสำรวจพื้นที่โดยใช้เครื่องมือแผนที่เดินดิน , ข้อควรระวัง , วิธีการการสำรวจของทิมวิจั , เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนที่เดินดิน และการซักถาม

- ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลร่วมกัน

- สรุปบทเรียนหลังการสำรวจชุมชน ประกอบด้วย บทเรียนการสำรวจชุมชน และสิ่งที่ได้จากการสำรวจชุมชน

- การสรุปแนวคิดในการทำงานด้านเด็กของทิมวิจั โดยการสำรวจชุมชนของทิมวิจันั้น ทำเพื่อทำความเข้าใจต่อสถานการณ์เด็กและสื่อสารกับคนในชุมชน ประกอบด้วย ตัวเด็กเอง , จุตรวมของเด็ก , ครอบครัวชุมชน วัด โรงเรียน , ผู้นำชุมชน ว่าแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ต่อปัญหาและการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน โดยมีรายละเอียดในการทำแผนที่เดินดินของแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำแหน่งครัวเรือนของแต่ละหมู่บ้าน
2. เส้นทางในหมู่บ้านที่สามารถเชื่อมต่อพื้นที่นอกเขต
3. จุตรวมของเด็ก “จุดสำคัญ” มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างไร
4. ทนเดิม สิ่งดีที่มีอยู่ในหมู่บ้าน เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำ

โดยแบ่งผู้รับผิดชอบแต่ละหมู่บ้านดังนี้

หมู่ที่ 1	ผู้รับผิดชอบ นายสมนึก	จันทร์ศรีทอง
หมู่ที่ 2	ผู้รับผิดชอบ ผู้ใหญ่สำราญ	พุ่มจำปา
หมู่ที่ 3	ผู้รับผิดชอบ นางถวิล	ปั้นอบเนียม
หมู่ที่ 4	ผู้รับผิดชอบ นางศรีนวล	อุ้นที
หมู่ที่ 5	ผู้รับผิดชอบ นายสุรกิจ	สุวรรณแกม
หมู่ที่ 6	ผู้รับผิดชอบ นายสมชาย	พรรคเจริญ
หมู่ที่ 7-8	ผู้รับผิดชอบ ผู้ใหญ่ปราณี	เพ็งชัยสิน
หมู่ที่ 9	ผู้รับผิดชอบ นางมยุรี	มะโนแจ่ม
หมู่ที่ 10	ผู้รับผิดชอบ นายสุนทร	บุญมาก

2.4.3 การประชุมทิมวิจัสรุปข้อมูลแต่ละหมู่บ้านเป็นระยะ

2.5 ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

- ทิมวิจัหลัก 11 คน
- ทิมวิทยากร 2 คน
- ทีมศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2 คน

กิจกรรมที่ 3 การอบรมและพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยเรื่องการทำงานด้านเด็กและเยาวชน (การศึกษาดูงานบ้านกาญจนาภิเษก)

3.1 วัตถุประสงค์

3.1.1 เพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน

3.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

3.2.1 ทีมวิจัยมีความรู้และทักษะในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนมากขึ้น

3.3 ระยะเวลาสถานที่

ช่วงเดือนที่ 3 ของการทำงาน (วันที่ 18 ธันวาคม 2549) ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก อ.พุทธมณฑล จ. นครปฐม

3.4 วิธีการดำเนินงาน

3.4.1 การเตรียมการ

- ทีมวิจัยประสานงานกับสถานที่ศึกษาดูงาน
- ทีมวิจัยเตรียมประเด็นในการศึกษาดูงาน และแบ่งบทบาทหน้าที่ในการศึกษาดูงานในทีม

วิจัย โดยมีประเด็นในการศึกษาดูงานดังนี้

1. หลักคิดในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน
2. เทคนิคการเข้าถึง และการสร้างความยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย
 - กลุ่มเด็กและเยาวชน
 - กลุ่มผู้ปกครอง
 - กลุ่มผู้นำชุมชน
3. วิธีการสื่อสารพูดคุย สร้างความเข้าใจกับกลุ่มเด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง
4. มีหลักเกณฑ์การพิจารณาช่วยเหลือเด็กอย่างไร และมีวิธีการจัดการอย่างไร
5. มีการแยกประเภทของเด็กอย่างไร มีวิธีแก้ปัญหาหรือจัดการกับเด็กอย่างไร
6. ผลลัพธ์ในการทำงาน สำเร็จ / ไม่สำเร็จ เพราะอะไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

3.4.2 การศึกษาดูงาน

- ทีมวิจัยแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกับผู้อำนวยการบ้านกาญจนาภิเษก (คุณทึชา ณ นคร) ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้

- ทีมวิจัยเยาวชนแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเยาวชนในบ้านกาญจนาภิเษก

3.4.3 การประชุมทีมวิจัยสรุปบทเรียนการศึกษาดูงาน โดยมีประเด็นดังนี้

- บทเรียน / สิ่งที่ได้จากการดูงาน
- การปรับใช้กับการทำงานของโครงการวิจัย
- ทบทวนบทบาทของทีมนักวิจัยในการดำเนินงาน

3.5 ผู้เข้าร่วม จำนวน 14 คน ประกอบด้วย

- ทีมวิจัยหลัก 11 คน
- ทีมศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2 คน
- ที่ปรึกษาศูนย์ประสานงานศูนย์ประสานงานฯ 1 คน

กิจกรรมที่ 4 จัดเวทีชี้แจงการทำงานกับชุมชนและแกนนำในแต่ละหมู่บ้าน

4.1 วัตถุประสงค์

- 4.1.1 เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจโครงการวิจัยกับคนในชุมชน 10 หมู่บ้าน
- 4.1.2 เพื่อนำเสนอข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนแต่ละหมู่บ้าน ประกอบด้วย แผนที่เดินดิน และจำนวนเด็กแต่ละช่วงวัย
- 4.1.3 เพื่อหาแนวร่วมในการทำงานในหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน
- 4.1.4 เพื่อระดมความคิดมุมมองต่อปัญหาเด็กและเยาวชน และทบทวนสถานการณ์เด็กและเยาวชนในแต่ละหมู่บ้าน
- 4.1.5 แผนการดำเนินงานร่วมกันของแต่ละหมู่บ้าน

4.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 4.2.1 คนในชุมชนมีความเข้าใจโครงการวิจัยมากขึ้น รวมถึงได้แนวร่วมในการทำงานแต่ละหมู่บ้าน
- 4.2.2 ทีมวิจัยรับรู้ความคิดของคนในชุมชนต่อสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนแต่ละหมู่บ้าน
- 4.2.3 ทีมวิจัยและคนในชุมชนได้รู้สถานการณ์เด็กและเยาวชนในปัจจุบันของแต่ละหมู่บ้าน

4.3 ระยะเวลาสถานที่

ช่วงเดือน มกราคม 2550 - มิถุนายน 2551 (10 หมู่บ้าน)

- หมู่ที่ 1 , 2 จัดเดือนมิถุนายน 2550
- หมู่ที่ 3 , 5 จัดวันที่ 2 มิถุนายน 2551
- หมู่ที่ 4 จัดวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2551
- หมู่ที่ 6 , 7 , 8 จัดวันที่ 26 มิถุนายน 2550
- หมู่ที่ 9 จัดวันที่ 5 กรกฎาคม 2550
- หมู่ที่ 10 จัดวันที่ 28 กรกฎาคม 2550

4.4 วิธีการดำเนินงาน

4.4.1 การเตรียมกระบวนการในการจัดเวที ประกอบไปด้วย

- การกำหนดเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ในการจัดเวทีชี้แจงคนในชุมชน
- กระบวนการ / วิธีการในการจัดเวทีชี้แจงโครงการ
- การกำหนดแผนการจัดเวทีแต่ละหมู่บ้าน

4.4.2 การจัดเวทีชี้แจงคนในหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน โดยมี เป้าหมาย และกระบวนการดังนี้ เป้าหมาย / วัตถุประสงค์เวทีชี้แจงโครงการ

1. ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ (ทีมวิจัยเป็นใครบ้าง บทบาทของทีมวิจัยเป็นอย่างไร) ทำความเข้าใจกับชาวบ้านต่อโครงการวิจัยว่า ทีมวิจัยคิดอย่างไรกับโครงการนี้ และชาวบ้านมองโครงการนี้อย่างไร
2. หาแนวร่วมในการทำงานในหมู่บ้าน
3. ระดมความคิดเห็นมองต่อปัญหาเด็ก / สถานการณ์เด็กและเยาวชน (สะท้อนภาพด้านบวกและลบ , หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน)
4. การเห็นภาพร่วมกันต่อว่าหลังจากเวทีแล้วจะทำอะไรต่อกับหมู่บ้านบ้าง

กระบวนการในเวทีชี้แจง

กระบวนการ / ขั้นตอน	ผู้รับผิดชอบ
1. ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ	หัวหน้าโครงการวิจัย
2. แนะนำทีมงาน	เจ้าของพื้นที่
3. นำเสนอข้อมูลเด็กที่แต่ละหมู่บ้าน (แผนที่ , รายชื่อ , ภาพถ่าย)	เจ้าของพื้นที่
4. แลกเปลี่ยนเพิ่มเติมข้อมูล	เจ้าของพื้นที่
5. ระดมความคิดเพื่อการพัฒนาครอบครัว - สถานการณ์ปัญหาเด็กในหมู่บ้าน - แนวทางการแก้ไข	

เวทีชี้แจงหมู่ 10 บ้านทุ่งซาน

เวทีชี้แจงหมู่ 6 , 7 , 8

เวทีชี้แจงหมู่ 1, 2

กิจกรรมที่ 5 การถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบลดอนหญ้านาง

5.1 วัตถุประสงค์

5.1.1 เพื่อถอดบทเรียนประสบการณ์การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในตำบลดอนหญ้านาง

5.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.2.1 ทีมวิจัยได้บทเรียนประสบการณ์ในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนและนำมาปรับ
วิธีการทำงานในระยะต่อไป

5.3 ระยะเวลาสถานที่

วันที่ 15 มิถุนายน 2551 ณ ห้องประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง

5.4 วิธีการดำเนินงาน

5.4.1 การเตรียมการก่อนจัดเวที

- ทีมวิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการถอดบทเรียน ประกอบไปด้วย

หน่วยงาน	รายชื่อ	กิจกรรม
โรงเรียนตะโก	1. ผอ.สาโรจน์	ดนตรีไทย
โรงเรียนวัดวิมล	2. ผอ.อดิสร	มัคทายกน้อย
	3. อ.สมนึก	สอนทำหัวโขน

หน่วยงาน	รายชื่อ	กิจกรรม
	4. อ.ธานินท์	กีฬา
ศูนย์เด็กเล็ก	1. สมศรี 2. นฤมล	
วัด	1. พระอาจารย์สายัณต์ 2. มหาสมนึก	มัคทายกน้อย บวชเณรภาคฤดูร้อน
อบต.	นายก / เจ้าหน้าที่ (เอ เต่า ไก่)	จัดงานวันเด็ก จัดแข่งขันกีฬา อบรมเยาวชนเรื่อง พลังงาน
ชุมชน	ศรีนวล ผญ.สำราญ ผญ.ปราณี อ.สุนทร พี่เอ๋ สมนึก	

- ประสานงานกลุ่มเป้าหมายโดยการทำความเข้าใจอย่างเป็นทางการ
- ทีมวิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ และกระบวนการในการจัดเวที โดยมีวัตถุประสงค์คือ
 1. การทบทวนกิจกรรมเดิมที่เคยทำมา เพื่อที่จะได้มาปรับปรุงหรือปรับวิธีการทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ประสิทธิผลมากขึ้น และมีประเด็นในการถอดบทเรียนคือ
 - มีแนวคิดอย่างไร
 - ผลการทำกิจกรรมเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง
 - วิธีการทำกิจกรรม
 - จะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
 - กิจกรรมที่จัดถ้าดีอยู่แล้วจะมีวิธีการขยายผลอย่างไร
 2. เพื่อพูดคุยความต้องการและสภาพที่เป็นอยู่ของตัวเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม

5.4.2 การจัดเวทีถอดบทเรียน

- ทีมวิจัยจัดกระบวนการตามที่ได้มีการเตรียมการไว้ โดยมีกระบวนการดังนี้
- กระบวนการในการจัดประชุม**

เวลา	กำหนดการ
9.00 น.	ลงทะเบียน
9.30 น.	ชี้แจงโครงการ , แนวพัฒนาเด็กของตำบลดอนหญ้านาง ภาพรวม ภาพฝันของคนดอนหญ้านาง และชมวีดีทัศน์

เวลา	กำหนดการ
10.00 น.	ให้แต่ละคนทบทวนงานที่ตัวเองทำ (10 นาที) 1. กำลังทำงานอะไรอยู่ 2. มีความคิดอย่างไรที่ทำงานนี้ 3. ทำแล้วมีปัญหาอะไรบ้าง (สำเร็จ , ไม่สำเร็จ) 4. ถ้าจะทำใหม่ต้องแก้ไขอะไรบ้าง
10.00 – 11.45 น.	เวทีแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้เข้าร่วม
11.45 – 12.00 น.	สรุปการประชุม
12.00 – 13.00 น.	ทีมวิจัยสรุปการประชุม

5.5 ผู้เข้าร่วม 36 คน ประกอบด้วย

- ทีมวิจัยโครงการเด็กดონเด็กดี 10 คน
- ครูศูนย์เด็กเล็ก 2 คน
- แกนนำที่เคยจัดกิจกรรม 6 คน
- ตัวแทนเด็กที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับพระ 6 คน
- เด็กที่ร่วมเล่นกีฬาและดนตรี ศิลปะประดิษฐ์ 10 คน
 - เด็กโรงเรียนตะโก
 - เด็กเรียนอยุธยา
 - เด็กเรียนเทคนิค , อาชีวะ
- ทีมศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 2 คน

กิจกรรมที่ 6 การประชุมทีมวิจัยระหว่างการดำเนินงาน

6.1 วัตถุประสงค์

- 6.1.1 เพื่อติดตามกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยเป็นระยะ
- 6.1.2 เพื่อสรุปผลการดำเนินงานวิจัยช่วงการชี้แจงการทำงานโครงการวิจัยในหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน

6.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.2.1 ทีมวิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการโครงการเพื่อตอบคำถามในการวิจัย
- 6.2.2 ทีมวิจัยได้บทเรียนในการจัดเวทีชี้แจงหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน

6.3 ระยะเวลาสถานที่

ระหว่างการดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการโครงการวิจัย

6.4 วิธีการดำเนินงาน

- 6.4.1 ประชุมทีมวิจัยทุกเดือน

6.4.2 ประชุมทีมวิจัยสรุปบทเรียนหลังจากการจัดกิจกรรม

6.5 ผู้เข้าร่วม

6.5.1 ทีมวิจัยหลัก

6.5.2 ทีมที่ปรึกษาโครงการ

กิจกรรมที่ 7 เวทีนำเสนอข้อมูลกับผู้นำส่วนต่าง ๆ ในชุมชน

7.1 วัตถุประสงค์

7.1.1 เพื่อชี้แจงเป้าหมายในการทำงานของโครงการวิจัยให้กับแกนนำชุมชนทราบ

7.1.2 เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้ที่ทำงานด้านเด็กในตำบลตอนหนุ่ยนางต่อสถานการณ์เด็กและเยาวชน รวมถึงแนวทางการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน

7.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.2.1 แกนนำในชุมชนที่ทำงานด้านเด็กและเยาวชนเข้าใจเป้าหมายของโครงการวิจัยและให้ความร่วมมือในการทำงานในระยะต่อไป

7.2.2 ได้แนวทางในการแก้ปัญหาโดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

7.3 ระยะเวลาสถานที่

วันที่ 22 สิงหาคม 2551 ณ ห้องประชุม อบต.ตอนหนุ่ยนาง

7.4 วิธีการดำเนินงาน

7.4.1 ทีมวิจัยเตรียมข้อมูลที่จะใช้ในการค้นข้อมูลและการชี้แจงโครงการ

7.4.2 ทีมวิจัยเตรียมกระบวนการในการจัดเวที โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

- คณะครู , พระ 4 คน
- เด็กนักเรียน 50 คน
- ผู้ปกครอง 20 คน
- ผู้นำชุมชน 30 คน
- แกนนำเด็ก 15 คน
- ประชาชนที่สนใจ 20 คน

วัตถุประสงค์ในการจัดเวที

1. เพื่อนำเสนอผลการทำงานวิจัยในระยะที่ผ่านมาและร่วมประชุมเสนอแนะเพิ่มเติม
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถตามกิจกรรมที่ตนเองทำอยู่

กระบวนการจัดเวที

<u>เวลา</u>	<u>กิจกรรม</u>	<u>ผู้รับผิดชอบ</u>
9.00 น.	กล่าวเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอวิดิทัศน์ งานวิจัยเพื่อ	นายกสฤกิจ

	ท้องถิ่น	
9.30 น.	แนะนำโครงการวิจัย	นายกสุรกิจ
	แนะนำทีมวิจัย	อ.สุนทร
	กิจกรรมโครงการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรม กิจกรรมการแก้ปัญหาเด็กและ เยาวชน	ผู้ใหญ่สำราญ พีศรีนวล พีถวิล พีอ้อย
10.30 น.	ระดมความคิดผู้เข้าร่วม “แนวทางการพัฒนาเด็กและ เยาวชนตำบลดอนหญ้านาง”	อ.สุนทร , พีปราณี

7.5 ผู้เข้าร่วม จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

- ทีมวิจัย
- ผู้นำในชุมชน
- ผู้ใหญ่บ้าน
- สมาชิก อบต.
- ผู้บริหารโรงเรียนในพื้นที่
- ชาวบ้านที่สนใจ
- เยาวชนที่ร่วมกิจกรรมต่างๆในชุมชน

กิจกรรมที่ 8 การสรุปผลโครงการและบทเรียนการดำเนินงานวิจัย

8.1 วัตถุประสงค์

8.1.1 เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการวิจัยและองค์ความรู้ในการดำเนินงานโครงการวิจัย

8.1.2 เพื่อถอดบทเรียนการบริหารจัดการโครงการวิจัย

8.2 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.2.1 ได้บทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยและบทเรียนในการบริหารจัดการโครงการ

8.2.2 ได้แนวทางในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนโดยความร่วมมือของบ้าน วัด โรงเรียน

8.3 ระยะเวลาสถานที่

8.3.1 ครั้งที่ 1 วันที่ 8 กันยายน 2551

8.3.2 ครั้งที่ 2 วันที่ 22 กันยายน 2551

8.3.3 ครั้งที่ 3 วันที่ 28 กันยายน 2551

8.4 วิธีการดำเนินงาน

- 8.4.1 ครั้งที่ 1 ทีมวิจัยถอดบทเรียนในประเด็นดังนี้ การทบทวนโจทย์วิจัย และผลที่ได้จากการดำเนินงานโครงการ
- 8.4.2 ครั้งที่ 2 ถอดบทเรียนประเด็น การเปลี่ยนแปลงในทีมวิจัย การเปลี่ยนแปลงกับเด็กและเยาวชน และการเปลี่ยนแปลงกับชุมชน
- 8.4.3 ครั้งที่ 3 ทีมวิจัยถอดบทเรียนในประเด็น ดังนี้ ความเข้าใจต่องานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ก่อนเริ่มดำเนินงาน , กระบวนการในการพัฒนาโครงการ , กระบวนการในการทำงาน ,

8.5 ผู้เข้าร่วม

ทีมวิจัยหลัก

บทที่ 4

ผลการวิจัย

โครงการวิจัยนี้เป็นโครงการระดับตำบล ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย และต้องใช้เวลาดำเนินการยาวนาน ดังนั้นแผนการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 จึงเป็นการดำเนินการเฉพาะในส่วนของการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเด็ก/เยาวชนตำบล ดอนหญ้านาง , การจัดเวทีชี้แจงทำความเข้าใจโครงการในระดับหมู่บ้านและตำบล และการถอดบทเรียนกิจกรรมการทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาในตำบล เพื่อให้ทราบสถานการณ์เด็กและเยาวชนในตำบล และได้แนวทางการเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมในระยะต่อไป โดยได้คงโจทย์วิจัยและวัตถุประสงค์เดิมที่ทีมวิจัยได้กำหนดไว้ เพื่อให้เห็นทิศทางการทำงานในระยะยาว แต่ปรับผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินงานระยะที่1 มาเป็น ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลสถานการณ์เบื้องต้นในระดับหมู่บ้านของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง และได้แนวทางการเก็บข้อมูลที่เหมาะสมในระยะต่อไป รวมถึงได้แนวทางแก้ปัญหาเด็กเยาวชนในบางเรื่อง ที่ชุมชนสามารถทำได้ระหว่างการดำเนินงานโครงการวิจัย

4.1 ผลด้านข้อมูล / ความรู้จากงานวิจัย

4.1.1 สถานการณ์ปัญหา และความต้องการของเด็กและเยาวชน

4.1.1.1 ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลสถานการณ์เบื้องต้นในระดับหมู่บ้าน

ข้อมูลพื้นฐานจำนวนเด็กและเยาวชนใน 10 หมู่บ้าน โดยเน้นที่กลุ่มเป้าหมายหลักคือ ช่วงอายุตั้งแต่ 12 – 20 ปี (กลุ่มเป้าหมายหลัก) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
1	20 คน	27 คน	47 คน
2	14 คน	15 คน	29 คน
3	13 คน	10 คน	23 คน
4	41 คน	34 คน	75 คน
5	37 คน	31 คน	68 คน
6	29 คน	27 คน	56 คน
7	13 คน	5 คน	18 คน
8	12 คน	18 คน	30 คน
9	15 คน	20 คน	35 คน
10	8 คน	4 คน	12 คน
รวม	202 คน	191 คน	393 คน

4.1.1.2 ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน

จากการจัดเวทีชี้แจงโครงการและแลกเปลี่ยนสถานการณ์เด็กและเยาวชน (กลุ่มเป้าหมายหลัก) ร่วมกับแกนนำและผู้ปกครองรวมถึงตัวเด็กและเยาวชนใน 10 หมู่บ้านพบว่า ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนโดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

1) จากการดำเนินงานเก็บข้อมูลนั้นที่มิวิจัยพบว่าเด็กในตำบลนั้นมีความต้องการในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นแต่มีปัจจัยเงื่อนไขว่า ครอบครัว / ผู้ปกครองนั้นไม่สามารถที่จะสนับสนุนเด็กต่อได้เพราะต้องไปศึกษาต่อนอกตำบลและต้องมีค่าใช้จ่ายสูงและครอบครัวก็มีฐานะยากจน จากปัญหาดังกล่าวที่มิวิจัยจึงได้มีการประสานงานกับส่วนต่างๆ เช่น อบต.ดอนหญ้านาง , สถานศึกษาที่เด็กจะไปศึกษาต่อ จนเกิดการสนับสนุนทุนให้เด็กได้ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา (ปวช.) รุ่นแรก จำนวน 8 คน โดยการประสานงบประมาณสนับสนุนจาก นายก อบต.ดอนหญ้านาง ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมวิจัยอยู่ในขณะนั้น

2) ปัญหาเด็กติดยาเสพติด

3) ปัญหาเด็กมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ดิดเหล้า / บุหรี่ , การพนัน , ดิดเกมส์ , ก้าวร้าว , ขับรถชิง , ลักขโมย

4.1.2 บทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน

จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวนั้น ทีมแกนนำในพื้นที่ก็มีกิจกรรมดีๆ ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบลมาก่อนที่จะมาทำวิจัย เช่นกัน เช่น

ปี 2548 เริ่มทำกิจกรรมครอบครัวอบอุ่นซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงเดือนเมษายนของทุกปี (ช่วงสงกรานต์) จัดโดย อบต. และแต่ละภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเช่น คนในชุมชนร่วมเป็นเจ้าภาพอาหารในการจัดกิจกรรม , โรงเรียนเป็นเจ้าภาพเรื่องสถานที่และการจัดกิจกรรม โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมจะเน้นให้พ่อแม่ลูกตัวอย่างครอบครัวอบอุ่น โดยส่งครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่มีในหมู่บ้าน มาทำกิจกรรมร่วมกันใน 1 วัน (ทานข้าวร่วมกัน , ราวางพ่อแม่ลูก , เล่นเกมส์) กิจกรรมดังกล่าวนี้สามารถสร้างความสามัคคีให้กับคนในชุมชน และสร้างความอบอุ่นในครอบครัวได้เป็นอย่างดี แต่ก็ยังไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีของผู้ใหญ่เท่าที่ควร

ปี 2549 มีกิจกรรมต่างๆ มากมาย ดังนี้

- การจัดค่ายเด็ก โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นเด็ก ช่วงชั้น ป.4 – ป.6 และชั้นมัธยม เป็น การให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด (โทษของยาเสพติด , ผลกระทบ) และผลที่ได้จากการจัดค่ายจากการพูดคุยกับเด็กและเยาวชนนั้นทำให้เด็กกลัวและไม่กล้าเข้าไปลอง แต่ในช่วงปีหลังมานี้กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมส่วนมากจะเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมที่ดียอยู่แล้ว
- การสอนธรรมะในโรงเรียน โดยครูพระมาสอนที่โรงเรียน
- การจัดค่ายพระพุทธบุตร “บวชเณรภาคฤดูร้อน” มีการจัดต่อเนื่องทุกปีจนถึงปัจจุบัน โดยความร่วมมือระหว่าง อบต. , วัด , โรงเรียนในพื้นที่ โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นเด็ก

ประถมและมัธยมโดยการสมัครตามความสนใจ รูปแบบในการจัดกิจกรรมนั้น มีผู้ปกครองมาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ

- การประกวดมัคทายกน้อย

นอกจากนั้นในพื้นที่ตำบลดอนหญ้านางจากการสำรวจชุมชนของทีมวิจัยพบว่า มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบลดอนหญ้านางมากมายที่ทำกิจกรรมกับเด็กและเยาวชน เช่น การสอนเด็กทำงานฝีมือ (ทำดอกไม้ประดิษฐ์) , ภูมิปัญญาการทำหัวโขนจำลอง , การถักเปเล , การทำของเล่นเด็กที่บ้าน , การปลูกสมุนไพร

แต่ถึงอย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมต่างๆดังกล่าวมาแล้วนั้นยังขาดความต่อเนื่องในการทำงานและขาดการเชื่อมโยงกันระหว่างแกนนำที่ดำเนินงานกิจกรรมดังกล่าว และการดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายเด็กเยาวชนในตำบลเท่าที่ควร และอีกส่วนคือกิจกรรมส่วนใหญ่มุ่งไปที่ตัวเด็กเพียงด้านเดียว แต่สภาพปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กด้วยซึ่งกิจกรรมที่ดำเนินการนั้นยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับส่วนนี้มากนัก

4.1.3 การรับรู้สถานการณ์ปัญหาร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน และการมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหา

การจัดเวทีชี้แจงแกนนำในหมู่บ้านและร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนร่วมกันนั้นทำให้ส่วนต่างๆในชุมชนตื่นตัวและเห็นความสำคัญต่อการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นดูได้จากการเสนอตัวเองเข้าเป็นทีมงานในแต่ละหมู่บ้านมีทีมงานเพิ่มมากขึ้น โดยมีข้อสรุปร่วมกันต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาแต่ละภาคส่วนดังนี้คือ

ครอบครัว / บ้าน การทำงานในระยะต่อไปนั้นผู้ปกครองต้องเข้ามาร่วมเรียนรู้และปรึกษาหารือกันให้มากขึ้นต่อการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน

โรงเรียน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านต่างๆให้กับเด็กและเยาวชนระบบโรงเรียน

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นฝ่ายสนับสนุนงบประมาณ ประสานงานช่องทางต่างๆในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้กับเด็กและเยาวชนในตำบล

เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นเจ้าของปัญหาต่างๆดังกล่าวต้องเข้ามามีบทบาทหลักในการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนด้วยตนเอง

4.2 ผลด้านกระบวนการทำงาน

4.2.1 เกิดการเรียนรู้ของทีมวิจัยและผู้เกี่ยวข้องต่อการทำงานวิจัยในครั้งนี้

4.2.1.1 เกิดผลกับทีมวิจัย

- ทำให้ทีมวิจัยต้องนึกถึงเรื่องเด็ก สนใจ ใส่ใจกับเรื่องเด็กมากขึ้น ไม่ใช่เฉพาะเด็กในหมู่บ้านทีมวิจัยเองแต่ขยายสู่เด็กในหมู่บ้านอื่น (เฝ้าระวัง ตักเตือน แนะนำ หาช่องทางช่วยเหลือสนับสนุน เช่น อบต.ช่วยทุนการศึกษา ช่วยหางานให้เด็กที่ว่างงานถ้ารู้

ข้อมูลก็จะเอามาบอกกับเด็ก จัดกิจกรรมต่างๆ (กีฬา ศิลปวัฒนธรรม พัฒนาชุมชน)
ให้กับเด็ก , ให้คำปรึกษาทั้งกับตัวเด็กเองและผู้ปกครอง

- เรียนรู้เรื่องงานวิจัย รู้ว่าขั้นตอนของงานวิจัยที่ชุมชนทำเป็นอย่างไร
- เกิดคณะทำงาน / ทีมงานที่สนใจด้านเด็กและเยาวชนในตำบล
- การที่เราใส่ใจเรื่องเด็กมากขึ้นทำให้เราเกิดความทุกข์ กลุ้มใจ เพราะเราไปรับรู้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น เพราะเราอยากแก้ปัญหาให้เขา (จะทำอย่างไรให้เกิดการแก้ปัญหา)
- กระบวนการวิจัยยังไม่ทำให้คนทั่วไปเห็นเข้าใจการทำงาน
- รู้จักเด็กเยาวชนกว้างขึ้น เข้าใจเด็กมากขึ้น รู้ว่าเด็กของเราเป็นอย่างไร คำคิดอย่างไร คำต้องการทำอะไร รู้สึกอย่างไร
- สามารถดูแลจัดการกับลูกหลานในครอบครัวได้ดีขึ้น
- ความสัมพันธ์กับเด็กและผู้ปกครองดีขึ้น

4.2.1.2 เกิดผลกับเด็กและเยาวชน

- ทำให้เด็กกระตือรือร้นเรื่องการเรียนมากขึ้น (ช่วง ม.ต้น) พอรู้ว่าจะได้ทุนในการเรียนผิตจาก 2 ปีที่ผ่านมา แม้แต่เด็กที่ไม่เข้าทำยังต้องกลับมาเรียนที่ดอนหญ้านางเพื่อที่จะได้ทุน แต่เด็กก็ขยันขึ้นกว่าเดิมด้วย
- เกิดแนวร่วมเด็กและเยาวชนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

4.2.2.3 เกิดผลกับชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน อบต.)

อบต.

- มีการตั้งงบประมาณเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประมาณ 2-3 แสนบาท กีฬา
- อบต.และ สปสช. กองทุนสุขภาพ ก็จะเกี่ยวข้องกับการงานด้านเด็กด้วย
- สมาชิก อบต. ผู้นำท้องถิ่นเริ่มรับรู้เรื่องเด็กและเยาวชน

ชุมชน

- คนในหมู่บ้านบางส่วนมีความสนใจ ตื่นตัวให้ความร่วมมือ ในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนมากขึ้น
- เห็นคนที่จะมาเป็นแนวร่วมกับเราในการทำงานเรื่องเด็ก (ผู้ปกครอง , เด็กและเยาวชน)

บทที่ 5

สรุปและวิเคราะห์ผลการวิจัย

5.1 แนวคิดในการวิจัย

จากกระบวนการในการศึกษาปัญหาของพื้นที่ตำบลดอนหญ้านางเกี่ยวกับประเด็นเด็กและเยาวชนจนเป็นกรอบแนวคิดในการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น คือ การแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนในตำบลดอนหญ้านางนั้น ควรต้องมีการคิดการแก้ปัญหาให้เป็นระบบมากขึ้น ให้เห็นแก่นของปัญหาอย่างแท้จริง และทำให้แต่ละภาคส่วนมาร่วมกันแก้ปัญหาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันไม่ใช่ต่างคนต่างแก้ปัญหา จึงต้องมีการศึกษาสถานการณ์ปัญหา ความต้องการของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางร่วมกัน เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนให้ชัดเจนและอยู่บนฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนมากขึ้น โดยมีคำถามในการวิจัยในครั้งนี้คือ

1. สถานการณ์ปัญหา สาเหตุ และความต้องการของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านางเป็นอย่างไร
2. แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ควรเป็นอย่างไร

5.2 กระบวนการการวิจัย

ในกระบวนการศึกษาข้อมูลของโครงการวิจัยได้มีการกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) การประชุมที่มวิจัยเพื่อทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กที่มีอยู่และทบทวนเป้าหมายและแผนงานโครงการและแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานเพื่อให้ทีมวิจัยเข้าใจเป้าหมายของโครงการและแผนการดำเนินงานของโครงการร่วมกัน

2) การสำรวจชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชน 10 หมู่บ้าน โดยใช้เครื่องมือแผนที่เดินดินเพื่อให้เห็นสภาพกลุ่มเด็กที่มีอยู่ในชุมชนว่ามีการรวมตัวอยู่อย่างไรบ้าง และจัดทำข้อมูลพื้นฐาน เช่น จำนวนเด็กแต่ละช่วงวัย และเพื่อให้ทีมวิจัยเห็นความสำคัญในการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนโดยใช้กระบวนการการฝึกอบรมจากการลงพื้นที่จริงร่วมกันในทีมวิจัย โดยใช้ทีมวิทยากรคือ พี่เลี้ยงโครงการวิจัยกระบวนการถอดบทเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ มาเป็นผู้ฝึกอบรมการใช้เครื่องมือ

3) การอบรมและพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาศักยภาพความรู้ทักษะในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน โดยใช้กระบวนการในการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้ที่มีการปฏิบัติงานด้านเด็กและเยาวชนมาอย่างต่อเนื่อง

4) การจัดเวทีชี้แจงการทำงานกับชุมชนและแกนนำในแต่ละหมู่บ้านเพื่อทำความเข้าใจโครงการกับคนในชุมชน และนำเสนอข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนแต่ละหมู่บ้านและหาแนวร่วมในการทำงานในระยะต่อไป โดยใช้กระบวนการระดมความคิดจากคนในชุมชน และเด็กเยาวชนถึงสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน และแนวทางการแก้ปัญหา จากการจัดเวทีทำให้ชุมชนเกิดการแลกเปลี่ยนและให้ความสนใจถึงสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในหมู่บ้านมากขึ้น

5) การจัดเวทีถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กในตำบลตอนหญ้านาง เพื่อถอดบทเรียนการทำงานที่ผ่านมาและนำบทเรียนประสบการณ์ที่ผ่านมามาปรับปรุง / ต่อยอดการทำงานในระยะต่อไป

6) การประชุมที่มววิจัยระหว่างดำเนินงานเพื่อติดตามกระบวนการทำงานและผลการดำเนินงานของโครงการวิจัยเป็นระยะ และสรุปข้อมูลความรู้ที่ได้จากการทำงาน

7) เวทีนำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลกับผู้นำส่วนต่างๆในชุมชน เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้นำด้านเด็กในตำบลตอนหญ้านาง และร่วมกันหาแนวทางการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน และเพื่อให้แกนนำหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจเป้าหมายการทำงานและให้ความร่วมมือในการทำงานในระยะต่อไป

8) เวทีประชุมที่มววิจัยสรุปผลโครงการและบทเรียนการดำเนินงานวิจัย เพื่อให้ที่มววิจัยได้สรุปบทเรียนการดำเนินงานโครงการวิจัยทั้งในด้านกระบวนการในการทำงานและองค์ความรู้ที่ได้จากการทำงานรวมถึงบทเรียนการบริหารจัดการโครงการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานระยะต่อไป

5.3 การวิเคราะห์ผลเพื่อตอบโจทย์วิจัย

จากการจัดเวทีชี้แจงโครงการและแลกเปลี่ยนสถานการณ์เด็กและเยาวชน (กลุ่มเป้าหมายหลัก) ร่วมกับแกนนำและผู้ปกครองรวมถึงตัวเด็กและเยาวชนใน 10 หมู่บ้านพบว่า ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนโดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

- 1) ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ผู้ปกครองฐานะยากจน
- 2) ปัญหาเด็กติดยาเสพติด
- 3) ปัญหาเด็กมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ติดเหล้า / บุหรี่ , การพนัน , ติดเกมส์ , ก้าวร้าว , ขี้บเร่ชิง , ลักขโมย

จากสถานการณ์ปัญหาดังกล่าวพบว่ามีสาเหตุที่สำคัญคือ มาจากสถานการณ์ในครอบครัวของคนในชุมชน เนื่องสภาพความเป็นอยู่เปลี่ยนไปจากในอดีตซึ่งพ่อแม่ทำนาอยู่กับบ้านมีเวลาทำกิจกรรมกับลูก แต่ในปัจจุบันส่วนมากต้องไปรับจ้างทำโรงงานอุตสาหกรรมในตัวจังหวัด บางครอบครัวพ่อแม่ก็แยกทางกัน ทำให้พ่อแม่ลูกไม่ค่อยมีช่วงเวลาในการอยู่ร่วมกันทำให้เด็กขาดที่ปรึกษาในเรื่องต่างๆ เด็กและเยาวชนในตำบลส่วนใหญ่ต้องอยู่กับปู่ย่าตายาย บางครอบครัวปู่ย่า

ตายายก็มีฐานะยากจน ประกอบกับเยาวชนที่จบการศึกษาชั้นมัธยมตอนต้นแล้วนั้นส่วนใหญ่นิยมไปเรียนต่อในต่างจังหวัดทำให้ในช่วงเวลาดังกล่าวเด็กจะได้ไปเรียนรู้อะไรมากมายจากภายนอกชุมชน และประกอบกับในพื้นที่เองก็มีพื้นที่เสี่ยงสำหรับเด็กและเยาวชนที่ใกล้บ้านอยู่หลายจุด

ทีมวิจัยได้มีข้อสรุปร่วมกันต่อสถานการณ์ปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน และแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กเยาวชนในตำบลตอนหญ้านาง ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนในระยต่อไปดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายหลักในการทำงานระยะต่อไปจะเน้นไปที่เด็กและเยาวชนในช่วงอายุ 12 – 20 ปี ซึ่งเน้นที่ให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งการวางแผนงาน การจัดกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักทบทวนตนเอง รู้จักคิดวิเคราะห์ และสร้างภูมิคุ้มกันการรู้จักเชื่อมโยงกับสังคมรอบข้าง
2. ต้องมีการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของเด็กและเยาวชนในระดับครอบครัวและหมู่บ้าน เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ศักยภาพ และสภาพทางสังคมของเด็กเยาวชนในตำบล
3. มีการทดลองรูปแบบกิจกรรมในการบูรณาการ บ้าน วัด โรงเรียน และเด็ก เยาวชนในการทำงานแก้ปัญหาด้านเด็กและเยาวชนในตำบลตอนหญ้านางร่วมกัน
4. พัฒนากลไกในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมให้แต่ละภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหาให้มากขึ้น และกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการจัดการปัญหาหรือเกิดเวทีพูดคุยกันอย่างต่อเนื่องทั้งในระดับหมู่บ้านและตำบล

ภาคผนวก

ข้อมูลพื้นฐานเด็กและเยาวชนตำบล
ดอนหญ้านาง

หมู่ที่ 1 ตำบลดอนหญ้านาง

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
1	4	ด.ญ.กำไร อ่องสุข		14	นางเนลา
2		ด.ช.บุญนำ อ่องสุข		12	
3		ด.ช.ธเนศ สวนกุหลาบ		7	
4		ด.ญ.สุดา งามพร้อม		13	
5	4/1	น.ส.กรรณิการ์ งามพร้อม		18	
6		ด.ช.ปิ๊อป ประสพทรัพย์		11	
7	8	ด.ญ.อารียา เขียวสวาสดี		11	
8	10/2	น.ส.อุทัยวรรณ ประสพฤกษ์		17	
9		ด.ญ.ศรีสุดา ประสพฤกษ์		11	
10		ด.ญ.ประกาศรี ประสพฤกษ์		2	
11	10/4	ด.ญ.ชูลีพร ประกอบกิจ		14	
12	11/1	ด.ช.อนุชา ยามดี		15	
13	11/2	ด.ญ.ศิริรัตน์ เกาศรี		2	
14	11/3	นายสุพจน์ พูลศิลป์		16	
15	13/1	ด.ญ.ภัทรทราภรณ์ แดงป้อม		4	
16	13/2	ด.ช.ทรงพล ดีนิสสัย		11	
17		ด.ช.ทรงยศ ดีนิสสัย		3	
18	18	นายยุทธพงษ์ ธนภูติพันธ์		18	
19	18/1	ด.ญ.วรรณภา ศรีฤทธิ์		2	
20	22/1	ด.ญ.ศิริรัตน์ บัวขจร		9	
21		ด.ญ.สิริมา บัวขจร		14	
22	22/2	น.ส.เมตตา พุ่มจำปา		18	
23		ด.ช.ณัฐภัทร พุ่มจำปา		0	
24	22/3	น.ส.สุทัตตา รักษาเขตต์		15	
25		ด.ญ.ธัญพร รักษาเขตต์		14	
26	22/4	นายณฤเบศ บัวขจร		17	
27	24/1	ด.ช.ยุทธพงษ์ ลำเลิศ		9	
28		นายสุรศักดิ์ เป็งวารี		16	
29	24/2	ด.ช.ภาคภูมิ สาวขุนทด		11	
30		ด.ช.ณัฐพล สาวขุนทด		10	
31	26	ด.ช.ธรรมรัก เสนานุช		13	
32		ด.ญ.ณฤมล เสนานุช		15	
33	26/1	ด.ช.อมร มีเนตรี		12	
34		ด.ช.บวร มีเนตรี		14	

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
35	26/2	ด.ช.แฟรงค์ มีเนตรี		6	
36	27	ด.ญ.แก้วตา ฤกษ์ยรรยง		15	
37	27/1	ด.ญ.บุษยา ประทุมมินทร์		9	
38		น.ส.จิราพร ประทุมมินทร์		16	
39	28	ด.ญ.อรยา เรือนแพ		10	
40		ด.ญ.รัศมี เรือนแพ		13	
41	32	ด.ช.ธันวา วรสุริ		3	
42		ด.ญ.ศศิประภา ยินดีวงศ์		5	
43		ด.ช.ธนพล วรสุริ		2	
44		ด.ญ.วโรรส สังข์ทอง		2	
45	32/1	นายพุทธรักษ์ มณีเอี่ยม		18	
46	32/2	น.ส.น้ำผึ้ง ยินดีวงศ์		17	
47		ด.ญ.ปาริชาติ ยินดีวงศ์		14	
48	33	ด.ญ.อารยา ทิมรัตน์		12	
49	34	ด.ญ.กุลปริตา พวงมาลัย		10	
50		ด.ช.พีรทัต พวงมาลัย		1	
51		ด.ช.พีรพัฒน์ พวงมาลัย		1	
52	34/1	ด.ช.ยิ่งยง โพธิ์วรรณ		14	
53	34/3	ด.ญ.อรจิรา บุญสม		11	
54		ด.ช.นนทกร แสงหิรัญ		3	
55		ด.ญ.เจตนาพร แสงหิรัญ		5	
56	35	ด.ญ.สุภาพร งามพร้อม		14	
57		ด.ช.ทัศนเทพ หนูเจริญ		12	
58	35/1	ด.ญ.จิรายุ จบปาน		2	
59	36	ด.ช.ณัฐชัย เลี้ยงช้าง		13	
60	38/1	ด.ช.สรายุทธ์ สุวรรณพิง		12	
61		ด.ช.ปิยะ สุวรรณพิง		13	
62	40	ด.ญ.สุดารัตน์ จันสุคนธ์		11	
63		ด.ญ.อารียา จันสุคนธ์			
64		ด.ช.สหสวรรณ จันสุคนธ์			
65	40/3	ด.ช.เมฆินทร์ จันสุคนธ์		9	
66		ด.ญ.พรสวรรค์ จันสุคนธ์		6	
67	41	ด.ญ.ธัญญธรณ์ จันท์สุคนธ์		3	
68		ด.ญ.กนกวรรณ จันท์สุคนธ์		5	
69	42	ด.ญ.ดวงทิพย์ เจริญเขต		11	

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
70	51	ด.ช.ภูริภัทร์ วงษ์ประดิษฐ์		11	
71	52/3	นายสุริยา ภาควิหก		18	

หมู่ที่ 1 ตำบลดอนหญ้านาง

ปี 2551					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	
1	4	ด.ญ.กำไร อ่องสุข	29 มี.ค. 2536	15	
2		ด.ช.ธเนศ สวนกุลหลาบ	13 ก.ย. 2543	8	
3		ด.ญ.สุดา งามพร้อม	4 ธ.ค. 2537	14	
4	4/1	ด.ช.ปิ๋อปป ประสพทรัพย์	13 เม.ย. 2539	12	
5	10/2	น.ส.อุทัยวรรณ ประสพฤกษ์	25 มี.ค. 2533	18	
6		ด.ญ.ศรีสุดา ประสพฤกษ์	22 มี.ค. 2539	12	
7		ด.ญ.ประภาศรี ประสพฤกษ์	13 ต.ค. 2548	3	
8	11	ด.ช.กำพล ปรีดีจิตร์	10 เม.ย. 2540	11	
9	11/1	ด.ช.อนุชา ยามดี	16 ก.ย. 2535	16	
10	11/2	ด.ญ.ศิริรัตน์ เภาศรี	9 ม.ค. 2548	3	
11	11/3	นายสุพจน์ พูลศิลป์	23 มิ.ย. 2534	17	
12	13/1	ด.ญ.ภัทราภรณ์ แดงป้อม	8 ก.ค. 2546	5	
13	13/2	ด.ช.ทรงพล ดีนิสสัย	6 ก.ค. 2539	12	
14		ด.ช.ทรงยศ ดีนิสสัย	25 ก.พ. 2547	4	
15	18	นายยุทธพงษ์ ธนภูติพันธ์	19 พ.ย. 2532	19	
16	18/1	ด.ญ.วรรณภา ศรีฤทธิ์	16 ธ.ค. 2548	3	
17		ด.ญ.กัญญา ศรีฤทธิ์	27 ก.ย. 2550	1	
18	22/1	ด.ญ.ศิริรัตน์ บัวขจร	18 พ.ค. 2536	15	
19		ด.ญ.สิริมา บัวขจร	25 พ.ค. 2541	10	
20	22/2	น.ส.เมตตา พุ่มจำปา	12 ต.ค. 2532	19	
21		ด.ช.ณัฐภัทร พุ่มจำปา	23 พ.ย. 2549	2	
22	22/3	น.ส.สุทิดา รักษาเขตต์	22 ส.ค. 2535	16	
23		ด.ญ.ธัญพร รักษาเขตต์	30 ส.ค. 2536	15	
24	22/4	นายณฤเบศ บัวขจร	3 พ.ย. 2533	18	
25	24/1	นายสุรศักดิ์ เป็งวาริ	12 มิ.ย. 2544	7	
26	24/2	ด.ช.ภาคภูมิ สาวขุนทด	26 ก.ค. 2539	12	
27		ด.ช.ณัฐพล สาวขุนทด	28 พ.ย. 2540	11	
28	26/1	ด.ช.อมร มีเนตรี	18 เม.ย. 2536	15	
29		ด.ช.บวร มีเนตรี	4 ม.ค. 2538	13	
30	26/2	ด.ช.แฟรงค์ มีเนตรี	18 ม.ค. 2544	7	

ปี 2551				
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ
31	26/5	ด.ญ.สกาวัฒน์ กองพุด	10 ม.ค. 2547	4
32	27	ด.ญ.แก้วดา ฤกษ์ยรรยง	17 ต.ค. 2535	16
33	27/1	ด.ญ.บุษยา ประทุมมินทร์	5 พ.ย. 2534	17
34		น.ส.จิราพร ประทุมมินทร์	24 ม.ค. 2541	10
35	28	ด.ญ.อรยา เรือนแพ	29 พ.ค. 2540	11
36		ด.ญ.รัศมี เรือนแพ	18 พ.ย. 2547	4
37	29	ด.ญ.ณัฐวดี เสี่ยงสาย	21 ก.ค. 2539	12
38		ด.ช.ธนาเทพ เสี่ยงสาย	17 ก.ย. 2541	10
39	32	ด.ช.ธันวา วรสุริ	6 พ.ย. 2545	6
40		ด.ญ.ศศิประภา ยินดีวงศ์	2 ธ.ค. 2547	4
41		ด.ช.ธนพล วรสุริ	12 ต.ค. 2548	3
42		ด.ญ.วโรรส สังข์ทอง	5 ธ.ค. 2548	3
43	32/1	นายพุทราวุธ มณีเอี่ยม	10 พ.ค. 2532	19
44	32/2	น.ส.น้ำผึ้ง ยินดีวงศ์	9 ม.ค. 2533	18
45		ด.ญ.ปาริชาติ ยินดีวงศ์	14 พ.ค. 2536	15
46	33	ด.ญ.อารยา ทิมรัตน์	18 พ.ย. 2538	13
47	34	ด.ช.พีรทัต พวงมาลัย	3 พ.ค. 2539	2
48		ด.ช.พีรพัฒน์ พวงมาลัย	3 พ.ค. 2539	2
49	34/1	ด.ช.ยิ่งยง โพธิ์วรรณ	15 มี.ค. 2536	15
50	34/3	ด.ญ.อรจิรา บุญสม	24 มี.ค. 2539	12
51	35	ด.ญ.สุภาพร งามพร้อม	22 ก.ย. 2536	15
52		ด.ช.ทัศนเทพ หนูเจริญ	4 ส.ค. 2538	13
53	35/1	ด.ญ.จิรายุ จบปาน	26 พ.ย. 2542	9
54		ด.ญ.วนวรรณ แสงหิรัญ	9 ต.ค. 2548	3
55		ด.ญ.ปานฉิมพร ชัยเจริญ	2 ต.ค. 2550	1
56	36	ด.ช.ณัฐชัย เลี้ยงชัง	15 มี.ค. 2542	9
57	38	ด.ญ.ณัฐชา สร้อยสูงเนิน	29 ม.ค. 2543	8
58		ด.ช.ศิริภัทร ฉะแกิงสุข	14 ม.ค. 2550	1
59	38/1	ด.ช.สรายุทธ์ สุวรรณพืง	2 มิ.ย. 2537	14
60		ด.ช.ปิยะ สุวรรณพืง	22 ธ.ค. 2538	13
61	40	ด.ญ.สุตารัตน์ จันสุคนธ์	23 ม.ค. 2539	12
62		ด.ญ.อารียา จันสุคนธ์	25 ม.ค. 2543	8
63		ด.ช.สหสวรรณ จันสุคนธ์	25 ต.ค. 2548	3
64	40/5	ด.ช.เมฆินทร์ จันสุคนธ์	30 ม.ค. 2541	10
65		ด.ญ.พรสวรรค์ จันสุคนธ์ด.ญ.ธัญญ	22 มี.ค. 2544	7

ปี 2551				
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ
66		ธรณ์ จันทรสุคนธ์	30 พ.ย. 2545	6
67		ด.ญ.กนกวรรณ จันทรสุคนธ์	3 พ.ย. 2547	4
68	42	ด.ญ.ดวงทิพย์ เจริญเขต	30 พ.ย. 2539	12
69	52/1	ด.ช.นันทพล ดั่นดง	4 ต.ค. 2537	14
70		ด.ญ.อารยา ดั่นดง	5 ก.ค. 2543	8

หมู่ที่ 2 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
1	2	ด.ช.พงษ์ภักดิ์ มีลีอการ		9	
2	5	ด.ช.ศิริสิทธิ์ ประทุมพันธ์ ด.ญ.กัญญาณัฐ ประทุมพันธ์		12 9	
3	6/1	ด.ญ.ดาราวรรณ ชำนาญ		9	
4	7	ด.ช.สิริราช ทองเที่ยงธรรม ด.ช.อนุวัฒน์ รัชวงษ์		11 12	
5	7/1	ด.ช.มงคลชัย อ่อนละมูล น.ส.สุภาพร อ่อนละมูล ด.ญ.วิไลวรรณ อ่อนละมูล		13 17 9	
6	9	ด.ญ.กมลทิพย์ ประทุมมินทร์ ด.ญ.กมลวรรณ ประทุมมินทร์ ด.ญ.ปิยภัทร ประทุมมินทร์		11 11 13	
7	9/1	ด.ช.รัฐพล ทวีโครต ด.ช.นันทวัฒน์ ทวีโครต		9 10	
8	13	ด.ญ.บรรจบพร ชลศาลาสินธุ์ ด.ญ.ดลตะวัน ชลศาลาศิลป์		13 5	
9	17/1	ด.ญ.พรพรรณ พิมรัตน์		2	
10	18/1	ด.ช.เศรษฐพงษ์ ประทุมมินทร์		2	
11	18/3	ด.ญ.ทิวาภรณ์ วัฒนะเขต		13	
12	22	น.ส.พนิดา ดีกหิน		18	
13	22/2	ด.ญ.หนึ่งธิดา วิหกรัตน์		7	
14	24	ด.ช.นราธิป อุ่นที่ ด.ช.บัญชา อุ่นที่		7 8	
15	25/1	ด.ช.สุวิทย์ แยมฉาย ด.ญ.อนุศรา แยมฉาย		6 11	
16	26/2	ด.ช.วีรยุทธ สอดส่องกิจ ด.ช.สุจินดา ประสมทอง		15 7	
17	26/3	ด.ช.ชัยณรงค์ ดพธีวรรณ		15	
18	26/4	ด.ญ.อริสา คำสอน		9	
19	26/5	น.ส.จินตนา ประสมทอง ด.ช.จักรพงษ์ ประสมทอง		16 9	
20	27/1	น.ส.สุนิสา สุขมาลี ด.ญ.สุรางคณา สุขมาลี		16	
21	27/3	ด.ช.กอบกิจ กอกัน		4	

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
		ด.ช.กฤษดา กอแก้ว		14	
22	29/1	ด.ช.ณพัฑฐ บุญประเสริฐ		7	
23	30	ด.ญ.ภาวรี ผดุงญาติ		7	
		ด.ญ.ธัญชา ผดุงญาติ		3	
24	32	ด.ช.อติเทพ พันธุ์ชน		4	

หมู่ที่ 3 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	บ้านเลขที่	ชื่อ - นามสกุล	ปีเกิด	อายุ	ผู้ปกครอง
1	1/1	ด.ช.ภาธร อนุเคราะห์	2540		
2		ด.ช.ภาธร อนุเคราะห์	2550		
3	2/2	ด.ช.มานะศักดิ์ บุญมี	2542		
4		ด.ญ.กัญญารัตน์ บุญมี	2540		
5		ด.ช.รัชชานนท์ สง่างาม	2544		
6		ด.ช.ณัฐพงษ์ สง่าวาม	2547		
7	3	ด.ช.ณัฐพงษ์ เทพหัสดิน ณ	2542		
8		อยุธยา	2544		
9		ด.ช.ณัฐวุฒิ เทพหัสดิน ณ	2550		
		อยุธยา			
		ด.ช.ณัฐดนัย กลิ่นผกา			
10	5	ด.ญ.ปรียาภรณ์ ศรีดำขำ	2545		
11		ด.ช.อาทิตย์ ศรีดำขำ	2550		
12	9/2	ด.ช.สิทธิพล เหลืองรุ่งทิพย์	2539		
13		ด.ช.บุญฤทธิ์ เหลืองรุ่งทิพย์	2545		
14		ด.ช.สุวิธ เหลืองรุ่งทิพย์	2548		
15	13/3	น.ส.สุธาทิพย์ พิมพ์รัตน์	2535		
16		ด.ช.วรรณชัย พิมพ์รัตน์	2542		
17	14	ด.ญ.ภัทรนันท์ ชมพูหอม	2541		
18	15/1	ด.ช.ชัยณรงค์ มากบตี	2536		
19	16/3	น.ส.เพ็ญจันทร์ มาคบบดินทร์	2535		
20		น.ส.วราพร มาคบบดินทร์	2535		
21		นายกฤษฎาพันธ์ ประจัน	2534		
22	22/1	นายปริญญา จำเริญกาล	2534		
23	39	ด.ญ.พิมพ์วิไล ศรีสุธรรม	2537		
24	39/1	ด.ญ.สุภาพร คามพินิจ	2538		
25	39/3	น.ส.ศิริวรรณ พิชัยรักษ์	2535		
26		น.ส.ศิริรัตน์ พิชัยรัตน์	2535		

หมู่ที่ 7 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้อง เป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
1	ด.ช อีรพันธ์ โสมประโคน ด.ช ศรัณย์ โสมประโคน ด.ช วัฒนภูมิ โสมประโคน นายพัน ราษฎร์ นางบัวผัน ราษฎร์ นางจกกล โสมประโคน นายประนอม โสมประโคน	11	13 10 4 63 62 35	พี่/ลูก/หลาน น้องชาย น้องชาย ตา ยาย มารดา บิดา	ม. 2 ป. 5 - ป. 4 ป. 4 ป. 6 ป. 6	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 7 คน สมาชิก อบต.
2	นายสมชาย สายทองคำ น.ส ทิฆัมพร สายทองคำ ด.ญ ศิริพร สายทองคำ นายสมศักดิ์ สายทองคำ นางศิริลักษณ์ สายทองคำ นายสมบูรณ์ ผอบจันทร์	17/1	18 15 8 45 51 67	พี่/ลูก/หลาน น้องสาว น้องสาว บิดา มารดา ลุง	ป. 6 ม. 4 ป. 3 ป. 4 ป. 4 ป. 4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 6 คน กม.
3	ด.ช เฉลิมพร ผอบจันทร์ นายโยธิน ผอบจันทร์ นายมะดลชัย ผอบจันทร์ นางสุนีย์ ผอบจันทร์	17	15 38 70 57	ลูก/หลาน บิดา ปู่ ย่า	ม. 3 ม. 3 ป. 4 ม. 3	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 4 คน ประธานกองทุน
4	ด.ช จรรย์ มูลหิรัญ ด.ช นิจเร มูลหิรัญ ด.ญ อลิสร่า มูลหิรัญ นายสำรวย มูลหิรัญ นางมณี มูลหิรัญ	24/3	14 12 6 46 47	ลูก/พี่ น้อง/ลูก น้อง/ลูก บิดา มารดา	ม. 2 ป. 6 ป. 1 ป. 6 ป. 4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 5 คน กม.
5	น.ส สุภาพร สุวรรณคำ ด.ช ัญพล สุวรรณคำ ด.ช กมลทรรศน์ รอดวงษ์ ด.ช จิรวัดน์ รอดวงษ์ นางเย็น รอดวงษ์ น.ส สังเวียน รอดวงษ์	23	15 12 10 75 41	พี่/หลาน น้อง/พี่/หลาน น้อง/พี่/หลาน น้อง/หลาน ยาย/ย่า ป้า	ม. 4 ป. 6 ป. 5 ป. 3 ป. 4 ป. 4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 6 คน กม.
6	ด.ช บอล ราชวงษ์ นางสายสมร ราชวงษ์ นายมานพ ราชวงษ์	24	13 50 -	ลูก มารดา บิดา	ม. 2 ป. 4 ป. 4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 3 คน
7	นายสำรวย เพ็งจันทร์แสง ด.ช จักรกฤษ งามสมพล	16/1	38 14	ลุง หลาน	ป. 4 ม. 2	รวมคนในครอบครัว ทั้งหมด 2 คน

รายชื่อประชากรกลุ่มเป้าหมายรองและครอบครัว หมู่ที่ 7

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้อง เป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
8	ด.ช กิตติศักดิ์ เพ็ญชัยสิน ด.ช ธนะชัย เพ็ญชัยสิน ด.ช อธิรณห์ เพ็ญชัยสิน นายเม้ง โพธิ์จักร นางสำลี มูลศิริ นางปราณี เพ็ญชัยสิน นายชำนาญ เพ็ญชัยสิน	20/1	11 7 5 65 52 33 37	พี่/ลูก/หลาน น้อง/ลูก/ หลาน น้อง/ลูก/ หลาน ตา ยาย มารดา บิดา	ป. 5 ป. 1 อน.1 ป. 4 ป. 4 ม. 6 ม. 3	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 7 คน กม. ผู้ใหญ่บ้าน
9	ด.ญ ณัฐสุดา ไบทอง ด.ญ สุดาพร ไบทอง นายสกล ไบทอง นางสังเวียน ไบทอง นายศิริพงษ์ ไบทอง นางอุ้นเรือน ไบทอง น.ส มยุรา ไบทอง นางจำปี ไบทอง	22	8 2 53 53 30 33 23 88	ลูก/หลาน/พี่ น้อง/ลูก/ หลาน ปู่ ย่า บิดา มารดา อา ทวด	ป. 3 - ป. 4 ป. 4 ปวส. ม.6 ปวส. -	ผญ.เก่า/สอบต. รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 8 คน
10	ด.ช พัฒน์พงษ์ สีदारอด ด.ช พีรพงษ์ สีदारอด ด.ญ นุชนาฏ สีदारอด ด.ญ นารี สีदारอด นายวีระ สีदारอด นางสกุณา สีदारอด	7	9 5 4 3 32 28	ลูก/พี่ ลูก/น้อง/พี่ ลูก/น้อง/พี่ ลูกน้อง บิดา มารดา	ป. 4 อน.2 อน.1 - ป. 6 ป. 6	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 6 คน ผู้ช่วยฯ
11	ด.ชภูวนินทร์ จันทราช นายคุณ งามพล นายวีระ งามพล นางวรรัตน์ งามพล นาย โอภาส พงษ์สีดา	16	7 73 31 33	หลาน ทวด ปู่ ย่า หลาน	ป. 3 - ม.3 ม.3 ม. 3	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 5 คน
12	ด.ช ณฤวิฬ ศรีทอง น.ส อุมพร สีदारอด นายวิรัตน์ สีदारอด	6	4 23 29	ลูก มารดา บิดา	- ป. 6 ป. 6	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 3 คน

รวมครอบครัวกลุ่มเป้าหมายหลัก 7 ครอบครัว

จำนวนกลุ่มเป้าหมายหลัก อายุ 12-18 ปี จำนวน 10 คน

รวมกลุ่มเป้าหมายรองทั้งหมด 5 ครอบครัว
จำนวนกลุ่มเป้าหมายรอง อายุ 1-11 ปี จำนวน 16 คน

รายชื่อประชากรในหมู่บ้านทั้งหมด

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้อง เป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
13	นายสมาน สีदारอด นางสุวรรณ สีदारอด น.ส นวลจันทร์ สีदारอด นายวิชัย สีदारอด	6	57 54 24 23	บิดา มารดา ลูก ลูก	ป. 4 ป. 4 ป. 6 ป. 6	รวมคนในครอบครัว 4 คน ทหารเกณฑ์
14	นายบุญลือ ทาบโล๊ะ นางดั่งกวย ทาบโล๊ะ	2	77 76	สามี ภรรยา	ป. 4 ป. 4	ผญ.เก่า คนในครอบครัว 2 คน
15	นายแกะ มุลหิรัญ นางฉวี มุลหิรัญ นายทองดี มุลหิรัญ	25	56 52 34	บิดา มารดา ลูก	ป. 4 ป. 4 ม. 6	กม. คนในครอบครัว 3 คน กม.
16	นางลอย มุลหิรัญ นายเจริญ ดีเฌียง	20	89 65	มารดา ลูก	- ป. 4	คนในครอบครัว 2 คน
17	นายสังวร ผอบจันทร์ นางทองสุข ผอบจันทร์	19	55 44	สามี ภรรยา	ป. 4 ป. 4	กม. กม.กองทุน
18	นางพิสมัย ปัญทวย น.ส จริยา ปัญทวย นายณรงค์ชัย ปัญทวย นายนิกร ทาบโล๊ะ	24/2	51 29 23 44	มารดา ลูก ลูก น้องชาย	ป. 6 ป.ตรี ปวส. -	ผู้ช่วย ฯ รวมคนในครอบครัว 4 คน ผู้พิการ
19	นางละมุด สานนท์ นายไพฑูรย์ สานนท์ นายวิบูลย์ สานนท์ นายอดุล สานนท์ นายธเนศ สานนท์	9	65 66 37 41 19	มารดา บิดา ลูก ลูก หลาน	ป. 4 ป. 6 ม. 6 ม. 3 ม. 3	กม.กองทุน สอบต. รวมคนในครอบครัว 4 คน
20	น.ส วีณา อ่อนละมุล นายสำราญ เการอด น.ส ประนอม อ่อนละมุล	24/4	43 37 38	ภรรยา สามี น้องสาว	ป. 6 ป. 6 ป. 6	รวมคนในครอบครัว 3 คน
21	นางสังวาล พงษ์สุภาพ นางประนอม พงษ์สุภาพ	4	74	มารดา ลูก	- ป.ตรี	รวมคนในครอบครัว 2 คน
22	นางสมปอง เหลือจันทร์ นายบุญเลิศ สมุทรน้อย	10	30 53	ลูก พ่อ	ม. 6 ป. 4	รวมคนในครอบครัว 3 คน

	นายมานะ เหลือจันทร์		33	ลูกเขย	ม. 6	
23	จ.ส.อ.พงษ์ประพันธ์ สุภ รัตน์กุล นายพูล ทาบโล๊ะ นายสุนทร สุภรัตน์กุล	26	- 88 -	ลูกเขย พ่อตา พี่ชาย	ป.ตรี ป. 4 -	รวมคนในครอบครัว 3 คน
24	นางสมพงษ์ ทองอุ่ม นายสิทธิชัย ทองอุ่ม นายชัยพร ทองอุ่ม นายหมอน บุตรสิน นางฉลวย บุตรสิน	15	44 23 18 66 70	มารดา ลูก ลูก ตา ยาย	ป. 4 ป. 6 ม. 3 ป. 4 ป. 4	รวมคนในครอบครัวทั้งหมด 5 คน
25	นายทองใบ สีदारอด นายสำรวย สีदारอด	6/1	48 25	บิดา ลูก	ป. 4 ป. 6	รวมคนในครอบครัว 2 คน
26	นายณรงค์ สมชนะ นายดี สมชนะ	3	55 77	ลูก บิดา	ป. 4 -	รองนายก
27	นางจำปี ไบทอง	21	88	-	-	รวมคนในครอบครัว 1 คน

รวมครอบครัวประชากรนอกกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด 15 ครอบครัว

หมู่ที่ 8 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
1	นางวัฒนา สานนท์ น.ส.วราภรณ์ คำพระยา นายวรพจน์ คำพระยา นายไพฑูรย์ สานนท์	1	51 19 21 65	แม่ น้องสาว พี่ชาย ลุง	ป.4 ปวช. ปวช. มศ.3	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 3 คน สมาชิกอบต.
2	นางมณี เม่าพี นายอนันต์ เม่าพี ด.ช.อำนาจ เม่าพี นางบัวผัน เม่าพี	1/1	67 42 16 41	แม่ ลูกชาย หลาน ลูกสะใภ้	ป.4 ป.4 ม.3 ป. 4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 4 คน
3	นายวิบูล ศิริเจริญ นางอุไร ศิริเจริญ น.ส.ชุตินา ศิริเจริญ น.ส.ธิดาพร ศิริเจริญ	2	54 51 27 25	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกสาว	ป.4 ป.4 ป.6 ป.6	ผู้ใหญ่บ้าน รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 4 คน
4	นางสมพิศ เอี่ยมมนภา นายพิศภูมิศักดิ์ เอี่ยมมนภา นางหนู ศิริเจริญ	3	56 21 85	ลูกสาว หลานชาย มารดา	ป.โท ป.ตรี ป.4	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 3 คน
5	นางสาคร แดงไทย	4	74		ม. 4	รวม 1 คน
6	นายสวอง บุตรสิน นางเอมอร บุตรสิน น.ส.นันดา บุตรสิน	4/1	54 49 28	บิดา มารดา ลูกสาว	ป.4 ป.4 ป.ตรี	สอบด. รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
7	นายสมศักดิ์ แดงไทย นางสมพร แดงไทย น.ส.สายทิพย์ แดงไทย นายพรศักดิ์ แดงไทย	4/2	54 51 24 19	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกชาย	มศ.3 ป.4 ป.ตรี ม.6	รวมคนในครอบครัว ทั้งหมด 4 คน
8	นายมงคล มณีวงศ์ นางสุบิล มณีวงศ์ นางอุบล มณีวงศ์	5/1	69 65 37	บิดา มารดา ลูกสาว	ป.4 ป.6 ป.ตรี	บวชพระ รวมคนในครอบครัว 3 คน
9	นายภา วงศ์สิงห์ ด.ญ.วันนภา วงศ์สิงห์ นางสำลี วงศ์สิงห์ ด.ญ.รัตนาวงศ์สิงห์ น.ส.สุพัตตรา ม่วงเกษม	5/2	71 12 40 8 19	บิดา ลูก มารดา ลูก ลูก	ป.4 ศึกษา ป. 4 ศึกษา ม.3	อสม. รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 5 คน
10	นายเบญจรงค์ หอมทอง นางบรรทม หอมทอง นายสุรัตน์ หอมทอง	6	53 50 29	บิดา มารดา ลูก	ป.7 ป.4 ป.6	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 5 คน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
	นายสำราญ หอมทอง ด.ช.ณรงค์ฤทธิ์ หอมทอง		22 4	ลูก หลาน	ม.6 -	
11	นางบุญยืน เรืองสุข นายฉลอง เรืองสุข น.ส. ลัดดา เรืองสุข นายสมภาพ เรืองสุข	7	54 54 23 18	มารดา บิดา ลูกสาว ลูกชาย	ป.4 ป.7 ป.ตรี -	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 4 คน
12	นายเจดีย์ว คุ่มปรุ นางมาลี คุ่มปรุ น.ส. จิรายุ คุ่มปรุ นายสุรพล คุ่มปรุ น.ส.รุจิรา คุ่มปรุ ด.ญ.รัชฎาพร คุ่มปรุ ด.ญ.กัญณัฏฐา ทองหมื่น	7/1	44 40 16 24 23 4 13	บิดา มารดา ลูก	ม.3 ป.6 ปวช. ม.3 ปวช. - ศึกษา	รวมคนใน ครอบครัว ทั้งหมด 7 คน
13	น.ส. รัฐม อัดพล	7/2	55	-	ป.4	รวม 1 คน
14	นางสมพร โพสามพน นายวิโรจน์ เดชขจร นายกิตติศักดิ์ ศิริกุล น.ส. สุกัญญา โพสามพน นางสุพิน ศิริกุล	8	68 32 24 32 48	มารดา หลานชาย หลานชาย ลูกสาว ลูกสาว	ป.4 ป.6 ม.3 ป.4 ม.3	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
15	นายอภิชาติ วิเชียรพจน์ น.ส.กุหลาบ ดอกจันทร์	8/1	40 41	สามี ภรรยา	ม.6 ป.4	รวมคนใน ครอบครัว 2 คน
16	นายปิฎก วงษ์วัฒนา	9	76		ป.4	รวม 1 คน
17	นางเหรียญ เปลี่ยนแก้ว นายประพันธ์ศักดิ์ เปลี่ยน แก้ว นายสมนึก เปลี่ยนแก้ว น.ส. จิตวิมล เปลี่ยนแก้ว ด.ช.อนุสรณ์ มะลิลาพันธ์	10	62 37 27 26 3	มารดา ลูกชาย ลูกชาย ลูกสาว หลานชาย	ป.4 ป.6 ม.3 ม.3 -	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
18	น.ส. สุวรรณมณี บรรลุผล นางวันเพ็ญ บรรลุผล นายกมล บรรลุผล น.ส. หทัยา บรรลุผล ด.ญ. บุษรินทร์ แซตสันเทียะ	10/1	27 48 24 22 10	ลูกสาว มารดา ลูกชาย ลูกสาว หลานสาว	ม.3 - ม.3 ป.6 ศึกษา	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
19	นางวัง บรรลุผล	10/2	82	-	ป.4	รวม 1 คน
20	นายสันธิกร บรรลุผล	11	41	-	ป.6	รวม 1 คน
21	นางสำราญ เวชประสิทธิ์	11/2	46	มารดา	ป.4	รวมคนใน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
	นายต่อศักดิ์ เวชประสิทธิ์ น.ส. สิริภา เวชประสิทธิ์ ด.ญ. กษวรรณ เวชประสิทธิ์		54 22 4	บิดา ลูกสาว ลูกสาว	ป.ตรี ม.6 -	ครอบครัว 4 คน
22	นางไสว พังเกตุ นายแสงจันทร์ พังเกตุ	12	76 39	มารดา ลูกชาย	ป.4 ป.4	รวมคนใน ครอบครัว 2 คน
23	นายสายหยุด ไบแก้ว นางสมพร ไบแก้ว น.ส. เพ็ญศรี ไบแก้ว ด.ญ. วิชุดา เอี่ยมสะอาด	12/1	45 54 21 2	บิดา มารดา ลูกสาว หลานสาว	ป.4 ป.4 ปวช. -	รวมคนใน ครอบครัว 4 คน
24	น.ส. หนูแดง โรจน์ นายสมพร เจริญรัมย์	14	46 19	มารดา ลูกชาย	ป.4 ม.3	รวมคนใน ครอบครัว 2 คน
25	นายสำเภา จินนคร นางหนู จินนคร นางอุบล บุญญบาล นายสมาน บุญญบาล ด.ญ. อธิญาณ บุญญบาล ด.ช. ญาณปติ บุญญบาล	15	80 66 41 43 9 7 ด	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกชาย หลานสาว หลานชาย	ป.4 ป.4 ป.ตรี ป.โท ศึกษา -	อดีตผู้ใหญ่ รวมคนใน ครอบครัว 6 คน
26	นายธวัชชัย เจริญสุข นางชุดิมา เจริญสุข ด.ช. จักรวาล เจริญสุข	16	39 43 8	บิดา มารดา ลูกชาย	ป.ตรี ป.ตรี ศึกษา	ผู้ช่วยฯ รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
27	นางแสน อุทัยวงษ์	17	85	-	ป.4	รวม 1 คน
28	น.ส. วาสนา สุมณฑา นายสุริยา ขำดิษฐ์ นายกฤษฎา ขำดิษฐ์ น.ส. สมนึก ขำดิษฐ์ นายสมบูรณ์ กระต่ายอิน ด.ช. พีระเดช กระต่ายอิน	17/1	42 25 18 24 24 2 ด.	มารดา ลูกชาย ลูกชาย ลูกสาว ลูกชาย หลานชาย	ป.4 ม.3 ม.3 ม.3 ปวช. -	รวมคนใน ครอบครัว 6 คน
29	นายโสฬิน อุทัยวงษ์ น.ส. พรรณา ดวงยินดี นายสถาพร อุทัยวงษ์ น.ส. สรัญญา อุทัยวงษ์ ด.ญ. คริสมาศ อุชชิน	17/2	52 45 18 23 2	บิดา มารดา ลูกชาย ลูกสาว หลานสาว	ป.4 ป.4 ม.3 ม.6 -	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
30	นางชบา เพิ่มเกสร	17/3	41	-	ม.6	รวม 1 คน
31	น.ส. บัวสี อุทัยวงษ์	17/4	64	-	ป.4	รวม 1 คน
32	น.ส. สมบุญ อุทัยวงษ์ ด.ญ. นุชนาถ อาตมประสิทธิ์	17/5	61 7	มารดา หลานสาว	ป.4 อนุบาล	รวมคนใน ครอบครัว 4 คน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
	นายณัฐภณ อาตม์ประสิทธิ์ ด.ช. ธีรพล อาตม์ประสิทธิ์		25 7 ด.	ลูกชาย หลานชาย	ม.3 -	
33	นายเจเลีย ธารีภาค นางชวนพิศ ธารีภาค ด.ช. เจนณรงค์ ธารีภาค	17/6	65 62 3	ปู่ ย่า หลานชาย	ม.ศ.3 ป.4 -	อสม. รวคนใน ครอบครัว 3 คน
34	นายหวาน มณีวงษ์	17/7	69	-	ม.ศ.3	รวม 1 คน
35	นายสุริยนต์ รีนกลิ่น นางวรรณ รีนกลิ่น น.ส. สุมิตตา รีนกลิ่น ด.ญ. กิตติยา รีนกลิ่น	18	44 46 21 14	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกสาว	ป.4 ป.4 ม.3 ศึกษา	ผู้ช่วย ฯ รวมคนใน ครอบครัว 4 คน
36	นายสำเภา นิสะโสกะ นางบุญเรือน นิสะโสกะ นายอนุรักษ์ นิสะโสกะ ด.ญ. น้ำเพชร นิสะโสกะ	19	42 42 19 9	บิดา มารดา ลูกชาย ลูกสาว	ป.4 ป.4 ม.6 ศึกษา	รวมคนใน ครอบครัว 4 คน
37	นางบรรณภัทร ศรีวงษ์ นายสมจิตร ศรีวงษ์ นายศรายุทธ ศรีวงษ์ ด.ช. ณัฐภูมิ ศรีวงษ์	20	37 45 16 14	มารดา บิดา ลูกชาย ลูกชาย	ป.6 ม.3 ม.3 ศึกษา	รวมคนใน ครอบครัว 4 คน
38	นายสมชาย แดงไทย นางสมหมาย อร่ามฉาย น.ส. ปรีดา แดงไทย ด.ช. มงคล แดงไทย ด.ญ. สุพรรณษา แดงไทย	22	49 43 19 14 1	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกชาย ลูกสาว	ป.4 ป.7 ม.6 ม.2 -	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
39	นางฉลวย คัมปรุ	22/1	63	-	ป.4	รวม 1 คน
40	นายเทวฤทธิ์ รัตนวงศ์	22/2	23	-	ม.6	รวม 1 คน
41	น.ส. บุญยัง แดงไทย	22/3	63	-	ป.4	รวม 1 คน
42	นายประสิทธิ์ แดงไทย นางอำนวย แดงไทย นางมยุรี แพรศรี นายอนุพงศ์ แพรศรี นายสอย แพรศรี ด.ช. วีระชัย แพรศรี	23	76 72 43 16 46 8	บิดา มารดา ลูกสาว หลานชาย ลูกเขย หลานชาย	ป.4 ป.4 ป.4 ม.3 ป.7 -	รวมคนใน ครอบครัว 6 คน
43	นายสง่า สุขเกษม นางสมควร สุขเกษม	24	70 67	สามี ภรรยา	ป.4 ป.4	รวมคนใน ครอบครัว 2 คน
44	นางพิสมัย ฤกษ์วิชา นายสิทธิชัย ฤกษ์วิชา	24/1	36 34	ลูกสาว ลูกเขย	ม.6 ปวส.	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
	นายพิน เกิดสุวรรณ		84	บิดา	ป.4	
45	น.ส. มาลัย โภกชุย นายชื่น แก้วงาม นายวุฒิชัย แก้วงาม	24/2	74 84 41	น้องสาว พี่เขย หลานชาย	ป.4 ป.4 ปวช.	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
46	จท.สุรพล เกิดสุวรรณ นางประภาศรี เกิดสุวรรณ นายยุทธพงษ์ เกิดสุวรรณ น.ส. วิภาวรรณ เกิดสุวรรณ	24/3	51 51 26 22	บิดา มารดา ลูกชาย ลูกสาว	มศ.5 ป.4 ป.ตรี ป.ตรี	รวมคนใน ครอบครัว 4 คน
47	นางเสงี่ยม โภกชุย นายกฤษณ์ พรปัญญาณรงค์ นางบำรุง พรปัญญาณรงค์	24/4	66 46 40	มารดา ลูกเขย ลูกสาว	ป.4 - -	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
48	นางจุฑารัตน์ แก้วงาม น.ส. สายฝน หิรัญพงษ์ น.ส. ธิดาพร หิรัญพงษ์	25	48 18 21	มารดา ลูกสาว ลูกสาว	มศ.5 ม.3 ม.3	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
49	นางจำเนียร ตุงค์เรือง นายสุเทพ ตุงค์เรือง น.ส. สุภัทรา ตุงค์เรือง นายภาณุวรรณ ตุงค์เรือง ด.ช. เทิดศักดิ์ ตุงค์เรือง	26	50 50 23 21 10	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกชาย หลานชาย	ป.4 มศ.3 ป.ตรี ป.ตรี ป.3	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
50	นายสมพงษ์ พงษ์สุกรี นางสำรี พงษ์สุกรี น.ส. วราพร พงษ์สุกรี น.ส. ปราณี พงษ์สุกรี นายวินัย ปานกลาง ด.ญ. ชนานนท์ ปานกลาง	27/2	51 47 15 24 29 3	บิดา มารดา ลูกสาว ลูกสาว ลูกเขย หลานสาว	ป.4 ป.4 ม.2 ม.6 ม.6 -	รวมคนใน ครอบครัว 6 คน
51	นางบุญ พงษ์สุกรี น.ส. สมบัติ พงษ์สุกรี ด.ญ. ใหม่ วันเนา นายวิรัตน์ วันเนา ด.ช. ศุภวัตร วันเนา	27	75 43 9 49 6	ยาย มารดา ลูกสาว บิดา ลูกชาย	ป.4 ป.4 ป.3 ป.4 อนุบาล	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
52	นายสมบูรณ์ เกิดสุวรรณ ด.ญ. จิตรสุดา เกิดสุวรรณ นางศรีสุดา เกิดสุวรรณ ด.ญ. ชุตินา เกิดสุวรรณ ด.ช. สุปรีย์วิทย์ เกิดสุวรรณ	28	43 13 37 8 5	บิดา ลูกสาว มารดา ลูกสาว ลูกชาย	มศ.3 ม.1 ม.6 ป.2 -	รวมคนใน ครอบครัว 5 คน
53	นางสมร จิตดาปัญญา	29	70	มารดา	-	รวมคนใน

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	บ้านเลขที่	อายุ	เกี่ยวข้องเป็น	การศึกษา	หมายเหตุ
	น.ส. ยุพิน จิตตาปัญญา น.ส. นรมล กัลยา		36 17	ลูกสาว หลานสาว	ม.3 ม.3	ครอบครัว 3 คน
54	นายสำรวย สถานทิพย์	30	70	-	ป.4	รวม 1 คน
55	นายวันชัย สุภดี นางเทพิน สุภดี น.ส. สุนิสา สุภดี ด.ญ. วิภาดา พ่วงพูล ด.ญ. เกษทิพย์ พ่วงพูล นายวิเชียร พ่วงพูล นางทิพวัลย์ พ่วงพูล นายสมศักดิ์ ขำลอย น.ส.ไอ้ ทัดศรี ด.ช. สหบดีรินทร์ ธารยสิทธิ์ ด.ญ. ญาดา สว่างศรี นายอนุชัย สุวรรณ น.ส. จริยา สุวรรณ ด.ญ. ศลิษา สุวรรณ	30/1	52 48 16 6 7 31 28 36 23 4 2 22 30 4	บิดา มารดา ลูกสาว หลานสาว หลานสาว ลูกเขย ลูกสาว	ป.4 ป.4 ม.3 อนุบาล อนุบาล ปวส. ปวช. - ป.6 - - ม.3 ม.3 -	รวมคนใน ครอบครัว 14 คน
56	นางวาสนา อาจนรงค์	30/2	43	-	ป.4	รวม 1 คน
57	นางยุพิน เถระวัตร	30/3	54	-	ป.4	รวม 1 คน
58	นายวัชรินทร์ สงนอก นางสองเมือง สงนอก ด.ช. จักรรินทร์ สงนอก	31	40 59 7	บิดา มารดา ลูกชาย	ป.6 ป.4 ป.1	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
59	นายสมพงษ์ การิบุญ นางสมใจ การิบุญ ด.ช. อรรถพร การิบุญ	32	43 53 15	บิดา มารดา ลูกชาย	ปวส. ป.4 ม.2	รวมคนใน ครอบครัว 3 คน
60	นายอุทัย กาลิโร	33	33	-	ป.ตรี	รวม 1 คน

รวมครอบครัวเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายหลัก อายุ 12-18 ปีทั้งหมด 16 คน

รวมครอบครัวเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมายรอง อายุ 1-11 ปี ทั้งหมด 29 คน

รวมครอบครัวที่ไม่มีกลุ่มเป้าหมาย ทั้งหมด 30 ครอบครัว

หมู่ที่ 9 บ้านหนองแห่ ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา
บ้านหนองแห่ทั้งหมด 65 ครอบครัว มีจำนวนเด็ก อายุตั้งแต่ 0 – 18 ปี จำนวน 58 คน ใน 30 หลังคา
เรือน

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	เจ้าบ้าน	ชื่อ - นามสกุลเด็ก	ปีเกิด	อายุ
1	2	นายจุมพล ประสมทรัพย์	ด.ช.ณัฐพงษ์ ประสมทรัพย์	2538	
2			ด.ช.พงศ์ศักดิ์ ประสมทรัพย์	2537	
3			ด.ญ.ลลิตา ธนาคุณ	2539	
4	9	นายถวิล ประสมพระ	นายตัน ประสบพระ	2532	
5	13	นายจักพงษ์ พิมพรัตน์	ด.ญ.นาฏยา พิมพรัตน์	2535	
6			ด.ญ.จันทิมา พิมพรัตน์	2540	
7			ด.ญ.จิตนา พิมพรัตน์	2540	
8	14/1	นายสวัสดิ์ ลำดับศรี	ด.ช.พีรพล ชัดเซียงแสน	2547	
9			ด.ช.พีรพัฒน์ ชัดเซียงแสน	2547	
10	15/1	นางมาลี เนาว์นิเวศน์	ด.ญ.วิสุทธิภรณ์ ยาตรา	2537	
11	16/2	นายสังวร งามพร้อม	ด.ญ.อัญชลี พวงมาลัย	2540	
12	17	นายระวาง จุ่มฤทธิ์	ด.ช.วัชรกร ศิริสถิต	2544	
13			ด.ช.เจนณรงค์ จุ่มฤทธิ์	2541	
14	17/2	นางพรฉลอง จุลหิรัญ	ด.ช.วิวัฒน์ชล ประสบพระ	2547	
15			ด.ช.จิรายุทธ์ จุลหิรัญ	2547	
16			ด.ช.จตุพล จุลหิรัญ	2545	
17	17/4	นายประวิทย์ พนาวาส	น.ส.สุพิชญา พนาวาส	2531	
18	17/5	นายรัชชัย อรรถาเวช	ด.ช.ชวน อรรถาเวช	2539	
19	18	นายมาลัย แสงหิรัญ	ด.ช.เจษฎา กันแสงยม	2544	
20			ด.ช.กานต์นิธิ แสงหิรัญ	2540	
21			ด.ญ.กมลชนก เกตุศรีแก้ว	2539	
22	18/2	นายสำราญ วัฒนะเขต	ด.ช.จิรายุทธ วัฒนะเขต	2538	
23			ด.ญ.วิริญดา วัฒนะเขต	2546	
24	18/6	นางดวงพรรณ เกตุศรีแก้ว	ด.ญ.ดวงนภา แสงหิรัญ	2539	
25			ด.ช.อัมมบุญ เกตุศรีแก้ว	2547	
26	21	นายน้อย มีวงษ์	ด.ญ.นภาพรณี มีวงษ์	2539	
27	22	นายถวิล จันธิสาร	ด.ญ.กฤติยา มาดำ	2535	
28			ด.ช.บัณฑิต จันธิสาร	2544	
29	22/1	นายสุรินทร์ แสงหิรัญ	ด.ญ.ศรารวรรณ แสงหิรัญ	2540	
30			ด.ญ.สุทธิดา แสงหิรัญ	2537	
31	24	นางผวน มะโนแจ่ม	ด.ช.พลกฤษณ์ การ์ิเวท	2540	

ปี 2550					
32			ด.ช.ธรรมรัตน์ การ์ิเวท	2540	
33	24/3	นายบุญเกิด มะโนแจ่ม	ด.ญ.อรรณณ มะโนแจ่ม	2535	
34			ด.ญ.ศิริวรรณ มะโนแจ่ม	2540	
35	25/2	นางเหว่า แสงหิรัญ	ด.ช.จารุวัฒน์ คาระมาตร์	2541	
36			ด.ญ.ปภาวรินทร์ คาระมาตร์	2545	
37			ด.ญ.นฤดี บุญนฤที	2537	
38	32	นายชิน ใจมัจจุญ	ด.ช.อัครพนธ์ ใจมัจจุญ	2541	
39			ด.ช.วรปรัชญ์ อยู่เลิศ	2537	
40			ด.ช.ลิราย ใจมัจจุญ	2539	
41			ด.ช.กิตติชัย อยู่เลิศ	2541	
42	33	นายสามารถ สาครชาติ	ด.ญ.กนกวรรณ สาครชาติ	2545	
43			ด.ญ.ศศิภา สาครชาติ	2538	
44	35	นายเรียม เสงี่ยมวงษ์	ด.ญ.จิราภา เสงี่ยมวงษ์	2544	
45			ด.ช.นภสินธุ์ เสงี่ยมวงษ์	2541	
46	36/1	นายประนอม แสงหิรัญ	ด.ช.นนทวัฒน์ แสงหิรัญ	2545	
47	37/2	นางเจิม บำรุงผล	ด.ช.ปานุสิทธิ์ บำรุงผล	2542	
48	38	นางเฉลียว พวงมาลัย	ด.ช.วัชรภรณ์ ประทุมมิตร	2546	
49	38/1	นางสังวาล พะวรศิลป์	ด.ช.รณฤทธิ์ ประมัตโส	2547	
50	43	นายแผ้ว สระมัจฉา	ด.ญ.ดลพร ฟุ้งพระคุณ	2537	
51			ด.ญ.แพร ฟุ้งพระคุณ	2539	
52			ด.ญ.พรพน ฟุ้งพระคุณ	2539	
53	44	นางเผือด แสงหิรัญ	ด.ญ.เจริญขวัญ แสงหิรัญ	2537	
54	44/1	นายสุรัชย์ เนาว์นิเวศน์	ด.ช.รัตนภณ ไตรศิลป์	2546	
55			ด.ช.รุ่งโรจน์ เนาว์นิเวศน์	2543	
56			ด.ช.สุวิชชา เนาว์นิเวศน์	2540	
57			ด.ญ.จิราภา ศรีสุวัฒน์	2541	
58	44/2	นางอนันต์ แสงหิรัญ	นายยุทธพล แสงหิรัญ	2532	

ปี 2551					
ลำดับ	บ้านเลขที่	เจ้าบ้าน	ชื่อ - นามสกุลเด็ก	ปีเกิด	อายุ
1	16/2	นายสังวร งามพร้อม	ด.ญ.อัญชลี พวงมาลัย	2540	
2	18	นายมาลัย แสงหิรัญ	ด.ช.เจษฎา กันแสงี่ยม	2544	
3			ด.ช.กานต์นธิ์ แสงหิรัญ	2540	
4			น.ส. พิมพ์ชนก แสงหิรัญ	2535	
5	18/6	นางดวงพรรณ เกศศรีแก้ว	ด.ญ.ดวงนภา แสงหิรัญ	2539	
6			ด.ช.อุ้มบุญ เกศศรีแก้ว	2547	
7	22	นายถวิล จันธิสาร	ด.ญ.กฤติยา มาด้า	2535	
8			ด.ช.บัณฑิต จันธิสาร	2544	
9	24/2	นายบุญชู มะโนแจ่ม	นายสภาพร มะโนแจ่ม	2534	
10	25/2	นางเหว่า แสงหิรัญ	ด.ช.จาร์วัฒน์ คาระมาตร	2541	
11			ด.ญ.ประภารินทร์ คาระมาตร	2545	
12	32	นายชิน เจริญบุญ	ด.ช.อรรถพล เจริญบุญ	2541	
13			ด.ช.จิรายุทธ เจริญบุญ	2539	
14	33	นายสามารถ สาครชาติ	ด.ญ.กนกวรรณ สาครชาติ	2545	
15	35	นายสมนึก เสงี่ยมวงษ์	ด.ญ.จิราภา เสงี่ยมวงษ์	2544	
16			ด.ช.นภสินธุ์ เสงี่ยมวงษ์	2541	
17			ด.ญ.กัญญารัตน์ บุญมี	2540	
18			ด.ช.มานะศักดิ์ บุญมี	2542	
19	36	นายบุญมี มะโนแจ่ม	ด.ญ.ทักษนภ มะโนแจ่ม	2551	
20	43	นายแผ้ว สระมัจฉา	ด.ญ.ดลพร พึ่งพระคุณ	2537	
21			ด.ญ.แพร พึ่งพระคุณ	2539	
22			ด.ญ.พรรณ พึ่งพระคุณ	2539	
23	44	นายสายฝน แสงหิรัญ	ด.ช.วรัญญู แสงหิรัญ	2543	
24	44/1	นายสุรัชย์ เนาว์นิเวศน์	ด.ช.รุ่งโรจน์ เนาว์นิเวศน์	2543	
25	44/4	นางปาริชาติ แสงหิรัญ	ด.ญ.จิราภา ศรีสุวัฒน์	2541	

หมู่ที่ 10 บ้านทุ่งชาน ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา

ปี 2550					
ลำดับ	บ้านเลขที่	เจ้าบ้าน	ชื่อ - นามสกุลเด็ก	ปีเกิด	อายุ
1	5	นายทองคูณ อัยวัฒนา	นายจักรพงษ์ อัยวัฒนา	2530	
2			ด.ญ.จินตภทร คุณโท	2549	
3	5/1	นายสำราญ ไบละมุด	ด.ญ.อรวรรณ ไบละมุด	2541	
4	5/4	นางสุกัญญา ไบกลาง	ด.ช.ณัฐวุฒิ ไบกลาง	2537	
5			ด.ญ.อารีรัตน์ ไบกลาง	2540	
6	8/2	นางประภาภมล บุตรอากาศ	ด.ช.จตุรภัทร	2540	
7	9	นายสินชัย ไบกุหลาบ (ตา)	ด.ญ.นันทิดา ยุติธรรม	2545	
8	9/1	นายประเสริฐ มีกมล	นายไพศาล มีกมล	2529	
9		นางสังเวียน มีกมล	ด.ญ.อุทุมพร มีกมล	2535	
10		นายไพศาล มีกมล	ด.ญ.จิราพร มีกมล	2547	
		นางบังอร แก้วคำชาติ			
11	9/2	นายทองคำ ไบละมุด	ด.ช.ชินกร ไบละมุด	2539	
		นางลัดดา ไบละมุด			
12	11	นายสายชล ควรรู้	ด.ช.ภาณุวิชญ์ ควรรู้	2541	
		นางศิริพรรณ ศรีทอง			
13		นายวสันต์ ควรรู้	ด.ช.วสิน ควรรู้	2538	
14		นางวิมล ควรรู้			
		นายเสรี ไทยสวัสดิ์	ด.ญ.จุฑามาศ ไทยสวัสดิ์	2546	
15	13	นางระเบียบ ควรรู้	ด.ช.อุตกฤษณ์ บุตรแสนสุข	2535	
16	15/1	นางบัวลา ไบละมุด	นายวัชรินทร์	2531	
17		นายรุ่งเพชร	ด.ช.ชัยรัตน์ ชัยธานี	2545	
18		นางลัดดา	ด.ญ.รุ่งรัตน์ ชัยธานี	2540	
19	15/2	นายสนั่น นางอุไร ไบละมุด	ด.ช.ณัฐกิต ไบละมุด	2543	
20	16/1	ชาญณรงค์ ทิพยงกูร	ด.ช.ชนกันต์ ทิพยงกูร	2545	
21	16/2	พ.ท.ประเสริฐศักดิ์ ทิพยงกูร	ด.ช.ดิฐยพร ทพยงกูร	2536	
22	17/3	นายบุญส่ง	อรุณศิลป์ ปักไธสง	2535	
23	21	น.ส.สุวรรณา สิงหรา	นายกฤษดา สิงหรา	2531	
24			ด.ญ.นิสรัตน์ สิงหรา	2535	
25			ด.ช.อรรถพล สิงหรา	2539	
26	22	สุนทร ,เย็นสุข บุญมาก (ปู่ , ย่า)	ด.ญ.รุจิราถ บุญมาก	2535	

รวมจำนวนเยาวชน 26 คน กลุ่มเป้าหมายหลัก 11 – 18 จำนวน 9 คน กลุ่มเป้าหมายรอง 4 – 11 จำนวน 14 คน

ข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนในระดับหมู่บ้าน

ข้อมูลจากเวทีชี้แจงโครงการระดับหมู่บ้าน หมู่ 6, 7, 8

สถานการณ์เด็กและเยาวชน

- ห่วงเด็กชั้น ม.1 ขึ้นไปมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบรุ่นพี่ เช่น แก๊งค์มอเตอร์ไซด์
- เด็กใช้เทคโนโลยีทันสมัยในทางที่ผิดเสียค่าใช้จ่ายมาก เช่น ถ่ายภาพ ดูภาพลามก
- เด็กนัดเพื่อนจับกลุ่มเที่ยวข้างนอก เสียการเรียน
- เริ่มมีปัญหายาเสพติดเข้ามาในกลุ่มเยาวชน
- การแต่งตัวตามแฟชั่นมากเกินไป
- ปัญหาเด็กโตในโรงเรียนรังแกหมู่เด็กเล็ก
- อยากให้เด็กเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ
- พ่อแม่มีรายได้น้อย ไม่พอส่งลูกเรียนถึงปริญญาตรี
- เด็กที่ไม่มีพ่อแม่อยู่ด้วยที่อยู่กับตายายทำให้มีปัญหาเรื่องการเรียนรู้ และการอบรมสั่งสอน
- เด็ก / ผู้ปกครอง ขาดความรู้ในการรักษาสุขภาพที่ถูกต้อง (ทางกาย , สุขภาพจิต)

แนวทางแก้ไข

- อยากให้มีกิจกรรมสร้างการเรียนรู้กับเด็ก
- โรงเรียนเข้มงวดกวดขันเรื่องการเรียน วินัย กิริยามารยาท
- ตั้งกลุ่มเยาวชนแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้ใหญ่
- ส่งเสริมกิจกรรมที่เด็กอยากทำ เช่น กีฬา
- ควรมีการระดมความคิดเห็นและความต้องการของเด็กว่ามีมุมมองต่อเพื่อน ต่อผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง โรงเรียนอย่างไรบ้าง
- มีการสำรวจสอบถามเป็นการส่วนตัวให้เขาบอกความในใจ
- มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ผู้ปกครองในการดูแลเด็กแต่ละช่วงวัย
- ฝึกเด็กจากการทำงานให้มีหน้าที่รับผิดชอบ
- ให้พ่อแม่มีรายได้เสริมต่อเนื่อง
- มีกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว

ข้อมูลจากเวทีชี้แจงโครงการระดับหมู่บ้าน หมู่ 10

การระดมความคิดเห็นกลุ่มผู้ใหญ่

ความกังวลใจกับเด็กและเยาวชน

- เด็กไม่ค่อยเชื่อฟังผู้ใหญ่
- การคบเพื่อน
- เรื่องทุนการศึกษาต่อเมื่อจบภาคบังคับแล้ว
- จบแล้วไม่มีงานทำ
- กลัวติดยาเสพติด
- กลัวเด็กเรียนไม่จบ

- ติดเกมสืใช้โทรศัพท์มากเกินไป
- ชิงมอเตอร์ไซด์

ความภูมิใจในตัวเด็กและเยาวชน

- สนใจในการเล่าเรียนดี
- มีส่วนร่วมกิจกรรมในครอบครัวและหมู่บ้าน
- ไม่เกรงใจมีมุสุมเชื่อฟังคสอนของผู้ใหญ่
- เด็กเรียนดีแต่ขาดทุนการศึกษา

วิธีการจะช่วยเหลือเด็กให้เป็นคนดี

- ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
- ช่วยกันดูแลแนะนำในทางที่ถูกต้อง
- ทำเป็นตัวอย่างให้เด็กดู
- ให้คำปรึกษาที่ดีกับเด็กเป็นทั้งพ่อแม่และเพื่อนในบางครั้ง
- พาเข้าวัดทำบุญ

สิ่งที่อยากบอกกับเด็กและเยาวชน

- อยากให้ตั้งใจเรียนไปกลับโรงเรียนให้ตรงเวลา
- ใช้เงินอย่างประหยัดให้รู้ค่าความเหน็ดเหนื่อยของพ่อแม่ อยากให้รู้จักอดออมบ้าง
- อย่าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข เช่น เหล้า บุหรี่ การพนัน ยาเสพติด

บันทึกการจัดกิจกรรม

(1) **เวทีประชุมที่มวิจัยทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีอยู่ของสถานื่อนามัย วันที่ 11 ตุลาคม 2549 ณ โรงเรียนวัดหนองกลาง**

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุรกิจ	สุวรรณแกม
2. นายสุนทร	บุญมาก
3. นายสมนึก	จันทร์ศรีทอง
4. นางมยุรี	มะโนแจ่ม
5. นางสาวบุญ	พุ่มจำปา
6. นางศรีนวล	อุ้นที
7. นายเรืองศักดิ์	ประกอบกิจ
8. ด.ญ.ยุพา	ปิ่นทอง
9. ด.ช.ศักดิ์ชัย	รักผ้า

ผู้ที่ไม่เข้าร่วมประชุม

1. นายสมชาย	พรรคเจริญ
2. ผอ.สาโรจน์	ตะปะสา
3. ผญ.ปราณี	เพ็งสินชัย
4. นางอุบล มณีวงษ์	
5. พระอาจารย์สายัณต์	อิตตสิโน
6. ประปลัดสุนทร	ธรรมยุตโต
7. น.ส.ประไพ	คงสมทอง

สรุปการพูดคุย

วันนั้นเป็นการประชุมครั้งแรกของโครงการวิจัยหลังที่มีการจัดทำสัญญาโครงการวิจัย กิจกรรมวันนี้คือ กิจกรรมที่ 1 การประชุมที่มวิจัยเพื่อทบทวนข้อมูลสถานการณ์เด็กและเยาวชนที่มีอยู่ของสถานื่อนามัย เนื่องจาก เป็นการประชุมครั้งแรกของโครงการก่อนที่จะเริ่มทำงานนั้นก็ควรจะมีการทบทวนความเข้าใจ ความคาดหวัง และเป้าหมายของโครงการวิจัยร่วมกันก่อน

ความคาดหวัง

นายกสุรกิจ สุวรรณแกม การทำงานของ อบต. ต้องดูแลงานหลายด้านซึ่ง อบต.มีงบประมาณแต่ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนในการสนับสนุนงบประมาณ พอสนับสนุนลงไปแล้วทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องบางส่วนก็ทำแล้วไม่ได้ผลอะไร ดังนั้นงานวิจัยจะช่วยให้ อบต. จัดสรรงบประมาณได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการทำงานมากขึ้น

การทบทวนข้อมูลที่มีอยู่ของสถานื่อนามัย

หมอเรื่อง เจ้าหน้าที่สถานื่อนามัยตำบลตอนหญ้านาง ได้นำเอาข้อมูลที่มีอยู่ของ สถานื่อนามัยมาให้ทีม วิจัยร่วมพิจารณาด้วยกัน ประกอบไปด้วย แผนที่เดินดินของแต่ละหมู่บ้าน และรายชื่อเด็กโดยการแยกช่วง อายุให้ของแต่ละหมู่ ซึ่งในส่วนของข้อมูลแผนที่นั้นบางหมู่แผนที่ที่มวิจัยดูแล้วไม่เข้าใจเนื่องจากมีบางจุดที่ยังไม่ ตรงกับสภาพพื้นที่จริง ที่ประชุม จึงได้มีการบ้านให้แต่ละหมู่ได้ไปทำกันต่อ ดังนี้

1. ให้ทีมวิจัยแต่ละหมู่สำรวจรายชื่อจากข้อมูลที่มีว่ามีตัวตนอยู่จริงหรือไม่ และตรวจสอบความ ถูกต้องและที่อยู่ตามแผนที่ และแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายชื่อเด็กที่มีอยู่จริงให้ครบถ้วน

2. ให้แต่ละคนทำแผนที่ของหมู่บ้านตัวเอง (โดยถ่ายสำเนาแผนที่ของแต่ละหมู่บ้านมาให้ทีมวิจัยกลับไปเขียน / สํารวจ รายชื่อ ลงแผนที่และลงชื่อเด็กในแผนที่) ผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลคือ พี่อ้อย ภายในวันที่ 12 ตุลาคม 2549
3. นำข้อมูลมาทำแผนที่ใหญ่ในกระดาษชาร์ตแยกหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะต่อการทำงานของทีมวิจัย

เนื่องจากการประชุมในวันนั้นนัดหมายพร้อมกับกิจกรรมการบวชเณรประจำปีของ อบต. ทำให้การประสานงานขัดข้องประกอบกับทีมวิจัยยังไม่ได้วางบทบาทชัดเจนว่าใครจะเป็นคนประสานงานในแต่ละครั้งทำให้ทีมวิจัยเข้าร่วมไม่ครบองค์ประชุม ทีมวิจัยจึงเสนอว่าน่าจะมีการพูดคุยหาวิธีการบริหารจัดการงานในทีม ซึ่งต้องมาช่วยกันคิดรูปแบบหรือวิธีการจัดการร่วมกันในการประชุมครั้งต่อไป

ในส่วนของการดำเนินงานวิจัยในครั้งต่อไป จะเป็นการลงพื้นที่สำรวจชุมชนร่วมกันของทีมวิจัยเพื่อศึกษาสภาพชุมชนและสถานการณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนทุกหมู่บ้าน และเป็นการเสริมศักยภาพทีมวิจัยในการจัดทำแผนที่เดินดินที่เกี่ยวกับสภาพวิถีชีวิตของเด็กเยาวชนต.ดอนหญ้านาง อย่างไรก็ตามเนื่องจากตำบลดอนหญ้านางมีจำนวนถึง 10 หมู่บ้าน แม้การสำรวจชุมชนดังกล่าวจะเป็นการศึกษาสภาพโดยรวมของชุมชนและสถานการณ์เด็กเยาวชน แต่ก็ต้องใช้เวลาค่อนข้างนานในการลงพื้นที่ให้ครบทุกหมู่บ้าน ทีมวิจัยจึงแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 วัน และมีการเตรียมความพร้อมให้ทีมวิจัยโดยทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.อยุธยา ได้ประสานงานให้ คุณเยาวรัตน์ ศุภกรรม (พี่เลี้ยงโครงการ กระบวนการถอดบทเรียนชุมชนอาคารสงเคราะห์ทรัพย์เจริญ) มาช่วยเติมความรู้เรื่องการใช้เครื่องมือ “แผนที่เดินดิน” ให้กับทีมวิจัยก่อนการลงพื้นที่สำรวจชุมชนด้วย

(2) กิจกรรมสำรวจชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชน วันที่ ๒๓ - ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง

สรุปประเด็นการประชุมก่อนออกพื้นที่ หมู่ ๖ , ๗ , ๘ (๒๓ ต.ค. ๕๙)

ทีมวิจัยมีการร่วมกันเตรียมประเด็นที่จะใช้ในการสำรวจชุมชน โดยมีพี่เลี้ยงโครงการถอดบทเรียนชุมชน
อาคารสงเคราะห์ และทีมศูนย์ประสานงานวิจัยฯช่วยเติมเต็มแนวคิดและกระบวนการทำงาน

● เป้าหมายการสำรวจพื้นที่

๑. ได้ “แผนที่” ที่เป็นพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมาย

- • บ้านอยู่ตรงไหน
- • สภาพแวดล้อม
- • สภาพความเป็นอยู่ / ฐานะครอบครัว / เพื่อนที่สนิท

๒. ได้ “แผนที่” ที่เป็นโครงสร้างว่ามี “หน้าที่” ที่มีความสัมพันธ์ต่อเด็กอย่างไร

- • ร้านก๋วยเตี๋ยว
- • วัด / โรงเรียน
- • ศาลาริมทาง
- • ชุมต้นไม้
- • ภูมิปัญญา / บุคคล ที่เป็นที่พักของเด็ก
- • อื่น ๆ ฯลฯ

๓. อยากเห็น / อยากรู้ / ทำความเข้าใจ พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

- • ตรงไหนบ้างที่เด็กชอบไปประจำ
- • บุคคลที่เด็กชอบ / เด็กเชื่อฟัง / หรือหัวใจ
- • ทีมวิจัยต้องเห็นภาพพื้นที่ของกลุ่มเป้าหมายร่วมกันทั้งหมด

๔. ได้ภาพรวมของชุมชน หรือบริบทที่เป็นฐานข้อมูล หมู่ ๖ , ๗ , ๘

๕. รายละเอียดตามที่เจ้าของพื้นที่เห็นจุดรวมของเด็ก

- ทีมวิจัยก่อนลงเก็บข้อมูลควรหารือร่วมกัน อาจได้ข้อมูลจากผู้ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ปกครองของเด็กหรือ บุคคลที่เด็กนับถือหรือให้การยอมรับ และบ้านข้างเคียง หรือ อื่นๆ มาประกอบกัน
- ต้องระวังเรื่องการตั้งประเด็นคำถามที่ไม่ทำให้ผู้ที่เก็บข้อมูลหรือทีมเสี่ยงที่จะถูกพาดพิงเรื่องการแบ่งแยกกลุ่มเด็กว่า เด็กดี เด็กเสี่ยง เด็กที่ต้องพัฒนา
- ทีมวิจัยต้องฝึกหาวิธีการให้ได้ซึ่งข้อมูลกับกับเด็กและหาวิธีที่จะได้ข้อมูลกับสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวเด็ก
- แหล่งข้อมูลที่เป็นทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย หรือไม่เป็นทางการกลุ่มบุคคลที่ไม่มีตำแหน่งเป็นชาวบ้านข้างเคียง
- ระวังว่าเราอย่าสรุป หรือตัดสินข้อมูลที่ได้นั้นเลยเราต้องได้ข้อมูลหลายทางมาประกอบกันแล้ววิเคราะห์ร่วมกัน

- ต้องหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อยืนยันกับผู้ปกครองของเด็กว่าเรามีความต้องการหรือเจตนาเพียงแค่ว่าข้อมูลมาเพื่อรู้ว่าเด็กไปที่นั่นทำไม ทำอย่างนั้นทำไม ไม่ใช่บอกว่า “ผิด” หรือ “ถูก”
- โครงสร้างทั้งหมดที่เราสามารถเก็บข้อมูลได้นั้น มี “ความสัมพันธ์” หรือ “หน้าที่” อะไรกับเด็กว่าทำไมเด็กถึงต้องไปอยู่ตรงนั้น หรือพบบุคคลคนนั้น
- ทีมวิจัยต้องฝึกการตั้งคำถามอยู่เสมอเพื่อที่จะค้นหาคำตอบที่ต้องมาจากความเป็นจริงและต้อง ระวังคำถามไม่ให้เป็นการปกป้องบอกความ “ผิด - ถูก” หรือตัดสินอะไร

วิธีการสำรวจพื้นที่

นั่งรถพาไป และรู้จักที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก

เครื่องมือ

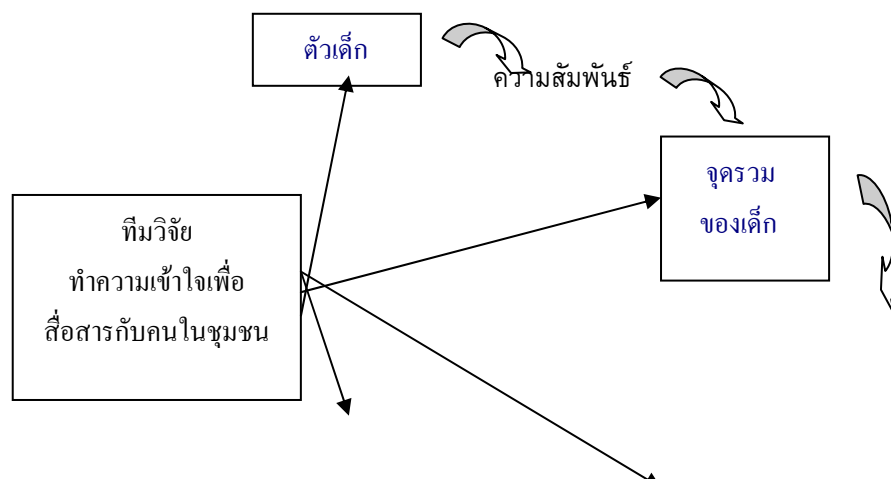
๑. แผนที่เบื้องต้น

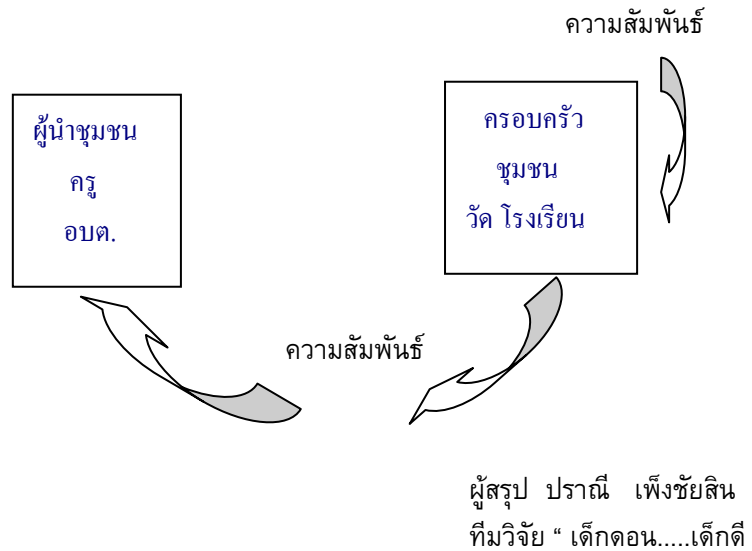
๒. การซักถาม

สรุปหลังจากออกสำรวจพื้นที่ หมู่ ๖ , ๗ , ๘

- ◆ บทเรียน : ๑. แผนที่เดินเท้า จะเห็นภาพและรายละเอียดได้มาก
๒. ทำอะไรต้องเตรียมตัว และเครื่องมือให้มากขึ้น
- ◆ สิ่งที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ หมู่ ๖ , ๗ , ๘
 ๑. สถานที่ที่ต้องมีความสัมพันธ์กับเด็ก เช่น สถานีรถไฟหนองคาย
 - ทีมต้องรู้เวลาที่เด็กจะไป-กลับเวลาไหนบ้าง วันไหน เวลาไหน ตรงไหนบ้าง และไปที่ไหน เช่น โรงเรียนหนองแขง ภาษี อุดรธา สระบุรี ข้อมูลจะได้ต้องถามนายสถานีเรื่องเวลารถไป-กลับ หรือบุคคลที่รู้ว่าเด็กมาทำอะไร ข้อมูลพฤติกรรมเด็ก ข้อมูลสถานที่ที่เด็กรอรถออก
 - จุตุรรมที่มีความสัมพันธ์กับเด็กอย่างไร
 - เช่น 1. เด็กมาใช้ทำอะไร?
 - 2. ใครบ้างที่มา “กลุ่มที่มา”
 - 3. ใครเป็นคนชักชวนที่เด็กศรัทธา หรือหัวโจก
 - 4. ช่วงเวลาไหน
 ๒. ทวนเดิม “สิ่งที่ดี ๆ ในชุมชน”
 - บุคคลที่ศรัทธา ใคร ทำกิจกรรมอะไร ภูมิปัญญาความชำนาญอะไร
 - เช่น 1. ด้านเกษตร ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์
 - 2. ด้านกีฬา ดนตรี คอมพิวเตอร์ ซ่อมเครื่องฯ ฯลฯ

- ◆ หลักคิดในการทำงานด้านเด็ก

(3) กิจกรรมสำรวจชุมชนเกี่ยวกับสถานการณ์เด็กและเยาวชนวันที่ 2 วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
เวลา ๐๙.๐๐ น.

สรุปก่อนสำรวจพื้นที่ หมู่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๙, ๑๐ (๒๔ ต.ค ๕๙)

⊕ สิ่งที่ค้นพบ

- จากที่สำรวจพื้นที่ในวันที่ ๒๓ ได้รู้ว่าเป็นพื้นที่ที่ไม่เคยรู้ให้ดีขึ้น สถานที่ที่กลุ่มเด็กชอบอยู่ไปตรงไหนบ้าง รู้แหล่งข้อมูลที่จะได้จากที่ไหนบ้าง บุคคลที่จะให้ข้อมูลและมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายคือใคร จุดที่เด็กชอบไปอยู่รวมกัน แหล่งข้อมูลทุนเดิมของชุมชนที่มี เช่น ทำการผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยฯ

⊕ บทเรียน

- เห็นข้อบกพร่องที่ลงพื้นที่จริง เช่น การวางแผนภายในทีมต้องสำคัญบุคคลที่มีความรู้แต่เรามองข้ามไป รู้ตนเองต้องทำการบ้านให้มากกว่านี้ เช่น การทำแผนที่ต้องทำสัญลักษณ์จุดที่มีความสำคัญกลับกลุ่มเป้าหมาย เห็นแผนที่ที่มีอยู่กับลงพื้นที่จริงแตกต่างกันมาก
- เราจะไม่ด่วนสรุปสิ่งที่ได้รับมา หรือข้อมูลที่ได้อาจว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

⊕ ประเด็นความสำคัญ ๒ ประเด็น

๑. ศึกษาตรงไหนที่เป็นศูนย์รวมของเด็ก ที่ที่เด็กชอบไปอยู่รวมกัน มีองค์ประกอบอะไรบ้างเด็กถึงชอบไป ระวังกายใช้คำว่า “ถูก” หรือ “ผิด” เครื่องมือที่สำคัญ แผนที่จะเป็นตาเหยี่ยวที่มีชีวิตเห็นภาพเมื่อพูดถึง
๒. การบ้าน ต้องเตรียมข้อมูลพื้นฐานเป็นข้อมูลเบื้องต้นให้ชัดเจนร่วมกันก่อนที่จะ ชี้แจงกับชาว บ้าน

สรุปหลังลงสำรวจพื้นที่ หมู่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๙, ๑๐

⊕ เด็กหมู่ ๕ ร่วมให้ข้อมูล ยกตัวอย่าง หมู่ ๔

☆ จุดสำคัญที่พบในหมู่ ๔

➤ โต๊ะสนุก / ร้านเกมส์

๑. เด็กไปตู้พี่เล่นวันเสาร์ / อาทิตย์ เวลากลางวัน พี่ขอเงินเล่น เป็นทางเดินผ่านที่จะกลับบ้าน
๒. เด็กเล่นเกม.....ราคา ๕ - ๑๐ / ชั่วโมง

➤ ในวัดวิมล และบ่อปลาหลังวัด

๑. เด็กจะไปเวลาว่าง หรือหลังจากกลับจากโรงเรียน เป็นทางผ่านกลับบ้านส่วนใหญ่เป็นเด็กประถม
๒. ร้านค้าและตู้โทรศัพท์ข้างวัด เด็กจะสูมโทรติดแล้วคุยบ้าง/ไม่คุยบ้าง เวลาเย็นถ้าคุยจะถามว่าที่ไหน จังหวัดอะไร บอกที่โทร หรือโทรแก่งอำเภอนเวลาถึงงานที่วัด หรือเด็กจะไปเล่นหมากรุกกันที่วัด
๓. วัดมีรูปภาพเรื่องพระพุทธเจ้าให้เรียนรู้ เด็กชอบแต่รูปอยู่สูง ดูไม่ค่อยชัด

➤ ประตูนํ้า

๑. เด็กผู้นำชักชวน (หนึ่ง/ปอ) ไปเล่นนํ้า จะมีเด็กไปร่วมประมาณ ๕-๖ คน ทั้งผู้หญิง – ผู้ชาย มีเด็กรุ่นมัธยมร่วมเล่นนํ้าด้วย พี่ชายของหนึ่งก็จะไปด้วย มีสาว ๆ มาเล่นนํ้า เวลาบ่าย ๆ ประมาณ ๒ ชั่วโมง

➤ ศาลาแดง

๑. เด็กจะชอบไปเล่นที่ศาลาแดง อายุตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป จนถึงวัยรุ่น เวลาเย็นๆทุกวัน
๒. มีซุ้มไ้บ้านลุงมน เด็กผู้ชายจะชอบไปดูเขาตีไ้ และดูเวลาให้นํ้าไ้ในวันหยุดหรือตอนเย็น

➤ กลุ่มทำหัวโขน (บ้านลุงสังเวียน)

๑. เด็กจะรู้จากการเล่าของพ่อ- แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ให้ฟัง

⊕ จุดสำคัญที่พบหมู่ ๕

➤ เล่นไฟ (ข้างอบต.)

๑. เด็กจะไปเล่นไฟทุกวัน หลังเลิกเรียน วันเสาร์ - อาทิตย์ ช่วง เช้า – ปาย ขอเงิน ตา – ยาย ไม่มีใครว่ามีเล่นกันมาตั้งแต่ดั้งเดิม พ่อ – แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ก็จะเล่นกันเป็นประจำ

☆ การบ้าน ทำแผนที่ ๒ แบบ

- แผนที่ที่มีสัญลักษณ์จุดที่เด็กไปรวมตัวกัน ที่มีความสัมพันธ์กับเด็ก
- แผนที่ที่มีเลขที่บ้านเด็ก ชื่อเด็ก ชื่อบิด-มารดา และบ้านเลขที่ที่ข้างเคียงกับเด็ก
- นัดเจอกันครั้งต่อไป วันที่ ๔ ต.ค ๔๙ ที่อบต.

ผู้สรุป นางปราณี เพ็งชัยสิน
ทีมวิจัย (เด็กดอน.....เด็กดี)

(4) การประชุมทีมวิจัยเพื่อสรุปผลการสำรวจชุมชน ณ.องค์การบริหารส่วนตำบลดอนหญ้านาง วันที่ ๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๙ เวลา ๑๐.๐๐ น.

★ ทีมวิจัยที่เข้าร่วมประชุม

1. นายสุรกิจ สุวรรณแกม 2. ผอ. สาโรจน์ ตะปะสา 3. นายสุนทร บุญมาก
4. นางมยุรี มโนแจ่ม 5. ผ.ญ.ปราณี เพ็งชัยสิน 6. ผ.ญ. สำราญ พุ่ม

จำปา

7. นางศรีนวล อุ่นที่ 8. เด็กชายศักดิ์ชัย รักผ้า 9. เด็กหญิงยุพา ปิ่นทอง
10. ผอ. บัวคำ ตั้งสุวรรณ 11. นางประไพ คงสมทอง

ผู้ประสานงาน สกว.

1. นายสันติ จิยะพันธ์ 2. น.ส. วนิตา ด่านชัยสิทธิ์

★ ทีมวิจัยที่ไม่เข้าร่วมประชุม

1. อ. สมนึก จันทร์สีทอง 2. นายสมชาย พรรคเจริญ 3. นายเรืองศักดิ์ ประกอบกิจ
4. พระอาจารย์สายน อัดตลโน 5. พระปลัดสุนทร ธรรมยุตโต 6. นางอุบล มณีวงศ์

★ การบ้านครั้งที่แล้ว

✧ ทีมวิจัยทำแผนที่

- ตำแหน่งบ้านเด็ก , ผู้ปกครองเด็ก ข้อมูลนามัยปี 47 มีรายชื่อเด็ก จำนวนเด็กในแต่ละหมู่บ้าน แบ่งตามช่วงอายุเด็ก
- กรณีที่เด็กย้ายมาอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีเลขที่บ้านแต่อาศัยอยู่เลย หรืออาศัยอยู่กับญาติก็เพิ่มเติมใส่ในแผนที่ด้วย

✧ แผนที่สภาพสังคมของเด็ก เนื้อหาความสัมพันธ์ของเด็กกับจุดต่าง ๆ ประกอบด้วย

- ตำแหน่งครัวเรือนทั้งหมดของครัวเรือนในหมู่บ้าน ทั้งมีเด็กกลุ่มเป้าหมาย และไม่มีเด็กกลุ่มเป้าหมาย
- เส้นทางในหมู่บ้านที่สามารถเชื่อมต่อพื้นที่นอกเขต หรือไปที่ไหนได้บ้าง
- จุดรวมของเด็ก “จุดสำคัญ” มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเด็กอย่างไร / เด็กมาทำอะไรกันบ้าง / เวลาไหน / จำนวนกลุ่มเป้าหมาย / วัยไหนบ้าง
- ทนเดิม “สิ่งดี ๆ / คุณค่า” ที่มีอยู่ในหมู่บ้านตั้งอยู่ตรงไหนบ้าง เช่น
 1. ภูมิปัญญาชาวบ้าน ทำเสื่อ , หัวโขน
 2. ผู้รู้ / ผู้นำ / หรือปราชญ์ชาวบ้าน

✧ ข้อมูลที่ต้องการ ประกอบในแผนที่เดินดิน

- บัญชีรายชื่อเด็ก และผู้ปกครองในแต่ละครอบครัว
 1. ครัวเรือนประกอบด้วย เช่น พ่อ-แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ปกครอง ลูกหลานชาย - หญิง
 2. ตามทะเบียนบ้านถ้ามีครอบครัวที่ 2 ที่อาศัยอยู่ด้วยกัน ค่าใช้จ่ายต่างคนต่างจ่าย หุงข้าวกินคนละหม้อถือว่าคนละครอบครัว หรือมีบ้านต่างหากแต่ใช้เลขที่บ้านเดียวกันให้แยก เป็นอีกหนึ่งครอบครัว
- ทำสัญลักษณ์เป็นรูปบ้าน , สีเหลี่ยม , วงกลม อะไรก็ได้ตามที่ตนเองเข้าใจ แยกเป็นสัญลักษณ์สี แสดงให้รู้ว่าบ้านนี้มีเด็กกลุ่มหลักอายุ 12 – 18 ปี , กลุ่มอายุรอง 0 – 11 ปี เช่น สีแดงกลุ่มหลัก สีน้ำเงินกลุ่มรอง

✧วิธีการที่จะได้ข้อมูล

- ทำความเข้าใจ พุดชนคุยในหมู่บ้าน
- ผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน , ผู้ช่วย , ผู้รู้ , ครอบครัว , คนข้างบ้าน ฯลฯ

✧ข้อมูลที่ได้นำไปใช้ประโยชน์

- ได้รู้ว่ามีเด็กอยู่ตรงไหนบ้าง (ไปพูดคุย , เก็บข้อมูล , รู้เส้นทาง) จะได้ไปหาถูก
- รู้สภาพความสัมพันธ์ / ความเป็นอยู่ของเด็ก และของคนในหมู่บ้าน
- ค้นข้อมูลพื้นฐานให้ ครอบครัว , อนามัย , อบต. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
- รู้ข้อเท็จจริงจากมุมมองของ เด็ก / ผู้ใหญ่

✧บทบาทที่มวิจัย

- เป็นผู้สื่อสาร สร้างความเข้าใจ / สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
- เป็นนักข่าว หาข้อมูลพื้นฐาน / รายละเอียดเชิงลึก ในพื้นที่ทั้งของกลุ่มเป้าหมาย และคนในชุมชน
- ระวังต้องไม่เป็นผู้พิพากษา , ตำรวจ ตัดสินใด ๆ
- เป็นกัลยาณมิตรกับกลุ่มเป้าหมาย และคนในชุมชน
- ค้นหาข้อมูลจากคนในชุมชน ข้อเท็จจริงจากมุมมองของเด็ก / ผู้ใหญ่

✧ประเด็นการศึกษาในทีมวิจัย

- ทีมวิจัยที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ทำงานในพื้นที่ เช่น หมู่ 6 , หมู่ 8 ให้คำพาหะคนละ 2 ครั้ง ครั้งละ 100 บาท
- การสรุปรายงานการประชุมมอบหมายให้ ผญ. ปราณี เฟิงชัยสิน เป็นผู้ทำสรุปการประชุม ได้รับคำจัดทำครั้งละ 200 บาท และคำถ่ายเอกสารตามจริง ค่าวัสดุ / อุปกรณ์ เบิกจากงบประมาณตามแผนโครงการ

(5) ประชุมทีมวิจัยสรุปรวบรวมข้อมูลแต่ละหมู่บ้าน วันที่ 15 พฤศจิกายน 2549 ณ โรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง

เป้าหมายการประชุมในวันนี้คือ

1. สรุปข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านให้เสร็จ

การสรุปข้อมูลของแต่ละหมู่บ้าน

หมู่ที่ 1 , 2 (ผู้ใหญ่สำราญ)

วิธีการหาข้อมูล

- ลงไปถามข้อมูลในแต่ละบ้านเลยว่าบ้านไหนมีกี่ครัวเรือนมีเด็กอยู่กี่คน โดยการลงไปทำงานอื่นของหมู่บ้านด้วยและเอางานวิจัยไปเสริม
- ส่วนการเก็บข้อมูลหมู่ที่ 2 ยังไม่ได้ลงเต็มตัว

หมู่ที่ 3 , 5 (พี่สุรกิจ)

- ข้อมูลยังไม่เสร็จ จะหาทีมงานเข้ามาช่วยเพิ่มเติม

หมู่ที่ 4 (พี่ศรีนวล อุ่นทิ)

- มีเด็กอายุ แรกเกิด – 18 ปี ประมาณ 71 คน มี 92 ครัวเรือน
- จุตรวมเด็กที่ใหญ่ที่สุดคือ วัด และโรงเรียนวัดวิมลสุนทร
- ภูมิปัญญาในหมู่บ้านคือ การทำห้วยโซน

หมู่ 6 (พี่สมชาย)

หมู่ 7 (ผู้ใหญ่ปรางค์)

- มีการสำรวจข้อมูลทุกปี จะสำรวจตามอายุ และจะมีทะเบียนบ้านอยู่แล้ว
- มี 30 หลังคาเรือน มีเด็ก 11 บ้าน

หมู่ 8 (อุบล)

- เป็นห่วงตัวเองว่าจะทำไม่ได้แนะนำให้เอาข้อมูลไปคุยกับผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ 9 (มยุรี มะโนแจ่ม)

- ข้อมูลเด็ก อายุ แรกเกิด - 18 ปี มีจำนวน 58 คน เด็กเล็กจะเยอะ เด็กโตจะไม่ค่อยมีอยู่บ้าน
- มีกลุ่มในชุมชน เช่น ทำปุ๋ยหมัก , พืชมเส่น้ำ , น้ำยาล้างจาน , กลุ่มออมทรัพย์ , กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน
- จุตรวมของเด็กหมู่ 9 จะมารวมกันที่สะพานโกหก อยู่ที่หมู่ 1,2

หมู่ 10 (อ.สุนทร บุญมาก) วันนี้ไม่ได้มาร่วมประชุม

- เป็นหมู่บ้านเล็กๆ ประมาณ 30 หลังคาเรือน มีกลุ่มเป้าหมาย 22 คน

นัดหมายครั้งต่อไป เพื่อสรุปข้อมูลและวางแผนการศึกษาดูงานกันอีกครั้ง ในวันที่ 7 ธันวาคม 2549 ที่โรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านางเริ่มบ่ายสองโมง

(6) ประชุมทีมวิจัยเตรียมกระบวนการศึกษาดูงาน วันที่ 6 ธันวาคม 2549 ณ โรงเรียนวัดตะโกดอน
หญ้านาง

เริ่มประชุมเวลา 14.30 น

การเตรียมประเด็นในการศึกษาดูงาน

ทีมวิจัยระดมความคิดประเด็นการศึกษาดูงานบ้านกาญจนาภิเษก มีประเด็นการดูงานดังนี้

1. เทคนิคการเข้าถึงชุมชน (กลุ่มเด็ก , ผู้ปกครอง , ผู้นำในชุมชน)
2. การสื่อสาร / สร้างความเข้าใจ (การพูดกับกลุ่มเด็กและกลุ่มผู้ปกครอง) เด็กที่เข้ามาส่วนมากจะเป็น
ปัญหาเค้ามีวิธีการพูดกับเด็กอย่างไร
3. เกณฑ์ / หลักในการพิจารณาช่วยเหลือเด็กว่าควรจะดำเนินการในลักษณะใด
4. การแก้ปัญหา จัดการเด็กแต่ละกลุ่ม / แต่ละประเภทอย่างไร มีการแยกประเภทเด็กอย่างไร
5. ผลลัพธ์ในการทำงาน สำเร็จเพราะอะไร หรือไม่สำเร็จปัญหาอุปสรรคเป็นอย่างไร

และทีมวิจัยแต่ละคนไปทำการบ้านของตัวเองตาม 5 ประเด็นดังกล่าว โดยให้ไปคิดคำถามของตัวเองว่า
แต่ละประเด็นจะใช้คำถามอะไรบ้าง

การหาทีมวิจัยเพิ่มเติม

หมู่ 9 พี่อ้อย มยุรี โดยส่วนตัวการเข้าหาชุมชนยังยากอยู่เลยอยากจะขอเพิ่มเติมผู้ใหญ่นบ้านเข้ามาช่วย
ในทีมหมู่ 9 อีกคนหนึ่ง

ส่วนทีมวิจัยหมู่ 6 และหมู่ 8 คือ อุบล และสมชาย เนื่องจากเข้าไม่สามารถมาร่วมประชุมกับทีมกลางได้
จึงอยากจะขอปรับเรื่องคนที่จะมาช่วยใหม่ ทีมวิจัยเห็นว่าถ้าเค้าไม่สามารถมาร่วมประชุมกับทีมกลางได้ก็ให้เค้า
ช่วยงานในหมู่บ้านได้เช่น การทำข้อมูล การทำแผนที่หมู่บ้าน

(7) บันทึกการเยี่ยมชมบ้านกาญจนาภิเษกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต.คลองโยง อ.พุทธ

มณฑล จ.นครปฐม วันอังคารที่ 18 ธันวาคม 2549

ประเด็นที่ทีมวิจัยได้วางไว้ในการศึกษาเรียนรู้ครั้งนี้คือ

7. หลักคิดในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน
8. เทคนิคการเข้าถึง และการสร้างความยอมรับจากกลุ่มเป้าหมาย
 - กลุ่มเด็กและเยาวชน
 - กลุ่มผู้ปกครอง
 - กลุ่มผู้นำชุมชน
9. วิธีการสื่อสารพูดคุย สร้างความเข้าใจกับกลุ่มเด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง
10. มีหลักเกณฑ์การพิจารณาช่วยเหลือเด็กอย่างไร และมีวิธีการจัดการอย่างไร
11. มีการแยกประเภทของเด็กอย่างไร มีวิธีแก้ปัญหาหรือจัดการกับเด็กอย่างไร
12. ผลลัพธ์ในการทำงาน สำเร็จ / ไม่สำเร็จ เพราะอะไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

จากประเด็นที่ตั้งไว้คณะทำงาน"เด็กดอน...เด็กดี" ได้รับจากคำบรรยาย และคำตอบเมื่อมีการซักถาม
จากคุณทิวา ณ นคร (ป้ามล) ผู้อำนวยการโครงการบริหารศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก
ตามประเด็นที่ตั้งเป้าหมายไว้ ก่อนอื่นต้องทำความรู้จักกับบ้านกาญจนาภิเษกก่อน

บ้านกาญจนาภิเษก

ศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานสังกัดกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม บนเนื้อที่ 42 ไร่ วัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถานพินิจต้นแบบที่สามารถบำบัดฟื้นฟูเยาวชนได้อย่างมีคุณภาพ โดยการดำเนินการในลักษณะผสมผสานในสภาพแวดล้อมที่ใกล้เคียงกับสถานครอบครัวให้เป็นสถานที่ที่ฟื้นฟู ช่วยเติมเต็มสิ่งที่ขาดให้เยาวชนที่กระทำความผิด เพื่อเป้าหมายที่จะคืนเยาวชนฯ กลับสู่ครอบครัวและสังคมโดยที่ภาพลักษณ์ต่อตนเองของเยาวชนฯ ไม่ซำดุดบกพร่องในขณะเดียวกัน เยาวชนก็ตระหนักในคุณค่าของตนเองมากขึ้น สามารถตัดขาดจากปัญหาที่เคยติดตัวมาโดยไม่มีปัญหาใหม่เพิ่มขึ้น และพร้อมที่จะกลับไปเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมเพื่อเป็นกำลังในการพัฒนาบ้านเมือง

บ้านกาญจนาภิเษกมีเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 25 ปี จากสถานฝึกอบรมเด็กและเยาวชนหลายแห่ง ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ 22 คน เยาวชน 155 คน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่:เยาวชน คือ 1 ต่อ 7

จากประเด็นข้อที่ 1 หลักคิดในการทำงานด้านเด็กและเยาวชน

ทำงานอย่างระบบเอกชน บุคลากร เจ้าหน้าที่ แห่งบ้านกาญจนาภิเษก ต้องเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์แน่วแน่ ที่มุ่งมั่นให้เยาวชนของชาติเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในด้านดี คือ เข้ามาให้พ้นจากหลุมดำ

บุคลากร ต้องพร้อมที่จะเสียสละเพื่อเยาวชน ต้องยอมรับสภาพของเยาวชนที่จะเข้ามาอยู่ในสถานที่แห่งนี้ โดยมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินการ

Our Vision

Bankanchana not a prison

Youth live in Bankanchana are not prisoner

Staff working at Bankanchana are not prison warders

Bankanchana is a home a Temporary substitute home for youth who had a mistake

บ้านกาญจนาภิเษก ไม่ใช่... คุณ

เยาวชน ไม่ใช่... นักโทษ

เจ้าหน้าที่ ไม่ใช่... ผู้คุม

นี่คือบ้านทดแทนชั่วคราวสำหรับวัยรุ่นที่ก้าวผิดจึงหวนเป็นเหตุสูญเสียโอกาสชั่วคราว

สร้างกฎกติกา

กำหนดสิทธิและหน้าที่ของเยาวชน

สิทธิ

- สิทธิในชีวิตและร่างกาย ปลอดภัย 100% จากการใช้อำนาจและความรุนแรงทุกรูปแบบ ทั้งจากเจ้าหน้าที่หรือเยาวชนด้วย
- สิทธิในการเยี่ยม
- สิทธิการเยี่ยมบ้าน
- สิทธิการออกนอกสถานที่และทานอาหารนอกบ้าน
- สิทธิการตัดสินใจไม่ถูกควบคุมข่มขู่
- สิทธิการแสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
- สิทธิการแต่งกาย

หน้าที่

นอกจากกิจวัตรประจำวันแล้วยังมีหน้าที่สำคัญร่วมกัน พิสูจน์ให้สังคมเห็นว่า เยาวชนที่ก้าวพลาด และผ่านการพิจารณาของศาลสถิตย์ยุติธรรมจะต้องถูกจำกัดอิสรภาพในบ้านหลังนี้ สามารถเปลี่ยนแปลงตนเอง ได้ ภายใต้การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการที่คำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก ควบคู่กับการใช้อำนาจ ภายใน หรือฝึกการเรียกร้อง บังคับ ควบคุมตนเองขณะเดียวกันก็ลดการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ และปรับ บทบาทของเจ้าหน้าที่จากผู้ควบคุมเป็นบทบาทของญาติผู้ใหญ่ หรือคนในครอบครัวแทน

จากแนวทางฐานคิดการดำเนินงานข้างต้น บ้านกาญจนาภิเษก คำขวัญเชิงเป้าหมายว่า “ชนะใจ... ชัยชนะที่ยั่งยืน” คำขวัญเชิงพฤติกรรมว่า “สะอาด สันติ สามัคคี มีส่วนร่วม”

ประเด็นที่ 2 เทคนิคการเข้าถึงและสร้างความยอมรับ จากกลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเด็กและเยาวชน
- กลุ่มผู้ปกครอง
- กลุ่มผู้นำชุมชน

กลุ่มเด็กและเยาวชน

1. มิได้แบ่งว่าใครคือนักโทษ เขาให้อยู่คละกันได้
2. รู้ประวัติ ภูมิหลัง ความเป็นมาส่วนตัว
3. ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น ไม่มีการดูถูกเหยียดหยาม
4. คิดอยู่ว่าความผิดเป็นเรื่องธรรมดาของมนุษย์
5. มีกิจกรรมระบายความในใจไม่ปิดกั้น (นำเปิดเผยในสิ่งที่ เป็นประโยชน์) มีกิจกรรม พุดคุย
6. ให้ความสำคัญกับผู้ใหญ่เข้าไปช่วยดูแล แก้ไข เพื่อให้วัยรุ่นก้าวออกมาจาก “หลุมพราง แห่งปัญญา” พยายามมองวัยรุ่นด้วยสายตาของวัยรุ่น มิใช่มองอย่างผู้ใหญ่เอาความเป็น ผู้ใหญ่เข้าตัดสิน
7. การใช้ระบบตาต่อตา ฟันต่อฟัน ทำให้โลกนี้ไม่มีทางออก “An eye for an eye leave the world blind”
8. ไม่ลืมความรู้สึกนึกคิดในช่วงที่เคยเป็นเด็กเคยเป็นวัยรุ่น
9. มุมมองต่อวัยรุ่นคือกุญแจดอกสำคัญ ในการรู้จักตัวตนวัยรุ่นที่ก้าวผิดจั้งหวะ
10. การใช้กฎเหล็ก ความรุนแรง การละเมิดสิทธิทางร่างกายและจิตใจ การทำให้้อับอาย ต้อยต่ำ จะทำไม่ได้ในทุกกรณี
11. จากแนวคิดที่เชื่อว่า “มนุษย์สามารถเปลี่ยนแปลงได้” การเปลี่ยนแปลงจิตใจคนต้องใช้ ความรัก มิใช่ความโกรธ
12. กิจกรรมสร้างแบบสอบถาม

ที่กล่าวแล้วข้างต้น คือ เทคนิคการเข้าถึง และการยอมรับจากกลุ่มเด็กและเยาวชน

กลุ่มผู้ปกครอง สำหรับบ้านกาญจนาเรียกว่า “ครอบครัว”

- ประสานความร่วมมือกับพ่อแม่และผู้ปกครองโดย
 - มีจดหมายถึง
 - เชิญมาพบ – หรือไม่พบ เพื่อปรึกษาหารือ

- แจ้งปัญหาที่พบจากเด็กและเยาวชน
- ขอความร่วมมือ ร่วมใจ
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม
- ผู้ปกครองต้องการให้ช่วยเหลืออะไรบ้าง
- ให้ผู้ปกครองอภัยให้ลูกหลานที่ก้าวพลาด
- ถ้ามีเอกสารระบายความในใจ ควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมแก้ไข (เป็นบางราย)

ความหมายของครอบครัว (พ่อ แม่ ผู้ปกครอง)

คือ จุดเริ่มต้น คือจุดพัก คือ ความรัก ความอาทร

คือ ความเย็นเมื่อเราร้อน คือ ความอบอุ่นเมื่อเราหนาว

คือ ที่คลายระบายทุกข์ คือ ยามสุขเมื่อยามเศร้าหมอง

คือ ที่พึ่งยามเจ็บป่วย คือ ที่พร้อมยอมรับ

คือ ความหมาย คือ ความหวัง คือ พลังให้ก้าวไป

คือ ศูนย์รวมของหัวใจ คือ ความหมายของครอบครัว (สหทัยมูลนิธิ)

เมื่อคณะทำงาน “เด็กดอน เด็กดี” มีความเข้าใจในเนื้อหาข้างบนนี้ คงเข้าถึงผู้ปกครองได้ยอมรับและให้ความร่วมมือร่วมใจกับคณะทำงานได้

กลุ่มผู้นำชุมชน

ชี้ให้ผู้นำชุมชนเห็นว่าขณะนี้ปัญหาวัยรุ่นกำลังทวีความรุนแรงขึ้น คณะทำงานต้องแจ้งให้ผู้นำทราบถึงวัตถุประสงค์ ขอความร่วมมือ ขอการสนับสนุน มีผลงานแสดงให้ผู้นำชุมชนเห็น

ประเด็นที่ 3 วิธีการสื่อสาร พูดคุย สร้างความเข้าใจกับกลุ่มเด็กเยาวชน และผู้ปกครอง

กรณีการทำงานของคณะทำงาน “เด็กดอน...เด็กดี” แตกต่างกับเจ้าหน้าที่ของบ้านกาญจนาภิเษก ดังนั้นจึงได้แนวความคิด จากการปฏิบัติงานของบ้านกาญจนามาประยุกต์ใช้กับคณะทำงานของเรา

- ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม
- ต้องรู้จักจิตวิทยาวัยรุ่น
- ต้องรู้ภูมิหลังของเยาวชน
- ต้องอภัย พูดคุยด้วยใจหน้ายิ้มแย้ม
- ให้เขียนประวัติส่วนตัว
- กิจกรรม การพูดคุยสนทนา
- ให้เข้าใจปัญหาพื้นฐานทางเพศของวัยรุ่น
- ให้นึกถึงเมื่อก่อนเราเป็นวัยรุ่น
- มีผู้รับฟังความคิดเห็น
- ให้ทำบันทึกประจำวัน
- ให้รู้จักวิเคราะห์ข่าวและตอบกระทู้
- ระบายออกผ่านกระดาษข้อเขียน
- ถ่ายทอดเรื่องราวทั้งหมดให้เพื่อนฟังอย่างละเอียด
- ดึงความเป็นมนุษย์ของเขา (ต่อมาดี)

- จัดทำกลไกในการเข้าถึงปัญหาและกลไกการแก้ปัญหา

ประเด็นที่ 4 มีหลักเกณฑ์การพิจารณาช่วยเหลือเด็กอย่างไร และมีวิธีจัดการอย่างไร

เมื่อทราบถึงปัญหาแก่นแท้ของแต่ละคนแล้ว มีการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนเพื่อให้มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุข โดยให้มีกิจกรรมต่างๆ ขึ้น

1. กิจกรรมเพิ่มเติมทุนพ่อแม่
2. กิจกรรมระหว่างเยาวชนและครอบครัว
3. กิจกรรมเรียนรู้ชีวิต
4. กิจกรรมสร้างแรงเสริม
5. กิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชน
6. หอระบายอารมณ์ ตะโกน เขียนคำ
7. ต้องเรียนรู้ชีวิตโดยการร่วมคิดร่วมคุย
 - เรียนหนังสือ
 - เรียนวิชาชีพ
 - การเรียนรู้ชีวิตและนันทนาการในรูปแบบต่างๆ ทักษะชีวิต สิทธิทางเพศ ความรู้พื้นฐานทางเพศ ความเข้าใจ ความรับผิดชอบ ความเชื่อเกี่ยวกับเพศในมุมมองต่างๆ
 - การเรียนรู้ชีวิต (กระบวนการนึกคิด วิเคราะห์ สะท้อนความเชื่อ เรียนรู้การวิเคราะห์ข่าว การตอบกระทู้ประจำวัน
 - มีการจัดทำโครงการต่างๆ เช่น โครงการบ้านชนะใจ โครงการชื่นชมเยาวชนคนดี โครงการหนังสือทำมือ
 - ฝึกให้เป็นวิทยากรในการประชุมสัมมนา
 - ร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมกับชุมชน
 - มีการให้ร่วมแสดงละคร ดนตรี กีฬาต่างๆ
8. มีวิชาชีพติดตัว
9. เป็นตัวอย่าง เป็นวิทยากรให้แก่เยาวชนได้ทราบต้นเหตุแห่งปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้น ตราบใดที่มนุษย์ยังมีความคิด ยังมีกิเลส ย่อมมีปัญหาและสร้างอุปสรรคต่างๆ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องเป็นผู้แก้ไขปัญา และอุปสรรคโดยนำแบบอย่างการปฏิบัติงานของบ้านกาญจนาภิเษกไปประยุกต์ใช้

(8) บันทึกการประชุมที่มิจัยสรุปบทเรียนจากการศึกษาดูงานบ้านกาญจนาภิเษก เพื่อพัฒนาศักยภาพ
ทีมวิจัยเรื่องการทำงานด้านเด็กและเยาวชน และติดตามความก้าวหน้าการจัดทำข้อมูลแต่ละหมู่บ้าน
วันที่ 28 ธันวาคม 2549 ณ โรงเรียนตะโกตอนหน้า

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุรกิจ สุวรรณแกม หัวหน้าโครงการวิจัย
2. น.ส.บัวคำ ตั้งสุวรรณ ที่ปรึกษาโครงการ
3. ผญ.สำราญ พุ่มจำปา ทีมวิจัย
4. นางศรีนวล อุ่นที่ ทีมวิจัย
5. ด.ช.ศักดิ์ชาย รักผ้า ทีมวิจัย
6. ด.ญ.ยุพา ปิ่นทอง ทีมวิจัย
7. นายสุนทร บุญมาก ทีมวิจัย
8. ด.ญ.พรพรรณ ทีมวิจัย
9. ด.ช.สุพจน์ ทีมวิจัย
10. นายสาโรจน์ ตะปะสา ทีมวิจัย
11. นายสันติ จิยะพันธ์ ผู้ประสานงาน
12. น.ส.วนิดา ด้านชัยสิทธิ์ ผู้ช่วยผู้ประสานงาน

ประเด็นในการพูดคุยของทีมวิจัย

1. ทบทวนการศึกษาดูงานบ้านกาญจนา
2. สรุปการทำข้อมูลหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน
3. ทบทวนบทบาททีมวิจัย

สรุปการพูดคุย

ประเด็นที่ 1 การทบทวนการศึกษาดูงานบ้านกาญจนาภิเษก

วันนี้มีการเริ่มประชุมตั้งแต่เวลา 10.00 น. มีการหารือกันว่าทีมวิจัยแต่ละคนอยู่กันได้ถึงเวลาเท่าไร
วันนี้ทีมประสานงานได้มีผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยมหิดล (ภาษาวิฤต) มาร่วมประชุมกับทีมวิจัยด้วย (คุณ
เจียบ) เราได้มีการแนะนำตัวทำความรู้จักกันก่อนที่จะมีการพูดคุย

สรุปการศึกษาดูงานบ้านกาญจนา และประเด็นที่จะใช้ในการสรุปบทเรียน คือ เรื่องที่ประทับใจ และเรื่องที่จะ
นำมาปรับใช้กับโครงการวิจัย)

- พรพรรณ ความประทับใจ การที่ได้พูดคุยกับพี่เค้าได้ประโยชน์หลายอย่างทำอะไรต้องคิดก่อนทำ นึก
ถึงจิตใจของพ่อแม่ และก็ได้ถามว่าทำไมเค้าถึงทำ (เอาตัวรอด ทำตามเพื่อน) การทำงานในศูนย์
ไม่มีข้อบังคับมากมายแต่ว่าการทำอะไรต้องเคารพกฎระเบียบ ตอนไปถึงพอเค้าบอกว่าเค้าทำคดีอะไร
มารู้สึกน่ากลัว แต่พอเข้าไปไม่เหมือนอย่างที่คิด
- ศักดิ์ชาย ชอบที่ไปคุยกับพี่ๆ ได้ข้อคิดว่าทำอะไรควรคิดก่อนทำ คนจะดีจะชั่วอยู่ที่ตัวเราถ้าตามใน
สิ่งที่ดีก็จะดีถ้าตามในสิ่งที่ชั่วก็จะชั่วตาม
- สุพจน์ การเข้าถึงจิตใจเด็กได้ดีมาก (หอตะโกน ไว้เป็นที่ระบายให้กับเด็ก) การปรับใช้ ควรจะคิด
ก่อนที่จะทำคิดถึงผลที่จะตามมาว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
- ยุพา ประทับใจผลงานที่พี่ๆทำออกมา การฝึกฝนความคิด คิดงานเองได้ (การพูด การเขียน ที่ให้
ข้อคิด)อิสระที่เค้าให้ต้องอยู่ในกรอบความถูกต้อง การปรับใช้ รูปแบบการเรียนรู้ การเรียนการสอนใน

นั้น (วัยรุ่นสมัยนี้อยากเรียนอย่างไรที่ทำให้ไม่เบื่อ อยากเรียนรู้น่าจดจำ ส่วนมากจะเรียนเรื่องชีวิตและเรียนเรื่องสังคม)

- พี่อ้อย ประทับใจตรงคำพูดที่ว่า บ้านกาญจนาไม่ใช่คุก เยาวชนไม่ใช่เด็กโทษ เจ้าหน้าที่ไม่ใช่ผู้คุม ... ให้เยาวชนได้ออกความคิดเห็นมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง ไม่เอาความคิดของผู้บริหารเป็นใหญ่ เช่น เรื่องผู้คุมที่ลงโทษเด็กและเอาออก เปลี่ยนนิสัยเด็กได้และไม่ต้องมีข้อบรู๊วกัน (คุณป้าให้สิทธิ์เด็ก ให้ความรัก ให้อภัย ถ้าเค้าไม่เริ่มจากบ้านกาญจนาก็ไม่สามารถบอกได้ว่าสังคมจะให้อภัยเค้าหรือเปล่า) ก่อนไปคิดว่าไม่อยากเจอเลยมันจะต้องใส่ชุดเหมือนกันหมดพอไปเห็นเค้าลางถนน เรามาถูกบ้านหรือเปล่า การพูดคุยกับเด็กก่อนการเข้ามาต้องมีการปฐมนิเทศ ถ้ามามองตำบลเราสิ่งที่ปรับใช้คือ “การฟังความคิดเห็นของเด็กมีส่วนร่วมคิดแล้วงานมันจะสำเร็จ”
- พี่ศรินทร์ ตอนแรกที่เข้าไปขึ้นไปบนรถก็คิดว่าจะเป็นเหมือนเรือนจำ ไปถึงผัดความคาดหวัง ป้าให้ความรักความอบอุ่นกับเด็ก รับฟังความคิดเห็นและเอามาปรับใช้เป็นระเบียบของบ้าน ปรับใช้ เรื่องการแสดงความเห็นของเด็กว่าอยากเรียนรู้อะไร
- พี่สุรกิจ เห็นป้าเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของคน การวางแผนการทำงานอย่างต่อเนื่องและเป็นการพัฒนาตัวเด็กและพัฒนาตัวเจ้าหน้าที่ การมีส่วนร่วมในทุกระดับตั้งแต่เด็กที่เข้าไป (ศึกษาข้อมูล) การเข้าถึงตัวเด็ก ผมโชคดีมากที่ได้ไปที่นี่คิดอะไรแล้วก็ทำ กล้าทำ กล้าพูด มีหลักชัดเจนในการทำงาน ยกตัวอย่าง การที่องค์กรจะเสด็จมา เจ้าหน้าที่ในกรมกลัวว่าจะไม่มีการปรับปรุงสถานที่ ป้าต้องใช้กระบวนการตั้งกระทู้กับคนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ “องค์กรจะมาเยี่ยมเราจะทำอย่างไรกันดี”เด็กก็จะเกิดงานของตัวเองโดยความเต็มใจ เทคนิคการตั้งกระทู้ให้เด็กคิดเองตลอดเวลา กระบวนการวิเคราะห์ข่าวแต่เค้ามีคำถามที่มันแทงจิตใจเด็กการโยนเข้ากลับมาหาตัวเราเอง
- พี่บัวคำ ประทับใจ วิธีการ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการว่าเราจะเอาอะไรไปใช้ในองค์กรเราบ้าง เช่น วิธีการ(เก็บเด็ก) ให้เด็กอยู่ในระเบียบวินัย การปรับใช้ คือการป้องกันกับเด็กที่เราสอนอยู่ ปลุกฝังเด็กในสิ่งที่ดี เช่น เอาความรู้สึกของเด็กมาเป็นกติกาที่เค้าจะใช้เองจากเดิมครูจะเป็นคนตั้งกติกาเอง กระบวนการให้เด็กคิดวิเคราะห์โดยที่เด็กไม่รู้ตัว (อ่านนิทานและให้เด็กเขียนเรียงความ) การพัฒนาตัวครู
- อ.สุนทร สิ่งที่ได้ ผมพยายามเขียนตามประเด็นที่เราตั้งไป ประเด็นที่แรกหลักคิดการทำงาน มีเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี การทำงานของเจ้าหน้าที่ต้องเป็นคนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน อยากให้เด็กออกจากหลุมดำ เหตุที่ได้ให้เยาวชนรู้จักกติกาของตัวเอง การปรับใช้ การสร้างแบบสอบถามให้สามารถเข้าใจเด็กได้ การใช้กับกลุ่มผู้ปกครอง การเข้าถึงครอบครัวประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง การทำงานให้ได้ใจผู้ปกครอง

ผลการศึกษาดูงานกับสิ่งที่ตั้งเป้าหมายไว้

1. ด้านแนวคิดการทำงานกับเด็ก สามารถให้ได้ดี (เอาใจเขามาใส่ใจเราก่อน) ก่อนการทำงานกับเด็ก ต้องรู้ก่อนว่าเด็กมีความต้องการอะไร ความคิดของเขากับของเราเค้าเป็นอีกระบบหนึ่งแต่ก็มีความคิดหลายอย่างที่มาประยุกต์ใช้ได้
2. วิธีการพูดคุยกับเด็ก การสร้างการยอมรับ จากการที่อ่านจากสิ่งที่เด็กทำจะรู้ได้ว่าถ้าเราต้องให้เด็กก่อน แล้วเด็กก็จะให้เรา ป้าจะใช้หลักความเสมอภาคการสร้างความเป็นกันเอง ไว้เนื้อเชื่อใจกัน ระบบการติดต่อสื่อสารมันสั้นระหว่างเด็กกับ ผอ. สิ่งที่น่าสนใจว่าป้าเค้ามีวิธีการที่ทำให้เด็กไว้วางใจเรา

สามารถพูดกับเราได้ทุกเรื่องแต่สิ่งเหล่านี้ก็ต้องมีการฝึกฝนแล้วนำมาดูว่าสามารถใช้ได้ผลกับตัวเราหรือไม่

ประเด็นที่ 2 สรุปการทำข้อมูลหมู่บ้าน 10 หมู่บ้าน

- ข้อมูลมีสองรูปแบบคือ ข้อมูลที่เป็นบัญชีรายชื่อเด็ก และข้อมูลที่เป็นแผนที่ (บ้านเด็ก จตุรรมเด็ก ภูมิปัญญาของหมู่บ้าน

หมู่	รายชื่อ	แผนที่	ปรับ / เพิ่มเติม	จำนวน กลุ่มหลัก	จำนวน กลุ่มรอง
1 (ผญ.สำราญ , อ.สมนึก , ยุพา)	✓	✓	ขยายแผนที่		
2	✓	✓	ขยายแผนที่		
3 (อ.บัวคำ เจียบ พี่เอ)	30	30	ขยายแผนที่		
4 (ศรีนวล เมย์)	90	90	ขยายแผนที่		
5 (พี่สุรกิจ)	50	90	ทำแผนที่แผ่น เล็ก		
6 (สมชาย)	-	-			
7 (ปรานี อุบล ผอ. สาโรจน์)	✓	✓	ขยายแผนที่		
8	✓	✓	ขยายแผนที่		
9 (พี่มยุรี)	✓	✓	ขยายแผนที่		
10 (อ.สุนทร)	✓	✓	-		

ประเด็นที่ 3 การทบทวนบทบาททีมวิจัย

เนื่องจากในวันนี้เป็นการทบทวนการเก็บข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านเป็นครั้งที่ 4 แล้วประกอบกับการดำเนินงานโครงการวิจัยดำเนินการมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 เดือน คือ ตั้งแต่เดือนกันยายน 2549 จนถึง ธันวาคม 2549 ซึ่งมีทีมวิจัยบางท่านมองว่าการทำงานยังไม่คืบหน้าไปเท่าที่ควร

วันนี้จึงมีการเปิดใจในการทำงานร่วมกันว่าการทำงานผ่านมาหลายเดือนแล้วแต่ผลการทำงานยังไม่ไปถึงไหน ทีมวิจัยบางส่วนมองว่างานยังย่ำอยู่กับที่ บางหมู่บ้านก็ยังไม่ได้เคลื่อนวันนี้ก็เลยมีการพูดคุยกันเรื่องบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัยแต่ละท่าน เราเริ่มกันตั้งแต่การดูว่าบทบาทของนักวิจัยที่เป็นทีมวิจัยมีอะไรบ้าง (การเก็บข้อมูลในพื้นที่ การเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ประสานความร่วมมือกับคนในหมู่บ้าน)

การพูดคุยครั้งนี้ยังมีการพูดถึงปัญหาในการทำงานของทีมวิจัย พบว่า การประชุมทีมวิจัยไม่สามารถมาได้พร้อมเพรียงทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ และเวลาที่มีการนัดหมายก็จะมาไม่ค่อยตรงเวลาเท่าที่ควร จึงได้มีการวางกติกาการทำงานร่วมกัน และดูเงื่อนไขของทีมวิจัยต่อการที่จะมาร่วมทำงานวิจัยได้ เช่น กติกาการทำงานร่วมกัน ข้อแรกก็คือ การตรงต่อเวลาของทีมวิจัย ข้อที่สองถ้าดูจากเงื่อนไขในการทำงานของทีมวิจัยแล้ว ส่วนที่เป็นข้าราชการก็จะมีวันว่างคือวันเสาร์และวันอาทิตย์ ส่วนทีมที่ชาวบ้านก็จะมีเวลาในวันธรรมดาแต่ถ้าเป็นวันเสาร์อาทิตย์ก็จะมีเวลาในช่วงตอนบ่าย ที่ประชุมจึงได้ข้อสรุปว่าในเวลาที่มีการประชุม

ทีมวิจัยแต่ละครั้งจะเป็นวันอาทิตย์ในตอนบ่ายเปิดใจ และควรให้ทีมวิจัยได้ทบทวนวัตถุประสงค์และแผนการทำงานร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง และควรทำอย่างสม่ำเสมอ

- นัดครั้งต่อไปเป็นวันอาทิตย์ที่ 14 มกราคม 2550 ที่วัดบ้านพลับพลาโม่ง เอาข้อมูลของทุกหมู่บ้านคุยกัน ให้เด็กๆช่วยทำแผนที่แผ่นใหญ่ และวางแผนเวทีชี้แจงการทำงานในหมู่บ้าน

(9) ประชุมทีมวิจัยเตรียมกระบวนการจัดเวทีชี้แจงในหมู่บ้าน วันที่ 14 มกราคม 2550 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ โรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง

เป้าหมายในการประชุมวันนี้คือ

1. การวางวัตถุประสงค์ในการจัดทำเวที
2. กระบวนการเวทีชี้แจงโครงการ
3. บทบาทของทีมวิจัยในการจัดเวที

เป้าหมาย / วัตถุประสงค์เวทีชี้แจงโครงการ

5. ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการ (ทีมวิจัยเป็นใครบ้าง บทบาทของทีมวิจัยเป็นอย่างไร) ทำความเข้าใจกับชาวบ้านต่อโครงการวิจัยว่า ทีมวิจัยคิดอย่างไรกับโครงการนี้ และชาวบ้านมองโครงการนี้อย่างไร
6. หาแนวร่วมในการทำงานในหมู่บ้าน
7. ระดมความคิดเห็นมุมมองต่อปัญหาเด็ก / สถานการณ์เด็กและเยาวชน (สะท้อนภาพด้านบวกและลบ , หาแนวทางแก้ไขร่วมกัน)
8. การเห็นภาพร่วมกันต่อว่าหลังจากเวทีแล้วจะทำอะไรต่อกับหมู่บ้านบ้าง

กระบวนการในเวทีชี้แจง

กระบวนการ / ขั้นตอน	เวลา	ผู้รับผิดชอบ
6. ความเป็นมาของโครงการ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของโครงการ	8 นาที	พิธีกร
7. แนะนำทีมงาน	5 นาที	เจ้าของพื้นที่
8. นำเสนอข้อมูลเด็กที่แต่ละหมู่บ้าน (แผนที่ , รายชื่อ , ภาพถ่าย)	10 นาที	เจ้าของพื้นที่
9. แลกเปลี่ยนเพิ่มเติมข้อมูล	10 นาที	เจ้าของพื้นที่
10. ระดมความคิดเห็นเพื่อการพัฒนาครอบครัว - สถานการณ์ปัญหาเด็กในหมู่บ้าน - แนวทางการแก้ไข	20 นาที	

สิ่งที่ต้องเตรียมในการจัดเวทีชี้แจง

1. การจัดทำข้อมูลแต่ละหมู่บ้านให้เสร็จภายในวันที่ 21 มกราคม 2550
2. ให้ทีมวิจัยแจ้งกำหนดการเปิดเวทีหมู่บ้านโดยแจ้งมาที่คุณมยุรี (081-3447692)

(10) เวทีชี้แจง หมู่ที่ 7 วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2550 ณ บ้านผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7

วันนี้มีทีมวิจัยร่วมเวทีชี้แจงด้วยกัน 5 คน คือ อ.สมนึก , ผอ.สาโรจน์ , นายกสุรกิจ , อ.สุนทร , เด็กยุพา , ผู้ใหญ่ปราณี และมีชาวบ้านหมู่ 7 มาเข้าร่วมเวที 14 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่ 7 คน เด็ก 4 คน

- ในเวทีเริ่มจากการชวนคุยถึงปัญหาของแต่ละหมู่บ้านเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนแต่ละบ้าน ซึ่งก็จะเห็นความแตกต่างจึงเป็นที่มาของเวทีในวันนี้ โดยนายกสุรกิจเป็นผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการมีดังนี้คือ
 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านาง และถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่ผ่านมากในตำบลดอนหญ้านาง
 2. เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน
 3. เพื่อให้คนในชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) ได้รับรู้สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่แท้จริง และเกิดความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน
- ผู้ใหญ่ปราณีชี้แจงข้อมูลที่ได้ทำมาจากแผนที่หมู่บ้านและข้อมูลเด็กที่มีอยู่
- แลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทำมา
 - ปัญหาหมู่ 7 เด็กส่วนมากไปเรียน อ.หนองแขง โดยได้งบจาก ต.หนองกบ เวลาที่โรงเรียนมีกิจกรรมอะไรก็จะคัดแต่เด็กที่อยู่ในเขตก่อน “ เด็กนอกเขตไม่ค่อยได้ไปเปิดหูเปิดตากับเขา” รวมถึงทุนการศึกษา , อาหารกลางวัน , ค่ารถเดินทางอื่นๆ
 - ปัญหาช่องว่างระหว่างบ้านกับโรงเรียน เช่น บอกพ่อแม่ว่าไปโรงเรียนซ้อมดนตรี แต่ก็ไปแวะเล่นเกมส์ เงินสะสมไว้เป็นพันเอาไปเล่นเกมส์หมดเลย

เนื่องจากมีการประสานงานเวทีนี้กระชั้นเกินไปทำให้ผู้เข้าร่วมที่มาในวันนี้ไม่ครอบคลุมในหมู่บ้าน มีผู้มาเข้าร่วมน้อยทำให้การแลกเปลี่ยนไปดีเท่าที่ควร ทีมวิจัยจึงเห็นว่าจะมีการจัดเวทีอีกครั้งหนึ่ง

(11) ประชุมทีมวิจัย ประจำเดือนสรุปการดำเนินงานโครงการ และวางแผนการทำงานให้ได้ตาม

แผนงานที่วางไว้ ณ วัดตะโก 13 มิถุนายน 2550

ทีมวิจัยมาเข้าร่วมประชุม 7 คน ได้แก่ ผญ. สำราญ , พี่ปราณี , พี่ศรีนวล , พี่สุรกิจ , ผอ. ผาโรจน์ , พี่อ้อย , อ. สาทร , และทีมประสานงาน ได้แก่ สันติ , วณิดา

การทำงานของทีมวิจัยมีการเว้นระยะมาประมาณ 3 เดือน เนื่องจากมีการระดมกำลังกันในการทำวัตถุมงคลเพื่อระดมทุนให้กับโรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง ซึ่งในการระดมทุนครั้งนี้ทีมวิจัยบางส่วนต้องมีการผลัดเวรกันไปออกร้านเพื่อจำหน่ายวัตถุมงคล ประกอบกับทีมวิจัยที่เป็นอาจารย์ก็ต้องเป็นแกนหลักในการทำงานครั้งนี้ จึงทำให้การดำเนินงานโครงการวิจัยชะงักไป ทีมวิจัยจึงได้มีการนัดหมายพูดคุยกันในวันนี้

- การคุยแผนงานที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานเพื่อวางแผนงานในระยะต่อไป

ทีมศูนย์ประสานงานได้หารือความเป็นไปได้ที่จะให้งานเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม 2550 ได้หรือไม่ซึ่งทีมวิจัยก็เห็นด้วยเพราะว่า เว้นระยะห่างไปนานแล้วและก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่ทีมวิจัยจึงได้ขึ้นตารางแผนงานที่ยังคงเหลืออยู่และจะต้องทำให้เสร็จเมื่อไหร่

กิจกรรม	แผนงาน	
	มิ.ย.	ก.ค.
เวทีชีวิตโครงการ หมู่ที่เหลื่อ	←	→
ถอดบทเรียนผู้ใหญ่		←

แลกเปลี่ยนการทำงานในระยะต่อไปของทิมวิจัย

- พี่ศรีนวลเล่าถึง การประสานงานในม. 4 ส่วนมากคนจะไปทำงานกลับมาก็มีด กลางวันก็จะเหลือแต่คนแก่ -เสนอให้พี่สุรกิจประสานกับกำนันเพราะประสานคนได้ดี ได้มากกว่า
- อ. สาโรจน์เสนอวิธีการแก้ปัญหา / การเก็บข้อมูล / อยากทราบมุมมองในการแก้ปัญหาของเด็ก ว่าเด็กมีมุมมองอย่างไร
- แผนงานการจัดเวทีชี้แจงหมู่บ้านที่เหลื่อ การประสานงาน
 - ม. 4 – นายกประสานงานกับกำนันอีกที (ผญ. ร่างหนังสือ)
 - ม. 1, ม. 9 (5 ก.ค. 50) รอนัดพื้นที่อีกทีหนึ่ง
 - ม. 6, ม. 8 (26 มิ.ย. 50)

ทบทวนการทำงานเวทีชี้แจง

กิจกรรมทำความเข้าใจคนในชุมชน

- ☐ ตรวจสอบข้อมูล
- ☐ ทบทวน / รับฟังปัญหาเด็กจากกลุ่มผู้ปกครอง
- ☐ ชี้แจงการทำงานวิจัย “เด็ก

ผลการดำเนินงาน

- ☐ บรรยายภาพเป็นอย่างไร
- ☐ ได้ข้อมูลอย่างไรบ้าง
- ☐ ได้อย่างที่ต้องการไหม
- ☐ มีปัญหาอย่างไร และต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง

เวทีชี้แจงม. 7

จุดดีของโครงการ

- ระหว่างการทำงานเกิดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับอบต. ในการสนับสนุนเด็ก

ข้อมูลที่ได้

- ปัญหาเฉพาะหน้าที่เชื่อมโยงเด็ก
- ได้ข้อมูลปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอบต.
- ปัญหาหมู่ 7
 - เด็กนอกพื้นที่บริการ
 - การสนับสนุนค่ารถ / ค่าอาหาร

- ปัญหาเพศในวัยรุ่น
- คนที่ไปโรงเรียนไม่สะดวกฝนตกและ

ปัญหาโครงการ

- งานขาดความต่อเนื่อง
- กลุ่มเป้าหมายน้อยเกินไป – คนอื่นอาจจะมองว่าเป็นเฉพาะกลุ่ม

แนวทางแก้ปัญหา

- กระบวนการในเวทีต้องมีคนคอยควบคุมประเด็น
- ต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ในเวทีให้ชัดเจน
- มีหนังสือเชิญผู้ปกครอง

(12) เวทีชี้แจงโครงการ หมู่ 6,7,8 ณ กลุ่มฝึกอาชีพสตรีหมู่ ๖,๗,๘ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐
เวลา ๑๓.๐๐ น.

รายชื่อทีมวิจัยที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสุรกิจ สุวรรณแกม	๒. นางมยุรี มะโนแจ่ม	๓. ผ.ญ. ปราณี เพ็งชัย
๔. นายสุนทร บุญมาก	๕. นางศรีนวล อุ่นที่	๖. นายสมชาย พรรค
๗. นางอุบล มณีวงศ์		

ผู้ประสานงาน สกว. และผู้ช่วย ฯ เข้าร่วมประชุม

๑. นายสันติ จิยะพันธ์	๒. น.ส. วณิดา ด่านชัยสิทธิ์

ทีมวิจัยที่ไม่เข้าร่วมประชุม

๑. อ. สมนึก จันทรีสีทอง	๒. นายเรืองศักดิ์ ประกอบกิจ	๓. พระอาจารย์สายัน อัดตลีโน
๔. พระปลัดสุนทร ธรรมยุตโต	๕. เด็กชายศักดิ์ชัย รักผ้า	๖. เด็กหญิงยุพา ปิ่นทอง
๗. ผอ. บัวคำ ตั้งสุวรรณ	๘. นางสาวประไพ คงสมทอง	๙. ผอ. สาโรจน์ ตะปะสา
๑๐. ผ.ญ. สำราญ พุ่มจำปา		

ประเด็นการพูดคุยในการจัดเวทีวันนี้

๑. ชี้แจงการดำเนินงาน โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น “การศึกษาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง” (เด็กดอน.....เด็กดี)
๒. นำข้อมูลที่ทีมวิจัยเก็บข้อมูลในกิจกรรมช่วงแรก คือนำข้อมูลให้ชุมชนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในเวที
๓. หาข้อมูลเพิ่มเติม จากความรู้สึกที่ผู้ปกครองของเด็กในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในชุมชน

กิจกรรมที่ทำความเข้าใจคนในชุมชน

๑. ชี้แจงการทำงานวิจัย “เด็กดอน เด็กดี” โดยหัวหน้าโครงการ คุณสุรกิจ
 - ★ แนะนำคณะทีมวิจัย และทีมผู้ประสานงาน สกว.
 - ★ ชี้แจงความหมายการวิจัยคืออะไร โดยยกประเด็นเรื่องของการขอข้อมูลจากคนหนึ่ง และการที่จะได้ผู้หนึ่งคนนี้เป็นผู้ต้องทำอะไรบ้าง โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมคิด และเสนอข้อมูล

ชุมชนร่วมเสนอ

★ สืบหาให้รู้ข้อมูลของผู้หญิงคนนี้

- ชื่ออะไร
- บ้านอยู่ไหน
- ลูกใคร
- โสด/ไม่โสด
- นิสัยใจคอ
- จีบ /เป็นแฟน
- วางแผนแต่งงาน
- วางแผนครอบครัว

หัวหน้าโครงการ คุณสุรภกิจ โยงเข้าประเด็นงานวิจัย“เด็กดอน เด็กดี”

★ ชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ ฯ โดยการนำเหตุการณ์ และสถานการณ์ของจังหวัด พระนครศรีอยุธยาที่มีความรุนแรงมากในขณะนี้ คือ เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง เช่น นำก้อนหินขว้างรถทำให้เกิดมีผู้เสียชีวิต สถานการณ์ยาเสพติด สถานการณ์ของเด็กที่เรียนไม่จบ ม.๓ (กรณีเอก ม. ๕) จึงเป็นประเด็นในการทำวิจัย “เด็กดอน เด็กดี”

★ แนะนำคณะผู้ประสานงาน และคณะจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ

๒. ตรวจสอบข้อมูลที่ทีมวิจัยได้เก็บข้อมูล และตรวจสอบแผนที่กลุ่มเป้าหมาย

> รับฟังปัญหา หรือข้อมูลจากผู้ปกครอง , เด็กและเยาวชน เพิ่มเติม

คณะที่มวิจัย ★คณะวิจัยได้จัดทำแผนที่ชุมชน - ข้อมูลเด็กช่วงอายุ ๐ - ๑๘ เพศชาย-หญิง มีจำนวนทั้งหมดในหมู่บ้าน ที่ทางคณะวิจัยได้จัดทำ และจัดเก็บคืนให้ชุมชนได้ร่วมแลกเปลี่ยน

ชุมชนร่วมเสนอ ★แผนที่ยังไม่ชัดเจน และข้อมูลเด็กช่วงอายุ ๐-๑๘ ยังไม่เป็นปัจจุบัน ทางชุมชนได้จัดเก็บข้อมูล จปฐ. และข้อมูลอื่น ๆ ที่ทางหน่วยงานราชการให้สำรวจและจัดเก็บบ่อย ๆ ปัญหาที่คนเก็บข้อมูลพบคือถูกคนในชุมชนว่าเสนอเวลาให้ข้อมูล เช่น เก็บแต่ข้อมูลไปแต่ไม่เห็นให้อะไร และแก้ไขอะไรให้ชุมชนเลย ?

อพม.ในหมู่ที่ ๖ จะเริ่มเก็บข้อมูลเด็กในหมู่บ้านจึงเป็นโอกาสดี ทำให้ชุมชนได้มีคณะเข้าร่วมวิจัยในพื้นที่เพิ่มเติม ในหมู่ที่ ๖ , ๘

หมู่ที่ ๖ ๑) นายสมชาย พรรคเจริญ

จัดทำแผนที่ชุมชน

๒) นายสมบัติ สุดสีเมฆ

จัดทำข้อมูลเด็ก

๓) นายทองปอน หล้าวงษา

จัดทำข้อมูลเด็ก (อพม.หมู่ที่ ๖)

๔) นายอนันต์ เจริญสุข

จัดทำข้อมูลเด็ก

๕) นายสายชล ไบกุหลาบ

จัดทำข้อมูลเด็ก

หมู่ที่ ๘ ๑) ผญ.วิกุล ศิริเจริญ

จัดทำแผนที่ชุมชน / จัดทำข้อมูลเด็ก

๒) ผช. ธวัชชัย เจริญสุข

จัดทำแผนที่ชุมชน / จัดทำข้อมูลเด็ก

๓) นางสาวอุบล มณีวงศ์

จัดทำแผนที่ชุมชน / จัดทำข้อมูลเด็ก

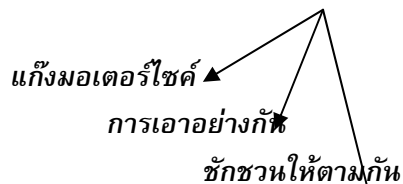
คณะวิจัยในพื้นที่ยินดีเก็บข้อมูลให้ และจัดทำแผนที่ชุมชนให้ แต่ขอแบบเก็บข้อมูลที่จะลงเก็บข้อมูลในกลุ่มเป้าหมาย

๓. ทบทวนสถานการณ์เด็กจากกลุ่มผู้ปกครองที่เข้าร่วมในเวที โดยการแยกกลุ่ม ผู้ปกครอง เพศ หญิง - ชาย

โดยการตั้งประเด็นคำถาม

๓.๑ มีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเด็ก และเยาวชน ในสถานการณ์ปัจจุบัน ?

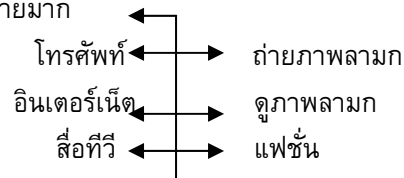
ชุมชนร่วมเสนอ (ผู้ปกครองเพศชาย) ★ **เด็กมีพฤติกรรมลอกเลียนแบบกัน เลียนแบบรุ่นพี่**

ส่วน ๆ ใหญ่ที่น่าห่วง เด็กที่ขึ้น ม. ๓ ช่วงอายุ ๑๒-๑๓ ปีขึ้นไป

★ ช่วงอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป จะจับกลุ่มกินเหล้า (เพราะมีรายได้)

★ เด็กใช้เทคโนโลยีทันสมัย ในทางที่ผิด เสียค่าใช้จ่ายมาก

★ เด็กนัดเพื่อนเที่ยวข้างนอก จับกลุ่ม เสียการเรียน

★ เริ่มมีปัญหายาเสพติดเข้ามาในกลุ่มเยาวชน

★ การแต่งตัวตามแฟชั่น เด็กผู้หญิงแต่งกายไม่สุภาพ เสื้อผ้ารัดรูป

★ ปัญหาเด็กโตในโรงเรียน รังแกข่มขู่เด็กเล็ก เช่น เด็ก ป. ๖

(ผู้ปกครองเพศหญิง)

★ อยากให้เป็นเด็กดี มีความรับผิดชอบ

★ พ่อ - แม่ มีรายได้ไม่เพียงพอส่งลูกเรียนถึงปริญญา

★ เด็กที่ไม่มีพ่อ - แม่อยู่ด้วย อาศัยอยู่กับตายาย หรือญาติ ทำให้มีปัญหา เรื่องการเรียนรู้อ การอบรมสั่งสอน

★ เด็ก / ผู้ปกครอง ขาดความรู้ในการรักษาสุขภาพที่ถูกต้อง (ทางกาย , สุขภาพจิต)

๓.๒ แล้วจะทำไมอย่างไรรักกับเด็กและเยาวชนของเราดี ปัญหาจึงจะบรรเทาลง หรือทำให้เขามี

ความสุขเป็นเด็กดี?

ชุมชนร่วมเสนอ (ผู้ปกครองเพศชาย)

★ โรงเรียนควรลดชั้นเรื่องการเรียนรู้ , วินัย , กิริยามารยาท

★ อยากให้มีกิจกรรมสร้างการเรียนรู้กับเด็ก

★ ควรมีการระดมความคิด ปัญหา ความต้องการของเด็กมีมุมมองต่อเพื่อนผู้ใหญ่ / ผู้ปกครอง

โรงเรียน

★ มีการสำรวจ สอบถาม เป็นการส่วนตัว ให้เขาบอกความในใจ (ไม่ต้องลงชื่อ)

★ ตั้งกลุ่มเยาวชน แลกเปลี่ยน พูดคุยกับผู้ใหญ่

★ ส่งเสริมกิจกรรมที่เด็กอยากทำ เช่น กีฬา

(ผู้ปกครองเพศหญิง)

★ มีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ผู้ปกครองในการเลี้ยงดู ดูแลเด็กแต่ละช่วงวัย เช่น การอยู่ในสังคม, มารยาท , ระเบียบวินัย

★ ผักเด็กจากการทำงานให้มีหน้าที่รับผิดชอบ สร้างระเบียบวินัยปลูกฝังเด็ก

★ ให้พ่อ - แม่ / ผู้ปกครอง มีรายได้เสริมอย่างต่อเนื่อง

★ ส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดความสัมพันธ์ในครอบครัว

ข้อเสนอแนะเพิ่ม

ให้นำเรื่อง - ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตำบล (นายก อบต.) เข้าร่วมประชุมในวันประสานพลังแผ่นดินของหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

ปิดประชุม เวลา ๑๖.๐๐ น.

(13) เวทีชี้แจงโครงการหมู่บ้านที่ 9 ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เวลา ๑๐.๐๐ น.

รายชื่อทีมวิจัยที่เข้าร่วมประชุม

๑. นายสุรกิจ สุวรรณแกม ๒. นางมยุรี มะโนแจ่ม ๓. ผ.ญ. ปราณี เพ็งชัย
สิน

๔. นางศรีนวล อุ่นที่

ผู้ประสานงาน สกว. และผู้ช่วย ฯ เข้าร่วมประชุม

๑. น.ส. วณิดา ด่านชัยสิทธิ์.

ทีมวิจัยที่ไม่เข้าร่วมประชุม

๑. อ. สมนึก จันทร์สีทอ ๒. นายเรืองศักดิ์ ประกอบกิจ ๓. พระอาจารย์สายัน อัดตลีโน
๔. พระปลัดสุนทร ธรรมยุตโต ๕. เด็กชายศักดิ์ชัย รักผ้า ๖. เด็กหญิงยุพา ปิ่นทอง
๗. ผอ. บัวคำ ตั้งสุวรรณ ๘. นางสาวประไพ คงสมทอง ๙. ผอ. สาโรจน์ ตะปะ
สา

๑๐. นายสุนทร บุญมาก ๑๑. นางอุบล มณีวงศ์ ๑๒. ผ.ญ. สำราญ พุ่มจำปา

๑๓. นายสมชาย พรรคเจริญ

ประเด็นการพูดคุยในการจัดเวทีวันนี้

๑. ชี้แจงการดำเนินงาน โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น “การศึกษาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง” (เด็กดอน..เด็กดี)

๒. นำข้อมูลของทีมวิจัยเก็บข้อมูลในกิจกรรมช่วงแรก คือนำข้อมูลให้ชุมชนมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในเวที

๓. หาข้อมูลเพิ่มเติม จากความรู้สึกที่ผู้ปกครองของเด็กในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในชุมชน

สร้างความเข้าใจทีมงาน และโครงการ ฯ

๑. ชี้แจงโครงการ ฯ และวัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ โดย คุณสุรกิจ หัวหน้าโครงการ โดยการตั้งคำถามทุกข - สุขของผู้เข้าร่วมในเวที พูดคุยในเรื่องชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพของคนในชุมชน แล้วโยงเข้าเรื่องวัตถุประสงค์ที่โครงการ ฯ ต้องการได้คำตอบในสถานการณ์เด็ก และเยาวชนของดอนหญ้านางและแนะนำทีมงานที่เข้าร่วมในเวที

๒. หาข้อมูลเพิ่มเติม จากความรู้สึกที่ผู้ปกครองของเด็กในสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นในชุมชน
สถานการณ์ของเด็กในหมู่ ๙

ชุมชนร่วมเสนอแลกเปลี่ยน

- ★ จำนวนเด็กทั้งหมดในหมู่ ๕ จำนวน ๕๘ คน แยกเป็นวัยรุ่นประมาณ ๑๐ กว่าคน
- ★ เรื่องการศึกษา ค่าใช้จ่ายสูง พ่อแม่ยากจน
 - มีปัญหาจ่ายเพราะสมยอม แต่ความจริงไม่มีปัญหาจ่าย (กุหนี่ยืมสิน)
 - เด็ก ป.๑ - ป.๖ ไม่มีการเสียค่าเทอม แต่มีการเรียกเก็บค่าอื่น ๆ ต่างหาก ทำให้ถึงเป็นอย่างนั้น เหมือนไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนจริง
 - เด็ก ม. ๔- ม. ๖ เดียวนี้ค่าใช้จ่าย ๒๐,๐๐๐ บาท ไม่พอจ่าย
- ★ เด็กยากจนเรียนดี แต่ขาดทุนการศึกษาจำนวน ๓ ราย (มี ๑ ราย พ่อกินเหล้าหาไม่พอดำเหล้า)
 - ๑) ม. ๑ จำนวน ๑ คน
 - ๒) ป. ๖ จำนวน ๑ คน
 - ๓) ป. ๕ จำนวน ๑ คน
- ★ พ่อ - แม่ ไม่มี (เลิกกัน) เด็กติดยาเสพติด
- ★ ปัจจุบันเด็กจะอาศัยอยู่กับปู่ - ย่า หรือ ตา - ยาย พ่อ - แม่ ไม่ได้เลี้ยงดูเอง เลี้ยงหลานตามใจ (บางครอบครัว)
- ★ เด็กและเยาวชนเอาแต่ใจ ดื้อ

สถานการณ์ในชุมชนหมู่ ๕

ชุมชนร่วมเสนอแลกเปลี่ยน

- ★ อาชีพของคนในชุมชน มีรายได้ไม่แน่นอน เจลี่ยรายได้ ๑๐๐ บาท/วัน
 - ★ สังคมของชุมชนเป็นชนบท ความสำคัญหรือการสื่อสารยังเข้าไม่ถึง (อินเทอร์เน็ต)
 - ★ ชนบทเลวร้ายที่สุดเรื่องการศึกษา ชาวนาเราต้องพบกับปัญหา ภาคเกษตรจะแย่ ต้องหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายให้ลูก - หลาน
- อดีตผู้ใหญ่ประสิทธิ์
- ★ ผมแย่เพราะเรื่องการศึกษาของลูก อาชีพขวนขวายได้ปีละ ๑ - ๒ ครั้ง แต่ต้องใช้จ่ายส่งให้ลูก - หลานทุกเดือน
 - ★ การศึกษาของเด็ก และเยาวชน เป็นปัญหาที่ทำให้คนในชนบทยากจน ผู้ปกครองที่มีอาชีพทำนา (ปีละ ๑-๒ ครั้ง) ยิ่งเรียนสูงขึ้นในระดับ ป. ตรี ทุนในการศึกษาก็สูงขึ้นมาก

แนวทางการแก้ไข

คุณสุรกิจ หัวหน้าโครงการ

- ★ วิธีการเข้ากับเด็กได้ดี ที่เกิดความไว้วางใจจากเด็ก

ชุมชนร่วมเสนอ

- ★ มีแนวทางส่งเสริมให้เด็ก
 - การดูแลอย่างใกล้ชิด และการสังเกตเด็กในวัยที่กำลังเจริญเติบโตเป็นวัยรุ่น
 - การพูดจากับเด็กต้องพูดดี เอาใจ
 - มีสนามเด็กเล่นในชุมชน
 - เคยมีการแก้ปัญหาเรื่องเด็ก ประสานงานไปที่มูลนิธิครูหยุด ขอช่วยเหลือจำนวน ๓ ราย (แม่ไม่มี พ่อสติไม่ดี ๑ ราย) ไปอยู่ที่ศูนย์ได้ ๑ ปีแล้ว ปิดเทอมก็กลับมาหาญาติ

ผู้ใหญ่สังเวียน ★ ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการทำบัญชีครัวเรือนทุกครัวเรือน

คุณสุรกิจ หัวหน้าโครงการ ★ การทำบัญชีครัวเรือน มีข้อดีหลายเรื่อง เราได้รู้ในเดือนที่ผ่านมาเราได้ใช้อะไรไปบ้าง มีตัวเลขเปรียบเทียบในระหว่างเดือนที่ผ่านมาและเดือนปัจจุบัน เรามีข้อมูลวิเคราะห์ในการใช้จ่ายเรื่องของใช้ที่จำเป็น เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ กับข้าว ค่าการศึกษา และของใช้ฟุ่มเฟือย เช่น ค่าเหล้า บุหรี่ ค่าเครื่องดื่มชูกำลัง ค่าหอย ค่าบัตรเติมเงิน ครัวเรือนไหนเปรียบเทียบรู้แล้วก็ลดการใช้จ่ายสิ่งที่ไม่จำเป็นได้ ต่อไปก็ไม่ต้องจดบัญชีก็ได้

★ ตอนนี้มีมูลนิธิหลวงพ่อรวย คณะกรรมการพูดคุยกันว่า จะจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือเรื่องทุนการศึกษาของเด็กยากจนแต่เรียนดี หัวหน้าโครงการสรุป และกล่าวขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมเวทีในวันนี้ และเชิญรับประทานอาหารพร้อมกัน เสริมสิ่นภาระกิจ จึงแยกย้ายกลับบ้าน

ปิดประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(14) เวทีชี้แจงโครงการวิจัยเด็กดอนเตงติ หมู่ 10 วันที่ 28 กรกฎาคม 2550 บ้านทุ่งขาน

กระบวนการในเวที

นายกสุรกิจชี้แจงโครงการวิจัยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- โครงการคืออะไร
- ทีมวิจัยมีใครบ้าง
- วิธีการทำงานวิจัย
 - เก็บข้อมูลเด็กในชุมชน (มีอายุเท่าไร กี่คน)
 - ประชุม
 - การลงพื้นที่
 - การแก้ปัญหาเร่งด่วนระหว่างการทำงาน

เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเด็กในชุมชน เช่น

- เด็กพิการ จะทำอย่างไรดี
- ขาดทุนการศึกษาจะทำอย่างไรดี
- เด็กขาดอาหารกินจะทำอย่างไรดี

ทีมวิจัยทำความเข้าใจกับคนในหมู่บ้านว่าเป้าหมายส่วนหนึ่งของโครงการ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นคือ

- เกิดกลุ่มเด็กโตที่ทำงานในชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- เกิดกลุ่มเด็กเล็ก
- เกิดกลุ่มคณะกรรมการผู้ใหญ่ที่สนใจเรื่องนี้เป็นพิเศษ
- การส่งเสริมเด็กตามความฝันของเด็กเอง

การดูข้อมูลร่วมกันกับคนในหมู่บ้าน

โดยอาจารย์ สุนทร ชวนคนในชุมชนดูแผนที่ว่ามีบ้านใครอยู่ตรงไหน มีจุดสำคัญๆ อยู่ตรงไหนบ้างและนำเสนอผลงานการแก้ปัญหาของทีมงาน คือ การให้ทุนการศึกษาเด็ก

- 8 คน (ชาย 4 ส่งเรียนเทคโนโลยี 4 ส่งเรียนอาชีพ)
- เห็นแถวบ้านตันกอก เด็กเอาผ้าขาวม้ามาพันมือต่อยกันทุกเย็น ควรที่จะสนับสนุนเรื่องกีฬาชกมวย

- แก้ปัญหาเด็กมัธยมไม่ยอมสอบเข้า 3 ราย (โดนจับ)

ทิศทางในอนาคต

- ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการในการหาทุนสร้างโรงเรียนโดยการจัดทำตุ๊กตาคอมพิวเตอร์ หอนี้มีเงินที่ จะสร้างโรงเรียน – จัดทำมูลนิธิหลวงพ่อรวย
- เด็กที่ขาดทุนทรัพย์สามารถทำเรื่องขอได้โดยมีข้อแม้เรียนดี ขยันยากจน “เสนอที่ประชุมคณะกรรมการ”
วันนี้มีปัญหาที่ผู้ปกครองเสนอในเวที เป็นเรื่องปัญหาการขโมยอะไหล่รถมอเตอร์ไซด์ และการจัดการปัญหาของครูโดยการออกเงินชดเชยให้กับเด็กแทนเด็กที่ขโมยไป

แบ่งกลุ่มระดมความคิด

- กลุ่มเด็ก
 - ตอนนี้มีความทุกข์ – สุข ในเรื่องอะไรบ้าง
 - มีอะไรที่อยากบอกผู้ใหญ่บ้าง (อยากทำอะไร / อยากให้ช่วยอะไรบ้าง)
- กลุ่มผู้ใหญ่
 - มีความกังวลใจเรื่องอะไรบ้างเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
 - เรื่องอะไรที่รู้สึกดีใจ / ภูมิใจกับเด็ก
 - มีวิธีการช่วยให้เด็ก – เยาวชน เป็นคนดีได้อย่างไร
 - อยากบอกอะไรกับเด็ก – เยาวชน บ้าง

ผลการระดมความคิด

กลุ่มผู้หญิงเต็มร้อย

- O ความกังวลใจกับเด็กและเยาวชน
 - รู้สึกว่าเด็กตอนนี้เลี้ยงยาก บอกอะไรไม่ค่อยเชื่อฟัง
 - เรื่องคบเพื่อน
 - เรื่องทุนการศึกษาต่อเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว
 - เมื่อจบแล้วจะไม่มีงานทำ
- O ความภูมิใจในตัวเด็กและเยาวชน
 - สนใจการเรียนดี
 - มีส่วนร่วมในกิจกรรมครอบครัวและหมู่บ้าน
 - ไม่เกรง ไม่มั่วสุม เชื่อฟังคำสั่งสอน
- O จะช่วยเด็กให้เป็นคนดีได้อย่างไร
 - ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
 - ช่วยกันดูแลให้อยู่ในหนทางที่ถูกต้อง
 - ทำเป็นตัวอย่างให้เด็กดู
 - ให้คำปรึกษาที่ดีกับเด็ก เป็นทั้งพ่อแม่และเพื่อน
- O สิ่งที่ยากบอกเด็กและเยาวชน
 - อยากให้ตั้งใจเรียน กลับบ้านให้ตรงเวลา
 - ใช้เงินอย่างประหยัดรู้ค่าความเหน็ดเหนื่อยของพ่อแม่ อยากให้ขยันเก็บออมบ้าง
 - อย่าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข เหล้า บุหรี่

กลุ่มผู้ชายล้วน

- O เรื่องกังวล
 - กลัวเด็กติดยาบ้า บุหรี่
 - กลัวเด็กเรียนไม่จบ
 - กลัวเด็กติดเกม และใช้โทรศัพท์มาก
 - กลัวเด็กซิ่งมอเตอร์ไซด์
- O เรื่องดีๆ เกี่ยวกับเด็ก
 - เด็กเรียนเก่งแต่ขาดทุนเรียนต่อ
- O ช่วยเหลือเด็ก
 - ช่วยดูแล สอดส่อง บอกกล่าว อบรม
 - พาเข้าวัดทำบุญ
- O อยากบอกอะไรกับเด็ก
 - ตั้งใจเรียน ไปโรงเรียน กลับบ้านตรงเวลา
 - อยากให้ช่วยเหลืองานบ้าง
 - ให้รู้จักประหยัด รู้จักใช้เงิน
 - อยากให้รู้ว่าเงินนั้นหายากมาก
 - อย่าริสูบบุหรี่ ยาบ้า สิ่งเสพติด

เรื่องของเด็ก

- O ความสุข
 - มีความสุขที่มีเพื่อนมากมาย
 - มีเพื่อนดี (ชวนทำในสิ่งที่ดี / ให้คำปรึกษาการเรียนวิชาที่ไม่เข้าใจ)
 - ได้ไปเที่ยว
 - ได้ไปโรงเรียน
 - ได้เล่นดนตรี
 - มีพ่อแม่ดี
 - มีความสุขที่คนอื่นเข้าใจเรา
 - ได้ออกกำลังกาย
- O ทุกข์
 - ทำงานส่งคุณครูไม่ทัน
 - กังวลการสอบในแต่ละครั้ง
 - ไม่มีทุนในการศึกษา
 - เงินไม่พอใช้
 - โดนเพื่อนฉีกหนังสือ
 - ถูกเด็กเกเรรังแก
- O เรื่องที่อยากบอกผู้ใหญ่
 - ไม่มีลูกบอลเตะ
 - อยากให้มีอุปกรณ์กีฬาของหมู่บ้าน
 - อยากขอทุนในการศึกษา

- อยากให้ผู้ปกครองเลิกดื่มสุรา
- ไม่มีสนามเล่นกีฬา
- ขอเงินไปโรงเรียนเพิ่ม

(15) ประชุมทีมวิจัยประจำเดือนทบทวนกิจกรรม ณ อบต.ดอนหญ้านาง วันที่ 15 มกราคม 2551

หลังจากที่ทีมวิจัยทั้งช่วงการดำเนินงานโครงการมาประมาณ 4 เดือน ซึ่งนานมากสำหรับทีมวิจัย จึงได้มีการทบทวนโจทย์วิจัยโครงการ และวัตถุประสงค์โครงการอีกครั้ง ดังนี้

คำถามวิจัย

1. สถานการณ์ปัญหา สาเหตุ และความต้องการของเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง เป็นอย่างไร
2. แนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และความต้องการของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านาง และถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชน ที่ผ่านมากในตำบลดอนหญ้านาง
2. เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชน
3. เพื่อให้คนในชุมชน (บ้าน วัด โรงเรียน) ได้รับรู้สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนที่แท้จริง และเกิดความร่วมมือกันและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและการพัฒนาร่วมกัน

ทบทวนสิ่งที่ทีมวิจัยได้ ณ วันนี้

- ข้อมูลการจัดการปัญหาเด็ก พยายามทำกิจกรรมอะไรอยู่บ้าง
- ได้แนวคิด / บทเรียนการแก้ปัญหาด้านเด็กจากการดูงาน
- รู้สภาพปัญหาเด็กแต่ละช่วงวัย จากการที่ทีมวิจัยเห็นจากข้อมูลที่ดักจากการสำรวจ , รู้จากการจัดเวทีหมู่บ้าน (มุมมองผู้ใหญ่ต่อปัญหาเด็ก , มุมมองของเด็กต่อปัญหาผู้ใหญ่ , ความต้องการของเด็ก)
- ได้รู้สภาพความเป็นอยู่สภาพครอบครัวของเด็ก , ผู้ปกครอง , คนในตำบลหมู่บ้าน , ศักยภาพ / ความแตกต่างของเด็ก
- ได้ข้อมูลพื้นฐานด้านเด็ก (ข้อมูลเดิม , ข้อมูลที่ปรับปรุงใหม่)
 - จำนวนเด็กแต่ละช่วงวัย
 - แหล่งรวม , จุติรวมของเด็ก (แผนที่ , รูปภาพ)
- เห็นคนที่สนใจงานด้านเด็ก , ตื่นตัวมากขึ้นแค่ไหน
- ชาวบ้านเห็นประโยชน์งานวิจัยจากกาเปิดตัวโครงการ

วางแผนการทำงานโครงการ
ตารางการทำงานวิจัย

กิจกรรม	ม.ค. 51	ก.พ. 51	ผู้รับผิดชอบ
2. งานข้อมูล ม.1-10 • แผนที่,รายชื่อ • สภาพปัญหาเด็ก • ภาพถ่ายเด็ก จุดเล่น • ความสนใจในหมู่บ้านเรื่องอื่นๆ	15-31 ม.ค.51		• ทีมวิจัยแต่ละหมู่บ้านรวบรวมของตัวเอง • ส่งทีมยูริ
2. เวทีชี้แจง หมู่ 3,4, 5	15-31 ม.ค.51		มยูริประสานงาน
3. สรุปข้อมูลตำบล		8 ก.พ. 51	มยูริประสานงาน
4. ถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบล			
5. เวทีคืนข้อมูลตำบล			
6. ทำรายงาน			

(16) ประชุมทีมวิจัยสรุปข้อมูล ณ อบต.ดอนหญ้านาง (29 ม.ค. 51)

วันที่ทีมวิจัยที่เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย อาจารย์ สุนทร บุญมาก , พี่มยูริ มะโนแจ่ม, พี่ศรีนวล อุ๋น ที่ , ผู้ใหญ่สำราญ

วันนี้วัตถุประสงค์ในการติดตามคือ สรุปข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านที่ทำการเก็บข้อมูล แต่ยังมีงานจัดเวทีหมู่บ้านของ ม. 3 และ ม. 4 ที่ยังไม่ได้จัดอยู่ จึงมีการพูดคุยในประเด็นนี้กันก่อน โดยม. 4 ได้กำหนดเย็นวันที่ 9 ก.พ. 51 เนื่องจากมีเวทีประชาคมกันอยู่แล้ว

- สถานการณ์ ม. 4

มีการพูดถึงการประสานงานกับกำนันในการทำงานโครงการต่างๆ ในตำบลแต่ไม่ได้รับความร่วมมือจากกำนันเท่าที่ควรเนื่องจาก นายกกับกำนันทีมวิจัยไม่ค่อยกินเส้นกัน (หรือว่ามาจากประเด็นการสร้างโรงไฟฟ้าที่มีกำนันเป็นแกนนำในการสนับสนุนอยู่ด้วย) ดังนั้นในการประสานงานครั้งนี้จึงอยากให้ทางศูนย์ประสานงานได้มีการทำหนังสือชี้แจงกับกำนัน (แต่พี่ดวงบอกว่าเคยคุยกับกำนันมาแล้ว ก็เพียงบอกว่าเป็นความคิดที่ดีแต่ก็ไม่ได้พูดอะไรต่อ) แต่ถ้ากำนันเขาเข้าใจ / รู้เรื่องก่อน เขาก็จะสามารถประสานงานคนที่ต้องการจะเข้าร่วมให้กับเราได้ เพียงแต่ถ้าแจ้งกำนันล่วงหน้าก่อน

จากนั้นลองมาทบทวน / วางกระบวนการในเวทีหมู่บ้าน ว่าต้องการหรือมีเป้าหมายอะไรอยู่บ้าง และจะมีวิธีการอย่างไร

เป้าหมายการจัดเวที

- ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและผู้เฒ่า เรื่องโครงการ “เด็กดอน...เด็กดี”
- ขอความคิดเห็น / ข้อมูล จากผู้ปกครองเรื่องการดำเนินแผนเยาวชน (สถานการณ์เด็ก)
- อยากให้ชุมชนมีส่วนร่วมในคิดและทำ (พัฒนาเด็กและเยาวชน)

กระบวนการ

กระบวนการ	ผู้รับผิดชอบ
1. แนะนำทีมงาน (ทีมวิจัยเด็กตอน...เด็กดี) ว่ามีใครบ้าง (ทุกคนในโครงการ + ที่ปรึกษา) / ที่มาวันนี้เป็นใคร	อ. สาทร
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุมวันนี้	พี่อ้อย
3. ชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องโครงการ “เด็กตอน...เด็กดี”	อ.สุนทร
4. ชี้แจงงานของทีมวิจัยระยะที่ 1 (ทำข้อมูลพื้นฐาน) และให้ที่ประชุมร่วมกันทบทวนตรวจสอบข้อมูล นำเสนอข้อมูล que ทีมวิจัยนำมา – แผนที่บ้านเด็ก / บัญชีรายชื่อเด็กอายุ 0 – 18 ปี	ผญ. ปรานี / ศรีนวล
5. ระดมความคิดเห็นของผู้ปกครอง “สถานการณ์เด็ก”	ผญ.สำราญ/ผญ. ปรานี

แบ่งกลุ่มเด็ก และ ผู้ปกครอง

• คำถามเด็ก

1. หนูๆ มองผู้ปกครอง พ่อแม่ ผู้ใหญ่ ในหมู่บ้านเราอย่างไรบ้าง
2. อยากให้พ่อแม่ ผู้ปกครองปฏิบัติ หรือทำอะไรกับเขา
3. หนูๆ อยากทำอะไร หรืออยากให้มีกิจกรรมอะไรในหมู่บ้านบ้าง

• คำถามผู้ใหญ่

1. ผู้ปกครองมองลูกหลานในหมู่บ้านอย่างไร
2. ท่านคิดว่าผู้ปกครองและคนในชุมชนจะช่วยกันอย่างไรบ้างเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กของเราให้ดีขึ้น และในหมู่บ้านและตำบลของเราควรจะทำอะไรบ้างเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน

- แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอ (กลุ่มละไม่เกิน 2 นาที)
- ทีมวิจัยสรุปภาพรวมการระดมความคิดเห็น – ผู้ใหญ่ / เด็กและเยาวชน
- กล่าวลาและสรุปมอบหมายสิ่งที่จะทำต่อหลังจากจบเวทีชี้แจง
 - เรื่องที่หมู่บ้านทำได้เอง
 - เรื่องที่ทีมวิจัยจะรับไปทำต่อ
 - ชวนมาเป็นแกนนำเรื่องเด็ก

การทบทวนข้อมูลหมู่บ้าน

หมู่บ้าน / ผู้รับผิดชอบ	รายชื่อเด็ก	แผนที่เล็ก	แผนที่ใหญ่	ข้อมูลเวทีหมู่บ้าน	ข้อมูลอื่นๆ
ม. 1 - ผู้ใหญ่ สำราญ ม. 2 - อาจารย์ สมนึก - ยุพา			ทำใหม่	ไม่รู้ยู่ที่ใคร - พี่สุรกิจ - พี่สันติ	
ม. 3 – พี่เอ - พี่บัวคำ - พี่เจียบ	เคยทำแล้ว ต้องตามพี่ ปรานี	เคยทำแล้ว ต้องตามพี่ ปรานี	ทำใหม่		

ม. 4 - พี่ศรีนวล - เมย์	ทำใหม่	ต้องตามที่พี่ ปราณี	ทำใหม่	จัดเวที 9 ก.พ. 51	ประวัติ หมู่บ้าน
ม. 5 - พี่สุรกิจ	ทำใหม่	ทำใหม่	ทำใหม่	○	
ม. 6	ผญ. ปราณี	ผญ. ปราณี	ทำใหม่	พี่ปราณี	
ม. 7 - พี่ปราณี - พี่อุบล - ผอ. สาโรจน์	✓	ผญ. ปราณี	ทำใหม่	พี่ปราณี	
ม. 8	✓	ผญ. ปราณี	ทำใหม่	พี่ปราณี	
ม. 9 - พี่อ้อย	✓	✓	ทำใหม่	พี่ปราณี	ประวัติ หมู่บ้าน
ม. 10 - อ.สาทร	✓	✓	ทำใหม่	ปาน	

(18) ประชุมทีมวิจัย ทบทวนข้อมูลเตรียมเวทีการถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบล วันที่ 22 มีนาคม 2551 ณ อบต.ดอนหญ้านาง

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายสุรกิจ สุวรรณแกม
2. นางปราณี เพ็งชัยสิน
3. พี่เอ๋
4. อ.บัวคำ
5. พี่ศรีนวล
6. นักศึกษา ม.ศิลปากร (ขวัญกับนพ)
7. ทีมประสานงาน 2 คน

หลังจากที่ทีมวิจัยได้มีการต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง ที่มาเรียนรู้งานวิจัยจากที่มาจากหน่วยงาน 2 หน่วยงานด้วยกัน คือ ทีมเจ้าหน้าที่สถานีอนามัยจากตำบลต่างๆ ครูอาสาศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน และในวันนั้นทีมประสานงานก็ถือโอกาสที่จะนัดหมายในการพูดคุยกับทีมวิจัยต่อเนื่องจากโครงการวิจัยเลย กำหนดระยะเวลาของโครงการมาหลายเดือนมาแล้ว อาจจะเป็นเพราะว่าตัวทีมวิจัยหลักเองมีงานที่ต้องรับผิดชอบหลายด้านโดยเฉพาะหัวหน้าทีมวิจัยซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแถมยังเป็นนักพัฒนาด้วยจึงทำให้มีโครงการหลายโครงการทั้งภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามาในชุมชนมากมาย

วันนี้คนที่ประสานงานการประชุมไม่อยู่ต้องมีธุระไปจัดการด่วนที่จังหวัดขอนแก่นจึงทำให้การประชุมงานจัดการอะไรต่างๆ ดูซลุกซลักไปหน่อยเช่น ทีมวิจัยมาช้าไปนิด ลืมวันบ้าง จำเวลาผิดกันบ้าง การประชุมวันนี้มีเป้าหมายอยู่ 2 เรื่องคือการสรุปรวบรวมข้อมูลที่แต่ละหมู่ไปเก็บมาจากการะบวนการทำงานวิจัย และทบทวนกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการตามแผนงานว่าจะทำอะไรก่อนดี

ทีมวิจัยและทีมประสานงานร่วมกันทบทวนข้อมูลจากที่เคยคุยกันมาก่อนเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2551 ว่ามีข้อมูลอะไรคืบหน้าไปบ้าง และมีข้อมูลอะไรที่หายไปบ้าง โดยการสรุปเป็นตารางให้เห็นว่ามีเรื่องอะไรบ้าง มีหมู่ไหนบ้าง และมีใครรับผิดชอบบ้าง

จากการเก็บข้อมูลดังกล่าวจะยังมีข้อมูลไม่สมบูรณ์อีกบางส่วนซึ่งอาจจะต้องใช้เวลาในการทำพอสมควร เพราะต้องรวบรวมข้อมูลอะไรต่างๆ ที่ยังไม่เสร็จหรือยังไม่สมบูรณ์ จึงคิดว่าระหว่างที่รอข้อมูล สมบูรณ์เพื่อที่จะใช้ในเวทีคืนข้อมูลให้กับชุมชน ทีมวิจัยและทีมประสานงานคิดว่ายังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกที่เรา ยังไม่ได้ทำ เช่น เวทีการถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กของแกนนำในตำบลดอนหญ้านาง ทีมวิจัยจึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรจะต้องจัดกิจกรรมถอดบทเรียนดังกล่าวก่อนระหว่างรอข้อมูลเสร็จสมบูรณ์

เป้าหมายเป็นอย่างไร เป็นใครบ้าง ควรจะเป็นกลุ่มเด็กได้บ้าง (คนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม กับเด็ก ที่เข้าร่วมกิจกรรม) กระบวนการเป็นอย่างไร แบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างไร

กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมเวทีถอดบทเรียนกิจกรรมเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง

หน่วยงาน	รายชื่อ	กิจกรรม
โรงเรียนตะโก โรงเรียนวัดวิมล	5. ผอ.สาโรจน์	ดนตรีไทย
	6. ผอ.อดิสร	มัคทายกน้อย
	7. อ.สมนึก	สอนทำหัวโขน
	8. อ.ธานินทร์	กีฬา
ศูนย์เด็กเล็ก	3. สมศรี	
	4. นฤมล	

หน่วยงาน	รายชื่อ	กิจกรรม
วัด	3. พระอาจารย์สายัณต์ 4. มหาสมนึก	มัคนายกน้อย บวชเณรภาคฤดูร้อน
อบต.	นายก / เจ้าหน้าที (เอ เต้า ไก่)	จัดงานวันเด็ก จัดแข่งขันกีฬา อบรมเยาวชนเรื่องพลังงาน
ชุมชน	ศรีนวล ผญ.สำราญ ผญ.ปราณี อ.สุนทร พี่เอ๋ สมนึก	

รวมจำนวนผู้เข้าร่วม 50 คน คือ

- ทีมวิจัย 12 คน
- ผู้นำทีม 12 คน
- เด็ก 20 คน
- ผู้ปกครอง 10 คน

ทีมประสานงานชุมชนทีมวิจัยสรุปความคิดว่าเข้าใจตรงกันหรือไม่ถึงเป้าหมาย / วัตถุประสงค์ของเวทีในวันนั้นโดยการเพื่อที่จะได้ไปประสานงานชักชวนคนที่เข้ามาเข้าร่วมเวทีได้เข้าใจตรงกันซึ่งมีเป้าหมายคือ การทบทวนกิจกรรมเดิมที่เคยทำมา เพื่อที่จะได้มาปรับปรุงหรือปรับวิธีการทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ประสิทธิผลมากขึ้น รวมถึงการพูดคุยความต้องการสภาพที่เป็นอยู่ของตัวเยาวชนด้วย

สะท้อนภาพเด็ก แต่ละหมู่ - สถานการณ์เด็ก

หมู่	สถานการณ์เด็ก
หมู่ 3	- เด็กส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น (ชายห้วงเรื่องยาเสพติด ,หญิงห้วงเรื่องเพศ) หญิง 10 คน ชาย 4 คน - ปัญหาการเลี้ยงดู /ดูแล (พ่อแม่ทำงาน ต้องอยู่กับตา ยาย,ไม่มีเวลาดูแลเด็ก)
หมู่ 4	- เด็กมีจำนวนมาก อายุ 6-11 มี 33 คน - รวมกันเป็นกลุ่ม (แก๊งจักรยาน) - เด็กหญิงอยู่บ้านเลี้ยงน้อง - เด็กขานเล่นเกม เล่นน้ำ (หนีเที่ยว/ไม่อยากไปโรงเรียน) - ห่วงเด็กเรื่องติดงาน - มีเด็กนอกพื้นที่เข้ามาในพื้นที่ (มีเด็ก 17-12= 9 คน)

หมู่	สถานการณ์เด็ก
หมู่ 5	- มีเด็กที่ถูกตำรวจจับอยู่ 1-2คน(การรวมกลุ่มที่มีการรวมตัวกันเป็นทีม นิสัยคล้ายกัน เด็กที่จบ ม.3 แล้วไม่ได้เรียนต่อ-กินเหล้า ดูปุหรี่) เป็นกลุ่มเสี่ยง - เด็ก ม.3 กับม.5 มีปัญหาเรื่องเพื่อน รวมตัวกันที่ร้านเกม เข้ามามีหัวหน้าแก๊ง)
หมู่ 7-8	- จะมีเด็กที่จบม.3 แล้วไม่ได้เรียนต่อ - เด็ก ม.1 กักตามเอาอย่าง (ก็น่าเป็นห่วง) - เด็กเล็กตามไปกับเด็กโต

การประสานงานคนที่เข้าร่วมเวทีที่มวิจัยคิดว่าการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการประสานงานแต่ละวันให้ทีมวิจัยมาไม่ครบซึ่งคิดว่าการประสานงานต้องเป็นแต่ละหมู่ประสานกันไป ซึ่งทีมจะเจอกันครบอีกที่วันที่ 24-25 มีนาคม หัวหน้าโครงการจะทำความเข้าใจกับทีมที่ไม่ได้มาอีกที

(19) ประชุมทีมวิจัยประจำเดือน วันที่ 31 พฤษภาคม 2551

ทบทวนข้อมูลที่มีอยู่

หมู่บ้าน	รายชื่อเด็ก	แผนที่เล็ก	แผนที่ใหญ่	ข้อมูลเวทีหมู่บ้าน	ข้อมูลอื่นๆ
ม. 1, ม. 2 ผญ. ส้าราญ	หายไปจากแฟ้ม	หายไปจากแฟ้ม	ยังทาสีไม่เสร็จ	ไม่รู้อยู่ที่ใคร สุรกิจ, สันติ	ประวัติ หมู่บ้านอยู่ที่ฟิ ปราณี
ม. 3 พี่เอ, อ. บัวคำ	พี่เอเอามาให้พี่ อ้อยแล้ว	ไม่อยู่ในแฟ้ม	แก้ไข ยังทาสี ไม่เสร็จ		„
ม. 4 พี่ศรีนวล		ทำใหม่	ยังไม่ได้ทาสี	ยังสรุปไม่เสร็จ ที่ฟิปราณี	„
ม. 5 พี่สุรกิจ		/	/	จัดเวทีใหม่	„
ม. 6 อ. สุนทร	อ.สุนทร	ยังหาไม่เจอแต่ มีแล้ว	/	ฟิปราณี	„
ม. 7, ม.8 ฟิปราณี	/	ยังหาไม่เจอแต่ มีแล้ว	/	ฟิปราณี	„
ม. 9 พี่อ้อย	/	/	/	ปาน	„
ม. 10 อ.สุนทร	/	/	/	ปาน	„

จากการพูดคุยการจัดทำข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านยังไม่มีเคลื่อนไหวจากครั้งเดิม

ในเวทีประชุมที่มิจัยได้มีการพูดคุยถึงข้อมูลหมู่บ้านที่ยังขาดอยู่ คือ หมู่ 3 และหมู่ 5 ที่ยังไม่ได้จัด ซึ่งที่มิจัยได้วางแผนไว้ว่าจะจัดกันในวันที่ 2 มิถุนายน 2551 เวลา 5 โมงเย็น ส่วนข้อมูลของ หมู่ 1 ที่ยังหาไม่เจอเนื่องจากไม่รู้ว่าใครเก็บข้อมูลมา ซึ่งถ้าไม่เจอจริงๆ ก็ให้ที่มิจัยมานั่งทบทวนกันดูว่าระดมความคิดอะไรไปบ้าง

ที่มิจัยได้ทบทวนเป้าหมายการจัดเวทีหมู่ที่ 3, 5 มีรายละเอียดดังนี้

1. ทำความเข้าใจโครงการกับผู้ประกอบการ
2. อยากได้ความคิดเห็น สถานการณ์ของเด็กและเยาวชน
3. อยากให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (หาแนวร่วมให้มากขึ้น)
4. แนวทางในการพัฒนาเด็กของหมู่บ้านตำบลและหน่วยงานร่วมพัฒนา

เตรียมกระบวนการเวทีถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็ก วันที่ 2 มิถุนายน 2551

ขั้นตอน / กระบวนการในเวที

1. ชี้แจงโครงการฯ และวัตถุประสงค์โครงการ โดยนายกสุรกิจ
2. ระดมความคิด โดยแบ่งกลุ่มผู้ใหญ่ กับกลุ่มเด็ก
 - a. คำถามกลุ่มผู้ใหญ่
 - สถานการณ์ของครอบครัวในปัจจุบัน
 - สถานการณ์เด็กของหมู่บ้านที่ผู้ใหญ่กังวลใจ
 - b. คำถามกลุ่มเด็ก
 - เด็กมีความรู้สึกอย่างไรกับที่บ้าน / หมู่บ้าน / เพื่อน
 - เด็กมีความสุข / ทุกข์ ด้านอะไรบ้าง
 - อนาคตต้องการเป็นอะไร ทำอะไร (อาชีพ) เพราะอะไร
 - c. คำถามร่วม
 - เราจะร่วมกันแก้ปัญหาต่างๆ อย่างไรบ้างหรือเรามีสิ่งดี ๆ เราจะส่งเสริม, พัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไรบ้าง

20) วันที่ 2 มิถุนายน 2551 เวทีชี้แจงโครงการ หมู่ 3 และหมู่ 5

(21) ประชุมที่มิจัยรวบรวมข้อมูล วันที่ 8 มิถุนายน 2551 ณ อบต.ดอนหญ้านาง

ผู้เข้าร่วมประชุมวันนี้ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการนายสุรกิจ สุวรรณเกษม , มยุรี มะโนแจ่ม , ผู้ใหญ่สารัญ , พี่ศรีนวล , อ.สุนทร , ที่ปรึกษาโครงการ อ.บัวคำ และทีมประสานงาน Node 2 คน

วัตถุประสงค์การประชุมที่มิจัยในวันนี้เป็นการเตรียมกระบวนการเวทีถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบลดอนหญ้านางโดยมีการกำหนดผู้เข้าร่วมดังนี้คือ

- ทีมวิจัยโครงการเด็กดอนเด็กดี 10 คน
- ครูศูนย์เด็กเล็ก 2 คน
- คุณยาเย็นสุขและเด็กที่ร่วมกิจกรรม 3 คน
- พระที่เคยจัดกิจกรรมกับเด็ก 2 รูป
- ตัวแทนเด็กที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับพระ 6 คน

- คนที่จัดกิจกรรมกับเด็ก (ฟุตบอล , ดนตรี , ศิลปะ)
- เด็กที่ร่วมเล่นกีฬาและดนตรี ศิลปะประดิษฐ์
 - เด็กโรงเรียนตะโก
 - เด็กเรียนอยุธยา
 - เด็กเรียนเทคนิค , อาชีวะ

วัตถุประสงค์ในการจัดเวที

1. เพื่อรับฟังความคิดเห็นกับคนที่จัดกิจกรรมการพัฒนาเด็ก
 - มีแนวคิดอย่างไร
 - ผลการทำกิจกรรมเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง
 - วิธีการทำกิจกรรม
 - จะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
 - กิจกรรมที่จัดถ้าดีอยู่แล้วจะมีวิธีการขยายผลอย่างไร

กระบวนการในการจัดประชุม

9.00 น.	ลงทะเบียน
9.30 น.	ชี้แจงโครงการ , แนวพัฒนาเด็กของตำบลดอนหญ้านาง ภาพรวม ภาพฝันของคนดอนหญ้านาง และชมวีดิทัศน์
10.00 น.	ให้แต่ละคนทบทวนงานที่ตัวเองทำ (10 นาที) 1. กำลังทำงานอะไรอยู่ 2. มีความคิดอย่างไรที่ทำงานนี้ 3. ทำแล้วมีปัญหาอะไรบ้าง (สำเร็จ , ไม่สำเร็จ) 4. ถ้าจะทำใหม่ต้องแก้ไขอะไรบ้าง
10.00 – 11.45 น.	เวทีแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้เข้าร่วม
11.45 – 12.00 น.	สรุปการประชุม
12.00 – 13.00 น.	ทีมวิจัยสรุปการประชุม

ทบทวนการทำข้อมูลแต่ละหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	รายชื่อเด็ก	แผนที่เล็ก	แผนที่ใหญ่	ข้อมูลเวทีหมู่บ้าน	ประวัติหมู่บ้าน
ม. 1,2	✓	✓	✓	✓	
ม. 3	✓	x	✓	พี่ปราณีพิมพ์	
ม. 4	✓	x	x	พี่ปราณีพิมพ์	
ม. 5	x	x	x	พี่ปราณีพิมพ์	
ม. 6	x	x	x	พี่ปราณี	
ม.7	✓	x	✓	พี่ปราณีพิมพ์	
ม.8	✓	x	x	พี่ปราณีพิมพ์	
ม.9	✓	✓	✓	ปาน	
ม.10	✓	✓	✓	ปาน	

(22) เวทีถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบลดอนหญ้านาง วันที่ 15 มิถุนายน 2551 ณ อบต.
ดอนหญ้านาง

(23) ประชุมทีมวิจัยสรุปบทเรียนการจัดเวทีถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบล วันที่ 13
กรกฎาคม 2551 ณ อบต.ดอนหญ้านาง

จากการถอดบทเรียนการทำงานด้านเด็กในตำบลดอนหญ้านางนั้นทีมวิจัยได้ทำการถอด
บทเรียนได้เพียง 1 กิจกรรมเท่านั้น คือ การจัดกีฬาฟุตบอล ซึ่งยังมีกิจกรรมอีกหลายกิจกรรมที่น่าสนใจใน
ตำบลที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในตำบล และทีมวิจัยมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรจะมีวาระในการที่ให้คนที่
ทำกิจกรรมและคนสนใจงานด้านได้มาเจอกันอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ และในระยะต่อไปโรงเรียนวัดตะโกดอนหญ้านาง
นั้นมีแผนงานที่จะจัดทำพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชนรวบรวมภูมิปัญญาของตำบลดอนหญ้านาง ซึ่ง
ที่สำคัญจะหาอะไรที่จะสร้างระบบเด็กในพื้นที่ให้เข้มแข็งโดยการพัฒนาจากการทำกิจกรรมรวมถึงการพัฒนา
ระบบข้อมูล ระบบบริหารจัดการร่วมกันในแต่ละกิจกรรม

ทีมวิจัยได้มีการรวบรวมกิจกรรมที่ทำอยู่ในขณะนี้มีการสร้างการเรียนรู้กับเด็กอย่างไรบ้างตาม
รายละเอียดในตาราง

ผู้ประสานงาน	กิจกรรม	จำนวน เด็กที่เข้า ร่วม	สถานที่	เวลาจัดกิจกรรม	ข้อมูลเด็กที่เข้า ร่วมกิจกรรม
เย็นสุข บุญมาก	- ทำดอกไม้ประดิษฐ์ ใยบัว - พวงกุญแจ - ร้อยลูกปัด	7 คน	หมู่ 10	- เสาร์ – อาทิตย์ 9.00-12.00 - อังคารที่ ร.ร.ตะ โก 13.00-15.30 น.	
ปัญญา หอมกลิ่น แก้ว	- ทำหัวโขนจำลอง ขนาดเล็ก - ทำบายศรี - ปั้นดอกไม้จากสบู	16 คน	ร.ร.ตะโก ดอนหญ้านาง	อังคาร – พุธ 13.00-15.30	
ถวิล บัณเฑาะ	ถักแปด	5 คน	หมู่ 3	เสาร์ – อาทิตย์	
อ.สุนทร บุญมาก	กลุ่มของเล่นเด็ก พื้นบ้าน 14 รายการ	5 คน	หมู่ 10	- เสาร์-อาทิตย์ 9.00-12.00 - วันธรรมดา หลังเลิกเรียน	
อ.สมนึก , ผู้ใหญ่ สำราญ	กลุ่มสมุนไพร		วัดตะโก		

ทบทวนงานยังไม่ได้ดำเนินการ

จากกิจกรรมโครงการกิจกรรมที่ยังไม่ได้ดำเนินการคือ เวทีนำเสนอและคืนข้อมูลสู่ชุมชน ซึ่งทีมวิจัยเสนอให้นัดหมายมาเตรียมกระบวนการจัดเวทีกันอีกครั้งในวันที่ 19 กรกฎาคม 2551

(24) ประชุมทีมวิจัยเตรียมกระบวนการเวทีนำเสนอ / คืนข้อมูลสู่ชุมชน วันที่ 19 กรกฎาคม 2551 ณ

อบต.ดอนหญ้านาง

วันนี้ผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ทีมวิจัยจำนวน 8 คน และทีมประสานงาน 1 คน เป้าหมายการพูดคุยวันนี้คือ การเตรียมกระบวนการในการจัดเวทีคืนข้อมูลในชุมชน และทีมการเงินคือ คุณมยุรี มะโนแจ่ม ได้ชี้แจงเงินที่เหลือของโครงการที่จะสามารถนำมาจัดเวทีได้ และต้องเก็บบางส่วนในการจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการ ซึ่ง ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2551 มีเงินสดคงเหลือ 15,720 บาท และมีค่าตอบแทนทีมวิจัยที่สกว.ต้องโอนให้หลังจากส่งรายงานฉบับสมบูรณ์แล้วอีกจำนวน 12,500 บาท รวมเป็นเงินคงเหลือที่สามารถใช้ได้คือ 28,220 บาท

ทีมวิจัยช่วยกันกำหนดว่าใครบ้างที่จะเชิญเข้าร่วมเวทีนำเสนอข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มเป้าหมาย

- คณะครู , พระ 4 คน
- เด็กนักเรียน 50 คน
- ผู้ปกครอง 20 คน
- ผู้นำชุมชน 30 คน
- แก่นนำเด็ก 15 คน
- ประชาชนที่สนใจ 20 คน

วัตถุประสงค์ในการจัดเวที

1. เพื่อนำเสนอผลการทำงานวิจัยในระยะที่ผ่านมาและร่วมประชุมเสนอแนะเพิ่มเติม
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความสามารถตามกิจกรรมที่ตนเองทำอยู่

กระบวนการจัดเวที

<u>เวลา</u>	<u>กิจกรรม</u>	<u>ผู้รับผิดชอบ</u>
9.00 น.	กล่าวเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอวิสัยทัศน์ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น	นายกสุรกิจ
9.30 น.	แนะนำโครงการวิจัย	นายกสุรกิจ
	แนะนำทีมวิจัย	อ.สุนทร
	กิจกรรมโครงการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรม กิจกรรมการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน	ผู้ใหญ่สำราญ พีศรีนวล พีถวิล พีอ้อย
10.30 น.	ระดมความคิดผู้เข้าร่วม “แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบล ดอนหญ้านาง”	อ.สุนทร , พีปราณี

(25) เวทีนำเสนอข้อมูล/ คินข้อมูลสู่ชุมชน วันที่ 22 สิงหาคม 2551 ณ อบต.ดอนหญ้านาง

เวทีในวันนี้มีผู้เข้าร่วมประมาณ 35 คน ประกอบไปด้วย ทีมวิจัย ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. , ชาวบ้านที่สนใจ , โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ อบต. และเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งจากการทำงานมองว่ามีความตื่นตัวในเรื่องเด็กเยาวชนกันมากขึ้น

ทีมวิจัยเริ่มจากการทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวโครงการโดยหัวหน้าโครงการว่า โครงการนี้มีวัตถุประสงค์อะไรบ้าง และที่มาของเวทีการพูดคุยในวันนี้ว่าเป็นอย่างไร โดยเป้าหมายก็คือ การมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้นำในการหาแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง หลังจากนั้นทีมวิจัยโดย อ.สุนทร ได้แนะนำทีมงานโครงการวิจัยว่ามีใครบ้าง ซึ่งทีมวิจัยที่เข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ประกอบด้วย หัวหน้าโครงการวิจัย นายสุรกิจ สุวรรณแกม , ผอ.สาโรจน์ ตะปะสา , อ.สุนทร บุญมาก , ผญ.สำราญ พุ่มจำปา , ผญ.ปราณี เพ็งชัยสิน , พี่ศรีนวล อุ่นทิ , พี่มยุรี มะโนแจ่ม , พี่ถวิล บัณเฑาะฏ , อ.สมนึก จันทร์ศรีทอง

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง

นายสุรกิจ ได้แลกเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาเด็กของประเทศเวียดนามว่า ในแต่ละวันเด็กนักเรียนของประเทศเวียดนามจะมีการบ้านที่ต้องทำเป็นประจำทุกวันโดยมีหัวข้อดังนี้คือ

1. วันนี้ทำกับตัวเองเรื่องอะไรบ้าง
2. ทำดีอะไรกับครอบครัวบ้าง
3. ทำดีอะไรกับชุมชนบ้าง
4. ในประเทศมีเหตุการณ์อะไรสำคัญบ้าง
5. ในโลกเกิดเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง

อ.สุนทร ได้แลกเปลี่ยนเพิ่มเติมจากประสบการณ์ที่ได้ไปศึกษาดูงานที่ประเทศเวียดนาม ว่า ที่เวียดนามเด็กจะมีการเรียนภาคเช้า และช่วงบ่ายจะให้หยุดทำงานที่บ้านและแต่ละคนจะมีสมุดบันทึกการทำมาดีประจำตัว ซึ่งในประเทศเวียดนามเค้ายกย่อง / ส่งเสริม / ประกาศการทำมาดี และโครงการวิจัยเด็กดอนเด็กดีจากที่ได้ดำเนินงานมามีกิจกรรมการแก้ปัญหาเด็กเกิดขึ้นคือ การให้ทุนเด็กนักเรียนเรียนต่อในระดับ ปวช. รุ่นที่ 1 มีด้วยกัน 8 คน และรุ่นที่ 2 มีด้วยกัน 10 คน และทีมวิจัยยังทำหน้าที่ในการหาข้อมูลโควตาในการศึกษาต่อให้กับเด็กนักเรียนอีกด้วย , การพาเด็กทำกิจกรรมจิตอาสาโดยการเล่นดนตรีให้ผู้มารักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลภาษี , การสนับสนุนให้เด็กได้ฝึกการประดิษฐ์ของเล่นที่บ้าน

ผอ.โรงเรียนวัดวิมลสุนทร ได้แลกเปลี่ยนว่า การเก็บข้อมูลควรแยกแยะระดับอายุ , ระดับความคิด เพราะเด็กจะมีพฤติกรรมที่ต่างกันไป (ระดับอนุบาล , ระดับช่วงชั้นที่ 1 , ช่วงชั้นที่ 2) เช่น บางพฤติกรรมเด็กจะติดมาตั้งแต่เล็กๆ เด็ก 3 ขวบ จะมีการรับรู้ทางด้านสมอง , ความคิด , ภาษา, พฤติกรรม โดยอันดับแรก เริ่มจากครอบครัว สภาพพื้นฐานครอบครัว และสภาพสังคมในชุมชน

ผู้ใหญ่สำราญ หมู่ 1 สะท้อนว่า จากการทำงานได้สัมผัสกับเด็กมาระยะหนึ่งรู้สึกว่าการที่เด็กสมัยนี้มีนิสัยก้าวร้าว ไม่อ่อนโยน พุดจ้วงๆ ติดเพื่อน ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้ชายที่มีปัญหา ซึ่งการทำงานในระยะต่อไปจะต้องปรึกษากันในทีมร่วมกับผู้ปกครองว่าจะช่วยกันแก้ปัญหาพร้อมกันอย่างไรบ้าง

ผู้ปกครองหมู่ 9 การที่จะทำให้เด็กดี ต้องเริ่มจากพ่อ ก่อที่แม่ และแก่ที่โรงเรียนถ้าโรงเรียนจริงจังก็จะทำได้ดี ยกตัวอย่าง ถ้าพ่อแม่หรือครู กินเหล้าให้เด็กเห็นอันนี้ก็ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี

ผู้นำชุมชนหมู่ 5 อยากฝากทีมวิจัยว่าเป็นไปได้หรือไม่ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจะมีวิธีการแก้ปัญหาเด็กได้อย่างไรบ้างตามสภาพของแต่ละพื้นที่ หรือควรที่จะมีการสร้างกิจกรรมให้เด็กขึ้นมาทำ

นายสมพล อบต.หมู่ 10 แลกเปลี่ยนว่า การพัฒนาเด็กและเยาวชนก็ต้องอยู่ที่ผู้ใหญ่ทุกส่วนต้องมาช่วยกันงานในระยะต่อไปควรเอาผู้ปกครองเข้ามาร่วมงานให้มากขึ้น ซึ่งความจริงพ่อแม่ไม่รู้หรือเวลาที่ลูกออกไปข้างนอกบ้าน (นอกบ้านกับในบ้านเป็นคนละคนกัน) ถ้าจะพัฒนาเด็กต้องพัฒนาผู้ปกครองไปด้วยหรือเชิญผู้ปกครองมารับทราบด้วยว่าเราจะพัฒนาเรื่องเด็กอย่างไรบ้าง

เลขานายก ได้แลกเปลี่ยนว่า ตอนนี้มีโอกาสได้เข้าไปสัมผัสกับเด็ก มีส่วนร่วมกับเด็กจะพยายามหากิจกรรมให้กับเด็กทำอย่างต่อเนื่อง เช่น งานวิชาชีพ จากที่ทำมาระยะหนึ่งเวลาเจอเด็กตามถนนหนทางก็จะมาไหว้ทักทายกัน

ผอ.สาโรจน์ ทิมวิชัย ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการทำความเข้าใจพฤติกรรมวัยรุ่น เช่น ถ้าเริ่มเถียงแสดงว่าเริ่มเป็นวัยรุ่น ซึ่งแค่ต้องการการยอมรับถ้ามองแค่ในทางลบเค้าก็จะแค้นดีเรา , การใช้ชีวิตของเด็กปัจจุบันพอช่วงเย็นกลับบ้านไปแล้วก็ไม่ว่าจะทำอะไรซึ่งที่ผ่านมารโรงเรียนได้มีกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงให้เด็กได้ปลูกผัก พ่อแม่ก็มีความรู้สึกดีใจ เด็กก็เกิดความภาคภูมิใจในตัวเองด้วยแต่กิจกรรมก็ยังขาดความต่อเนื่องอยู่เนื่องจากขาดงบประมาณในการดำเนินการต่อ , และเด็กโรงเรียนขยายโอกาสส่วนมากจะมีปัญหาเยอะ เช่น ยาเสพติด (ยาบ้า, บุหรี่) ซึ่งที่ผ่านมารโรงเรียนก็พยายามดึงชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม และในช่วงนี้เป็นห่วงเรื่องเพศสัมพันธ์ อย่างเช่นที่โรงเรียนมีคอมพิวเตอร์ถ้าครูเผลอมันจะเข้า เว็บโป๊ทันทีและ ห่วงเด็กที่พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน ช่วงหลังนี้เด็กมีความสนใจเรียนมากขึ้นซึ่งเด็กมันเริ่มถามว่าหนูจะได้เรียนต่อไหม เพราะว่าเห็นรุ่นพี่ได้ทุนในการศึกษาต่อ และการทำกิจกรรมในช่วงต่อไปควรจะเป็นกิจกรรมที่เสริมแรงบวกให้กับเยาวชนและเด็กวัยรุ่นได้ทำกัน

นายกสุรกิจ ให้ข้อมูลกับผู้เข้าร่วมว่าในปีงบประมาณ 2552 ได้ตั้งงบประมาณสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างเดียวกว่าประมาณ 150,000 บาท ในการทำกิจกรรมในวันหยุด และโครงการตำบลพอเพียงประมาณ 5 แสนบาทจะกระจายไปแต่ละหมู่บ้านซึ่งจะมีฐานการเรียนรู้ในแต่ละหมู่บ้านอยู่แล้ว แต่จะต้องมาคิดร่วมกันอีกว่าจะเชื่อมโยงกับเด็กให้เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไรบ้าง และการทำงานในตำบลมีงานหลากหลายด้าน เช่น เกษตรกลุ่มอาชีพ ผู้สูงอายุ เด็ก ซึ่งคนที่ทำงานด้านเด็กต้องเป็นคนที่น่าสนใจ คณะกรรมการในหมู่บ้านอาจจะต้องแบ่งหน้าที่กันทำในแต่ละด้าน

นายกสุรกิจ สรุปแนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบลตอนหน้าว่า จะต้องมีความร่วมมือกันระหว่างหลายส่วน เช่น บ้าน (ผู้ปกครอง , ผู้นำชุมชน , สมาชิกอบต.) วัด และก็โรงเรียนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งใครคนใดคนหนึ่งจะแก้ปัญหาคนเดียวนั้นไม่สามารถทำได้ ดังนั้น การพัฒนาเด็กและเยาวชนของตำบลต้องใช้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้มากขึ้น

(26) ประชุมทีมวิจัยสรุปผลโครงการเด็กดอนเด็กดี วันที่ 8 กันยายน 2551 ณ อบต.ดอนหญ้านาง
ผู้เข้าร่วมประชุม

ทีมวิจัย (พี่อ้อย พี่ปราณี พี่เอ๋ ผญ.สำราญ พี่ดวง พี่สุรภกิจ อ.สุนทร)

ทีมประสานงาน 2 คน

ประเด็นในการพูดคุย

ทีมประสานงานเริ่มจากการชวนคุยว่าวันนี้มาทำอะไรกัน เป็นการมาสรุปโครงการ และชวนทบทวนวัตถุประสงค์ของโครงการว่าในระยะแรกเราต้องการทำอะไรบ้าง หรือวัตถุประสงค์ของโครงการคืออะไรบ้าง จากความเข้าใจของทีมวิจัยโดยการที่ไม่ดูตัวโครงการเอาจากความเข้าใจของแต่ละคนดังนี้ และนำตัวโครงการขึ้นมาดูร่วมกัน

- สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานด้านเด็กของบ้าน (ชุมชน หน่วยงาน (อบต. อนามัย)) วัด โรงเรียน (เพื่อให้คนในชุมชนรับรู้สถานการณ์ปัญหาเด็กและเกิดความตระหนัก และเข้ามามีส่วนร่วม)
- เพื่อศึกษาพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนความเป็นอยู่ ความต้องการของเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง และถอดบทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่ผ่านมา
- เพื่อหาแนวทางการแก้ไข และพัฒนาเรื่องเด็กและเยาวชนร่วมกัน

ทบทวนโจทย์ของโครงการ

- สถานการณ์ปัญหาสาเหตุและความต้องการของเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านางเป็นอย่างไร
- แนวทางการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของเด็กและเยาวชนควรเป็นอย่างไร

ที่ผ่านมาเราทำอะไรเกี่ยวกับเด็กและระหว่างที่เราทำการศึกษาดูสถานการณ์ไปด้วยแต่นำหน้าการทำงานคือ การหาแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทีมวิจัยบางส่วนมองว่าโครงการเราไม่ทำอะไรสักทีเนื่องจากระยะเวลาในการทำงานของเราเดิมตั้งไว้แค่ 6 เดือน (ก.ย.49 – มี.ค. 50) แต่มีการขยายระยะเวลาออกไปรวมเป็นเกือบ 2 ปี

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาเราได้ทำอะไรบ้างและพอใจกับสิ่งที่ได้หรือไม่

สิ่งที่ได้ สิ่งที่เราจะดูคือ

- เราได้คำตอบตามโจทย์ที่เราตั้งไว้ไหมเพียงพอไหม ชัดไหม
 1. รู้พฤติกรรมเด็กมากขึ้น
 - สนใจ ใส่ใจมากขึ้น
 - เข้าไปเยี่ยมเด็กพูดคุยเด็ก / ครอบครัวยุติที่โรงเรียน
 2. รู้สภาพภูมิศาสตร์ในหมู่บ้าน (แผนที่เดินดิน) จากการลงพื้นที่สำรวจ
 - บ้านที่เด็กอยู่จริง
 - จำนวนเด็ก
 - สถานที่ที่เด็กรวมกลุ่ม
 - เป็นประโยชน์ (เล่นกีฬา ที่อ่านหนังสือพิมพ์)
 - เป็นโทษ (การพนัน ลับตาคน)
 - สถานที่สำคัญต่างๆ แหล่งภูมิปัญญา (หมอชาวบ้าน ,

3. ได้รายชื่อเด็ก อายุ ผู้ปกครอง บ้านเลขที่ สภาพความเป็นอยู่ (ฐานะความเป็นอยู่) (แต่ยังขาดการบันทึกแต่ละคนว่าเด็กคนนั้นเป็นอย่างไรบ้าง) ทีมประสานงานเสนอว่าควรจะมีการเก็บฐานข้อมูลของตำบลและการปรับฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ

อ.สุนทร บ้านใดก็ตามที่ทีมเราได้ช่วยเหลือไปแล้วเราน่าจะทำสีให้เหมือนกัน บางอย่างเราก็ทำงานคู่ขนานไปแล้ว ทีมเสนอว่าเราก็จะใส่ในตารางรายชื่อเด็ก

4. ได้รู้ความต้องการ และ ความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อผู้ใหญ่ และรู้ว่าผู้ใหญ่ / ผู้ปกครอง คิดอย่างไรกับเด็กและเยาวชนบ้าง

- จากการจัดเวทีหมู่บ้าน
- พูดคุยกับเด็กโดยตรง

ข้อเสนอ การเติมมุมมองเรื่องเด็กก็น่าสนใจในงานระยะต่อไป การเลี้ยงดูเด็กแต่ละบ้าน

5. จากการไปดูงานบ้านกาญจนาฯ ได้รู้อะไรบ้าง

- ปลายทางของเด็กเยาวชน อนาคตของเด็กเรา
- การมีส่วนร่วมของเด็ก การที่เราจะทำอะไรให้เค้ามีส่วนร่วมในการคิดที่จะทำอะไรด้วยร่วมกับผู้ใหญ่ (ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำกิจกรรม) แต่เรายังไม่ได้ปฏิบัติ
- การปกครองเด็กและเยาวชน / เทคนิคการบริหาร (จนท.องค์กร, คำขวัญบรรยากาศในการทำงาน)
- แนวคิดเรื่องเด็กการดูแลเด็ก
- การจัดกระบวนการเรียนรู้ เช่น การวิเคราะห์ข่าว

6. รู้จักทีมวิจัยมากขึ้น

ทิศทางการทำงานในระยะต่อไป

- (ทีมวิจัยเรามีคนน้อยมีกำลังน้อย แต่คนที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กก็คือผู้ปกครอง ทีมวิจัยเราต้องขยายแนวคิดนี้ไปที่ผู้ปกครองด้วย) ระยะต่อไปเราอาจจะต้องทำงานเชิงรุกกับ ผู้ปกครอง (สร้างแนวร่วมการดูแล การสอดส่อง) งานการสร้างเครือข่ายพ่อแม่ในหมู่บ้าน โรงเรียน (คิดเป็น ทำเป็น จัดการตัวเองได้) วัด อบต. ให้มากขึ้น
- ได้รายชื่อเด็ก อายุ ผู้ปกครอง บ้านเลขที่ สภาพความเป็นอยู่ (ฐานะความเป็นอยู่) (แต่ยังขาดการบันทึกแต่ละคนว่าเด็กคนนั้นเป็นอย่างไรบ้าง) ทีมประสานงานเสนอว่าควรจะมีการเก็บฐานข้อมูลของตำบลและการปรับฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ
- การเติมมุมมองเรื่องเด็กก็น่าสนใจในงานระยะต่อไป การเติมความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กแต่ละบ้าน
- การส่งเสริมให้เด็กมีบทบาท มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมโดยตัวของเด็กและเยาวชนเอง (ดึงเด็กเข้ามามีส่วนร่วมในทีมงาน)
- ควรจัดกิจกรรมสร้างการเรียนรู้ให้เด็กรู้จักคิด “ค่ายเยาวชน”

ทีมประสานงานเสนอเรื่องการทำข้อมูลให้ชัดเจนมากขึ้นในระยะต่อไปเช่น การแยกแยะกลุ่มเด็ก สภาพปัญหาของเด็กเพื่อค้นหากิจกรรมในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น และ อ.สุนทรยกตัวอย่างการทำงานกับเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออก ในโรงเรียนรอสวก ได้มีการหาข้อมูลเด็กทั้งโรงเรียนทุกห้องว่ามีเด็กที่อ่านหนังสือไม่ออกมีจำนวนทั้งสิ้น 55 ราย ซึ่งได้มีการทำข้อมูลไว้ว่าได้ทำอะไรกับเด็กแต่ละคนไปบ้าง

นายกมองว่าการเก็บข้อมูลในระยะต่อไปต้องสัมพันธ์กับการทำงานในแต่ละฝ่าย ซึ่งเรื่องของเรที่ทำอยู่นั้น เป็นเรื่องของคุณภาพชีวิตทั้งสิ้น ทีมประสานงานเสนอว่าในระยะต่อไปอาจจะต้องใช้หลักคิด สุขภาวะ ซึ่ง ประกอบด้วย 4 ด้าน

- สุขภาพร่างกาย พฤติกรรม
 - พิกการ
 - ฐานะครอบครัว
 - สุขภาพ
 - การกินอยู่พฤติกรรมเสี่ยง
- จิตใจ
- สังคม
 - ผู้ปกครอง
 - การเลี้ยงดู
 - วงจรชีวิต
 - เพื่อน
- สติปัญญา
 - การศึกษา

เนื่องจากในวันนี้อนามัยตำบลดอนหญ้านางมีการประเพณีสถานีนอนามัยทำให้ทีมวิจัยซึ่งส่วนใหญ่เป็น อสม. , ต้องไปเข้าร่วมเวทีประเพณีด้วยรวมถึงนายก อบต. ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมวิจัยด้วย

ประเด็นที่จะคุยกันครั้งต่อไป

- เกิดอะไรกับทีมวิจัยบ้าง
- เกิด อะไรกับเด็กและเยาวชน
- เกิดอะไรกับชุมชนบ้าง (บ้าน วัด โรงเรียน)

นัดหมายการประชุมในครั้งต่อไป วันที่ 22 กันยายน 2551

(27) ประชุมทีมวิจัยสรุปผลโครงการเด็กดอนเด็กดี ครั้งที่ 2 วันที่ 22 กันยายน 2551 ณ อบต.ดอนหญ้า

นาง

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. คุณสุรกิจ สุวรรณแกม	หัวหน้าทีมวิจัย
2. อาจารย์สุนทร	ทีมวิจัย
3. พี่อ้อย	ทีมวิจัย
4. ผู้ใหญ่สำราญ	ทีมวิจัย
5. พี่เอ๋	ทีมวิจัย
6. พี่ด้วง	ทีมวิจัย
7. สันติ จิยะพันธ์	ทีมศูนย์ประสานงาน
8. วณิดา ด้านชัยสิทธิ์	ทีมศูนย์ประสานงาน

ประเด็นที่จะคุยกันครั้งนี้ (ต่อจากครั้งที่แล้ว)

(ผลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เช่น วัตถุประสงค์ คนในชุมชนตระหนักเกิดความสนใจเรื่องเด็กและเยาวชนอย่างนี้เกิดหรือเปล่า) ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานกับเรา

3. เกิดผลอะไรกับทีมวิจัยบ้าง

- 1 ทำให้เราต้องนึกถึงเรื่องเด็ก สนใจ ใส่ใจกับเรื่องเด็กมากขึ้น ไม่ใช่เฉพาะเด็กในหมู่บ้านเราเองแต่ขยายสู่เด็กในหมู่บ้านอื่น (เฝ้าระวัง ตักเตือน แนะนำ หาช่องทางช่วยเหลือสนับสนุน เช่น อบต.ช่วยทุนการศึกษา ช่วยหางานให้เด็กที่ว่างงานถ้าเราข้อมูลก็จะเอามาบอกกับเด็กอย่างเช่นลูกน่าเสริม จัดกิจกรรมต่างๆ (กีฬา ศิลปวัฒนธรรม พัฒนาชุมชน) ให้กับเด็ก , ให้คำปรึกษาทั้งกับตัวเด็กเองและผู้ปกครอง)
- 2 เรียนรู้เรื่องงานวิจัย รู้ว่าขั้นตอนของงานวิจัยที่ชุมชนทำเป็นอย่างไร
- 3 เกิดคณะทำงาน / ทีมงานที่สนใจด้านเด็กและเยาวชนในตำบล
- 4 การที่เราใส่ใจเรื่องเด็กมากขึ้นทำให้เราเกิดความทุกข์ กลุ้มใจ เพราะเราไปรับรู้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น เพราะเราอยากแก้ปัญหาให้เขา (จะทำอะไรให้มาเกิดการแก้ปัญหา)
- 5 กระบวนการวิจัยยังไม่ทำให้คนทั่วไปเห็นเข้าใจการทำงาน
- 6 รู้จักเด็กเยาวชนกว้างขึ้น เข้าใจเด็กมากขึ้น รู้ว่าเด็กของเราเป็นอย่างไร คำคิดอย่างไร คำต้องการทำอะไร รู้สึกอย่างไร
- 7 สามารถดูแลจัดการกับลูกหลานในครอบครัวได้ดีขึ้น
- 8 ความสัมพันธ์กับเด็กและผู้ปกครองดีขึ้น

มีการพูดคุยถึงเด็กที่เรียนจบ ป.6 แล้วไม่ยอมเรียนต่อแต่เค้ามีความสามารถด้านอื่นที่สามารถทำมาหากินได้ แต่พ่อแม่ก็อยากให้เด็กเรียนซึ่งพ่อแม่ก็ไม่มีเงินด้วยแต่ก็พยายามจะหาเงินมาให้ลูกเรียน

4. เกิด อะไรกับเด็กและเยาวชน

- ทำให้เด็กกระตือรือร้นเรื่องการเรียนมากขึ้น (ช่วง ม.ต้น) พอรู้ว่าจะได้ทุนในการเรียนผุดจาก 2 ปีที่ผ่านมา แม้แต่เด็กที่ไม่เข้าทำยังต้องกลับมาเรียนที่ดอนหญ้านางเพื่อที่จะได้ทุน แต่เด็กก็ขยันขึ้นกว่าเดิมด้วย

- เกิดแนวร่วมเด็กและเยาวชนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

5. เกิดอะไรกับชุมชนบ้าง (บ้าน วัด โรงเรียน อบต.)

อบต.

- มีการตั้งงบประมาณเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประมาณ 2-3 แสนบาท กีฬา
- อบต.และ สปสช. กองทุนสุขภาพ ก็จะเกี่ยวข้องกับงานด้านเด็กด้วย
- สมาชิก อบต. ผู้นำท้องถิ่นเริ่มรับรู้เรื่องเด็กและเยาวชน

ชุมชน

- คนในหมู่บ้านบางส่วนมีความสนใจ ดันตัวให้ความร่วมมือ ในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนมากขึ้น
- เห็นคนที่จะมาเป็นแนวร่วมกับเราในการทำงานเรื่องเด็ก (ผู้ปกครอง , เด็กและเยาวชน)

ประเด็นที่จะคุยครั้งต่อไป

- บทเรียนในการทำงานวิจัยระยะที่ 1
- วางแผนการทำงานระยะต่อไป (แผนงาน ระบบการทำงาน)

(28) ประชุมทีมวิจัยสรุปผลโครงการเด็กดอนเด็กดีครั้งที่ 3 วันที่ 28 กันยายน 2551 ณ อบต.ดอนหญ้า

นาง

ผู้เข้าร่วมประชุม

- คุณสุรกิจ สุวรรณแกม	หัวหน้าทีมวิจัย
- อาจารย์สุนทร	ทีมวิจัย
- พี่อ้อย	ทีมวิจัย
- พี่เอ๋	ทีมวิจัย
- พี่ดวง	ทีมวิจัย
- สันติ จิยะพันธ์	ทีมศูนย์ประสานงาน
- วณิดา ด้านชัยสิทธิ์	ทีมศูนย์ประสานงาน
- อ.บัวคำ	
- นายทองปอนด์ หล้าวงศา หมู่ 6	ทีมวิจัยใหม่

ประเด็นที่จะคุย

บทเรียนในการทำงานวิจัยระยะที่ 1

คิดอย่างไรรู้สึกอย่างไรตอนที่มาทำงานร่วมกัน เข้าใจงานวิจัยอย่างไร

พี่อ้อย พี่ดวง ตอนแรกไม่รู้เลยว่าวิจัยคืออะไร ทำไมต้องวิจัย ความเข้าใจไม่เท่ากัน

อ.สุนทร ปกติทำเรื่องเด็กอยู่แล้ว สนใจอยากทำงานร่วมกัน ไม่รู้ว่าโครงการวิจัยคืออะไรอยากทราบว่าทำอย่างไร

พี่เอ๋ ตอนแรกที่เข้ามา ทำเพื่อพัฒนาเด็ก ทำงานกับเด็ก เข้าถึงตัวเด็กให้มากขึ้น โครงการจะทำให้เด็กดีขึ้นกว่าเก่า ให้เราใส่ใจเด็กมากขึ้น

พี่ต๋วง เราทำงานกับเด็กอยู่แล้ว แต่การทำความเข้าใจในตอนแรกของผู้ใหญ่ปราชญ์บอกว่าเราต้องคอยเฝ้าระวัง ซึ่งจะต่างกับความเข้าใจแต่เดิมที่เราคอยตักเตือนเด็ก สอดส่องดูแลอันไหนไม่ดีก็คอยตักเตือนรู้แค่นั้น

พี่อ้อย ทำไมไม่เข้ามา อยากรู้ว่าจะทำอะไรเกี่ยวกับเด็ก แต่ก่อนเคยเป็นครูที่ตะโก ก็พอจะรู้เรื่องเด็กมาบ้าง รู้พฤติกรรมของเด็กอยู่บ้าง ตอนนั้นเป็นครูสอนอนุบาล อยากรู้ว่ามันคืองานอะไร อะไรทำให้สนใจอยากเข้ามาทำงาน ลูกตัวเองเป็นวัยรุ่นอยู่อยากได้ความรู้เอาไปใช้กับลูกกับหลานที่บ้านและข้างบ้าน

พี่สันติ โดยเป้าหมายอยากทำงาน สนใจด้านเด็ก มีพื้นฐานการทำงานกับเด็ก และเยาวชน ทั้งที่เริ่มแรกยังไม่รู้งานวิจัยคืออะไร

ทองปอนด์ ทำงานกับเด็ก อยากรู้นิสัยใจคอของเด็กแต่ละกลุ่ม รวมถึงครอบครัวของเค้าเป็นอย่างไรของเด็กแต่ละกลุ่มเพื่อที่จะได้หาแนวทางแก้ไขได้ถูกต้อง

ที่ถามเป็นการพัฒนาโครงการช่วงแรกพัฒนาโครงการร่วมกัน

คำถาม เข้าใจสันติกับป้าว่ามาทำอะไร เนื่องจากเรามาคุยกันหลายครั้ง ที่เรามาช่วยกันคิดเป้าหมายคืออะไร ต้องทำอะไรบ้าง ระหว่างพัฒนาตัวโครงการ เข้าใจไหมว่าต้องไปทำอะไร และใครต้องเป็นคนทำ

พี่ต๋วง ตอนนั้นไม่เคยคิดเลยว่าจะต้องมาเก็บข้อมูล ไม่เคยคิดเลยปกติก็เก็บอยู่แล้ว แต่ไม่รู้ว่าจะเอาไปให้ใคร ไม่รู้ว่าใครต้องการข้อมูลบ้าง ทุกวันนี้ก็ยังไม่เข้าใจ ทำไมต้องบอกคำว่าวิจัยทำไมไม่บอกคำว่าพัฒนา

พี่สันติ โดยเป้าหมายคือเพื่อเอาไปพัฒนา

พี่อ้อย พี่ไม่คิดว่าพี่จะต้องทำงานมากมายขนาดนั้น ปกติไม่ค่อยชอบไปบ้านคนอื่น พอมาบอกว่าพี่ต้องไปคุยกับชาวบ้าน ต้องไปเอาข้อมูลล้วงลึกขนาดนั้น

อ.สุนทร ที่เจอตอนแรกหน้าใหม่มาก ที่เจอกันตอนแรกที่บ้านลุงสมพล ได้เอาข้อมูลเรื่องบ้านทุ่งซานให้สันติดู อ.สาโรจน์บอกว่าจะทำเรื่องเด็ก ก็สนใจ การประชุมแต่ละครั้งผมเบื่อที่สุด แต่งานวิจัยนี้ผมชอบ ทำให้เรารู้เรื่องของเด็กลึกมากขึ้น และหาแนวทางในการทำงานกับเด็ก

เข้าใจเรื่องเด็กเยาวชนว่าประเด็นนี้มาจากไหนใครเป็นคนคิดใครเป็นคนริเริ่ม

พี่เอ๋ เจ็บมาชวนว่าเราน่าจะมาทำกิจกรรมเรื่องเด็กกันใหม่ เรื่องของเรื่องมาจากงาน สสส. เริ่มเห็นเด็กเยอะมากขึ้น ก็ทำกันมาตั้งแต่ตอนนั้น

พี่อ้อย เรื่องเด็กและเยาวชนยังไม่มีการทำงานที่เป็นจริงเป็นจังสักที ทำกันแต่เรื่องอื่นหลายเรื่อง

พี่สุรกิจ เจ็บรู้จักผู้ใหญ่ปราชญ์ ทำโครงการชุมชนเป็นสุขทุกเย็นก็เอามาคุยเรื่องบัญชีครัวเรือน เด็กก็ตามพ่อแม่มาประชุม เจ็บก็เริ่มเห็นเด็กมากขึ้นชวนเด็กมาทำกิจกรรม (วาดรูปภาพ เขียนแผนที่ เด็กรู้จักสันทนาการ) รอยต่อ

โดยเบื้องต้นเกิดจากพื้นที่สนใจที่อยากจะทำเรื่องการพัฒนาเด็ก ซึ่งศูนย์ประสานงานก็เป็นช่องทางหนึ่งหนุนเสริมเรื่องการทำงานวิจัย ก็เสนอว่าเป็นช่องทางหนึ่งว่าทำงานวิจัยก็จะช่วยแก้ปัญหาเราได้ในระยะยาว

การทำงานพัฒนาโครงการใช้การคุยหลายครั้ง แต่ก็ยังมีปัญหายังไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ซึ่งอาจจะต้องเป็นข้อคิดที่ โหนดจะต้องพัฒนาการทำงานเพราะเราต้องเข้ามาหนุนเสริม

ในแง่บทบาทการเข้ามาพัฒนาโครงการของโหนดต้องมีการพัฒนาโครงการ ทำให้ทีมเข้าใจและชัดเจนว่างานวิจัยมันคืออะไร ทำอะไร ทำอย่างไร ควรจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง

- อยากให้อธิบายว่าจะต้องทำอะไรบ้าง มีเป้าหมายอะไร

- แนะนำขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน และจะมีเป้าหมายอะไร ยกตัวอย่างงานวิจัยที่เคยทำมา และให้คิดประยุกต์ใช้กับพื้นที่ตัวเอง หรือทำให้เค้าเห็นเป้าหมายว่างานจะนำไปสู่เรื่องอะไร
- งานวิจัยที่ผ่านมา มองว่า ถ้าทีม สกว.พยายามปรับวิธีคิดก่อนช่วงแรก จนความคิดว่างงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นคืออะไร เพราะถ้าคนที่ไม่เคยเข้าวิจัยเพื่อท้องถิ่นก็จะคุ้นชินกับวิธีการทำงานแบบเดิม แนะนำว่างานที่ที่อื่นทำเป็นอย่างไร ทำให้เห็นกระบวนการทำงาน

ความเข้าใจงานวิจัย เข้าใจงานชัดเจนขึ้นต้องทำอะไร

อ.สุนทร ผมมองเป้าหมายของโครงการ “เด็กดอนเด็กดี” อันนี้แหละคือเป้าหมายปลายทางของเรา ก็จะช่วยเป็นแนวทางในการทำงานต่อไปว่าเราต้องทำให้เด็กดอนเป็นเด็กดีให้ได้แต่ไม่รู้ว่ามีอะไรแต่เราต้องทำต่อไป

พี่อ้อย อยากให้บอกให้รู้ตัวว่าวิธีการทำงานเป็นอย่างไร นำไปสู่เรื่องอะไร

ที่เราไปหาข้อมูลมาจากข้อมูลอื่น ๆ ที่หน่วยงานให้เราเก็บบ้าง เป้าหมายของการเก็บต่างกันไหม คนที่ใช้ข้อมูลเป็นใคร

- เราเป็นคนที่ได้ใช้ข้อมูลเป็นขั้นแรกเลย แต่ จปฐ หน่วยงานเป็นคนเอาข้อมูลไปใช้
- วิธีการต่างกัน วิธีการทำก็ไม่เหมือนกัน

พี่สันติเสริมว่า งานวิจัยมีหัวใจอย่างหนึ่งคือ การตั้งข้อสงสัยด้วยตัวของเราเอง ต้องมีคำถามว่าเราอยากรู้อะไร สงสัยอะไร และเราก็ไปหาคำตอบ เป็นการศึกษามีเป้าหมายหรือตอบข้อสงสัยของเรา เช่น ในแต่ละวันเด็กของเราทำอะไรบ้าง (สังเกต สอบถาม หมั่นดู) พอเรารู้แล้วก็จะทำให้เราจัดการปัญหาได้ดีขึ้น แก้ปัญหาได้ถูกทางมากขึ้น

หลังจากโครงการอนุมัติแล้ว แต่ละขั้นตอนที่ทำมาส่วนไหนที่เราทำได้ดี มีปัญหาอุปสรรคในขั้นตอนไหน

เราทำอะไรบ้าง

- การหาข้อมูลพื้นฐานของเด็กและเยาวชน ประสานงานกับอนามัย คิดว่าเราได้ข้อมูลชัดเจนไหมใช้ได้ไหม
ไม่ค่อยตรงกับความเป็นจริงเพราะข้อมูลเก็บมานาน การย้ายไปอยู่ที่อื่น ก็ไม่ได้มาแจ้งที่อนามัย และเนื่องจากข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่ อสม. ทำข้อมูลให้ซึ่งบางคนก็ไม่เข้าใจว่าจะเก็บข้อมูลไปเพื่ออะไร ทำให้ข้อมูลไม่ชัดเจน
- การเก็บข้อมูลเด็กและเยาวชนในหมู่บ้าน
 - การชี้แจงในการเก็บข้อมูล อธิบายให้คนที่ให้ข้อมูลเข้าใจว่าจะเก็บข้อมูลไปทำอะไร
 - ข้อมูลพื้นฐานต้องปรับปรุงตรงไหนถึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้น
 ถ้าจะต่อไปต้องไปเก็บข้อมูลที่บ้านแต่ละบ้าน
ทำความเข้าใจกับผู้ให้ข้อมูลก่อนที่จะไปเก็บข้อมูล
ก่อนจะออกไปหาข้อมูลควรเตรียมหัวข้อ ประเด็นในการเก็บข้อมูลไปในแนวทางเดียวกัน

ชวนคุยต่อเรื่องความประทับใจ ไม่ประทับใจ สิ่งที่ต้องแก้ไข (ตัวเราเอง ทีมงานวิจัย)

อ.สุนทร

ตัวเอง

ประทับใจ

ได้ช่วยเหลือสังคม

หน่วยงานอื่นเอาแผนที่เราไปใช้

ไม่ประทับใจ

การประชุมแต่ละครั้งต้องทำงานอื่น

เบี้ยประชุมน้อย (ระดับผม)

ทีมวิจัย ได้พบทีมวิจัยที่มุ่งมั่นการทำงานร่วมกัน หากคนที่ทำงานจริงใจยากคอยตำหนิแต่ไม่มาช่วยทำงาน กิจกรรม ทำให้รู้ข้อมูลเด็กเยาวชน(ฐานะความเป็นอยู่) และแนวทางแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชน , เข้าถึงชาวบ้านหมู่บ้านอื่นด้วยไม่เฉาะหมู่บ้านตัวเอง ประทับใจเวทีหมู่บ้านเพราะทำให้คนในหมู่บ้านเห็นความสำคัญของทีมงานวิจัย ไม่ประทับใจ บางหมู่บ้านไม่ให้ความสำคัญน้อย หรือจะเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ (วิธีที่ดีในการประชาสัมพันธ์ คือ การออกหนังสือเชิญ) การประสานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการประชุมเพื่อหาวันที่เหมาะสมในการประชุมร่วมกันของแต่ละหมู่บ้าน

ผลที่เกิดขึ้นในการทำงาน เราพอมีทางแล้วจะทำให้เด็กตอนเป็นเด็กดีได้ตามจุดมุ่งหมาย

พื้อย

ตัวเอง คนอื่นยังเห็นความสำคัญของเราแล้วดึงเรามาเข้าทีม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับทีม **ลึกๆไม่อยากมาทำ เพราะกิจกรรมเยอะแต่สิ่งที่ทำให้มาทำอยู่คือ เราต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่เราได้รับมอบหมาย**

ทีมงาน ได้รู้จักนิสัยใจคอทีมที่ทำงานร่วมกันมากขึ้น

กิจกรรม การดูงานบ้านกาญจนา

ผลที่เกิดขึ้น ได้รู้จักบ้านรู้จักคนในหมู่บ้านมากขึ้น

พีสุรกี

ตัวเอง ตั้งแต่ทำโครงการนี้มายังมีใจที่ยังอยากจะทำงานต่อถ้าเราทิ้งไปสภาพก็จะยิ่งแย่กว่าเก่าปัญหาก็จะเพิ่มมากขึ้น ทุกครั้งที่มาประชุมถ้าไม่จำเป็นก็จะไม่ขาด **ต้องปรับปรุงการวางแผนในการทำงานของตัวเองมากขึ้น**

ทีมงาน ทีมวิจัยที่เหลืออยู่เหนียวแน่นมากพอสมควร ทีมวิจัยยังน้อยอยู่ถ้าทำระยะสองจะต้องเพิ่มทีมให้มากขึ้น **ก็จะต้องทำความเข้าใจให้มากเพราะถ้าไม่เข้าใจจะจุดรั้งการทำงานของทีม**

กิจกรรม การทำข้อมูลของทีมงาน การเอาเด็กมาประชุมเด็กก็มีความสุข

ผลที่เกิดขึ้น ส่งเด็กเรียน(ตอนนี้ผมถือว่าผมหนักมาก) เช่น ผู้ปกครองที่ไม่มีตังค์ก็มาขอมีเยอะ ผมมองเห็นช่องที่ทำงาน แต่จะอย่างไรให้คนหมู่บ้านมองเห็นผลซึ่งก็ต้องใช้เวลา

พีเอ

ทีมงาน **การไม่ตรงต่อเวลาต่อการนัดหมาย ทำให้การทำงานล่าช้าทำให้เบี่ยงเบนเวลาทำงานร่วมกัน**

ตัวเอง เราทำดีมากเก่า ได้สนใจเด็กได้สอบถามข้อมูลว่าใครเป็นอะไรอย่างไร

พีศรีนวล

ทีมวิจัย **น่าจะต้องมีระบบการถ่ายโอนงานของคนภายในทีมงานว่าจะให้ใครจัดการต่อ**

ตัวเอง บางทีเวลาในการทำงานอาจจะไม่ตรงกันไม่สามารถมาเข้าร่วมประชุมได้

กิจกรรม การไปบ้านกาญจนาช่วงนั้นท้อในการทำงานแต่ก็ได้กำลังใจกลับมา เพราะปัญหาของเค้าหนักกว่าเรา เรายังหมู่บ้าน ทำให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นได้รับรู้ความรู้สึกของเด็กแต่ละหมู่บ้าน การสื่อสารกันภายในทีม

การมอบหมายงานระหว่างกัน

แนวทางการปรับปรุงการทำงาน

- วางแผนการทำงานให้ชัดเจนเป็นระบบมากขึ้น

- ต้องทำความเข้าใจระหว่างคนในทีมผู้เกี่ยวข้องให้มากขึ้น เพราะงานต่อไปจะมากขึ้น
- ปรับปรุงบทบาทหน้าที่การทำงานของทีมงาน เช่น การมอบหมายงานกรณีที่ไม่ได้มาร่วมประชุม ไม่ได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้าถ้ามาไม่ได้

- **วางแผนการทำงานระยะต่อไป (แผนงาน ระบบการทำงาน)**

- การทำงานต่อไปควรจะนำแกนนำมาหมู่บ้านละ 2 คน
- บัณฑิตเสริมในการทำงานให้ทำงานได้มากขึ้น
- การทำโจทย์ครั้งต่อไป เจ้าหน้าที่ อบต.ต้องเข้ามาเป็นทีมวิจัยด้วย เพราะทุกวันนี้สำนักงาน อบต.ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งต่อไป อบต.ต้องเอาข้อมูลไปแก้ปัญหา (ทำอย่างไรถึงจะให้ได้คนที่สนใจเรื่องเด็กจริงๆ) เพราะที่อยู่กันได้ทำกันอยู่ถึงแม้จะไม่เข้าใจโครงการตั้งแต่แรกก็ยังทนทำกันอยู่

(29) การพัฒนาโครงการเด็กดอนเด็กดี ระยะที่ 2 ครั้งที่ 1 วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ.2551 ณ ห้องประชุมสภา อบต.ดอนหญ้านาง

กระบวนการพูดคุย

ที่สันติแนะนำสถาบันกรุงเก่าเพื่อการพัฒนาและสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

แนะนำตัวแต่ละคน

- สันติ
- ทีมเด็ก 5 คน (3 คน เป็นเด็กที่เกิดจากการทำงานวิจัยของเราโดยการพูดคุยประสานงานกับรร. ตะโก อีก 2 คน อยู่ หมู่ 6,7 เคยช่วยเก็บข้อมูลด้านพลังงานและแผนชุมชนร่วมกับ อบต.)
- พี่เอ๋
- ผญ.สำราญ
- พี่เจ๊ียบ
- อ.บัวคำ
- ผญ.ปราณี
- ปาน
- พี่ดวง
- อ.สุนทร
- สมชาย
- ทองปอนท์
- สมนึก
- พี่อ้อย
- พี่สุรกิจ

ประเด็นในการพูดคุยกันในวันนี้

งานที่ทำต่อไปเป็นระยะที่ 2 งานระยะแรกเป็นการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นอยากให้ทีมวิจัยช่วยทบทวนให้เพื่อฟังว่าระยะแรกเราทำอะไรไปบ้างแล้ว และได้ผลเป็นอย่างไร โดยอ.สุนทร

1. สิ่งที่ได้จากระยะที่ 1 ได้รู้อะไรบ้าง
2. ผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย
 - ทีมวิจัย
 - อบต.
 - ชุมชน
 - เด็กและเยาวชน

แลกเปลี่ยนเพิ่มเติม

อ.สมนึก การทำงานในช่วงแรกเป็นการทำงานกับกลุ่มวิจัยแต่ในส่วนของชาวบ้านคนในชุมชนยังไม่ค่อยรับทราบมากนัก ในด้านการศึกษาเด็กที่ได้เรียนต่อถือว่าเป็นผลจากการทำงานตรงนี้ผู้ปกครองก็เริ่มรับรู้แล้วว่าเราทำอะไรกันอยู่ ถ้าทำต่อไปเราต้องพยายามให้มีคนใหม่มากขึ้นและต้องทำให้เขาเห็นว่ามันเป็นหน้าที่อยากเข้ามามีส่วนร่วม ตอนนี้ทัศนคติของผู้ปกครองเริ่มเปลี่ยนไป ต้องการให้เด็กมีการศึกษามากขึ้น

อ.สุนทร นักเรียนที่ได้รับทุนไปขณะนี้เทอมหน้าจะต้องมีการฝึกงานที่มววิจัยได้มีการเตรียมการล่วงหน้าเพื่อที่จะให้เด็กได้มีสถานที่ฝึกงานในเทอมต่อไป และทีมวิจัยการทำงานถ้ามีการประชุมของ อบต. ควรจะต้องมีการนำเสนอข้อมูลให้เขาได้รับทราบตรงนั้นบ้างเพื่อเป็นการหนุนเสริมการทำงานของโครงการเราเอง

อ.สมชาย ผมมีความสามารถที่จะช่วยชุมชนได้คือ งานศิลปะและดนตรี ในพื้นที่ อ.ภาชี เด็กไม่ค่อยได้มีโอกาสได้เรียนรู้ด้านดนตรีสากลมากนัก เนื่องจากเป็นศาสตร์ที่ยากมาก ตอนนี้ได้ไปสอนให้กับชุมชนระโสมอยู่ซึ่งตอนนี้สามารถเล่นเป็นวงได้แล้ว คิดว่าอยากถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็ก ซึ่งเป็นการพัฒนาพัฒนาการของเด็กและเยาวชน

อ.บัวคำ จากที่เราวางแผนระยะ 2 การทำงานเชิงรุก การขยายแนวกว้าง การเข้าถึงเด็กในโรงเรียน เด็กนอกโรงเรียนจะอย่างไร อาจจะต้องมีการวางแผนระยะสั้น และระยะยาวร่วมกัน เพื่อที่ทีมวิจัยจะได้มีส่วนร่วมทำงานได้อย่างต่อเนื่อง

พี่เจียบ เสนอ 2 เรื่อง 1. **เรื่องข้อมูล** ที่ทำงานมาขาดการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องที่สำคัญคือคนที่รวบรวมข้อมูลกลางว่าเป็นใครที่ชัดเจน และนำมาคุยในที่ประชุมเพื่อเป็นการติดตามงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานเดินหน้าไปได้ดี รวมถึงการชี้แจงงบประมาณรายรับรายจ่ายในที่ประชุมอย่างต่อเนื่อง 2. **การเปิดใจกันภายในทีม** จากที่ได้พูดคุยกับคนในทีม ซึ่งก็มีปัญหาในบางเรื่อง แต่ในทีมวิจัยไม่พูดกันอย่างเปิดเผย ในการทำงานวิจัยมันน่าจะต้องมีการคุยกันอย่างเปิดเผยมากขึ้น อยากช่วยงานพื้นที่แต่อาจจะไม่ได้อยู่ในบทบาทพี่เลี้ยง ตอนนี้คิดอยากจะเรียนรู้งานวิจัยท้องถิ่นและพัฒนางานในพื้นที่ตำบลระโสม ที่ผ่านมาเรียนรู้เรื่องคนมากขึ้นก็รู้สึกดีกับคนที่นี่

พี่สุรกิจ การทำงานพัฒนาที่มีคนนอกเข้ามาทำงานด้วยก็จะช่วยให้คนทำงานพัฒนาความคิดได้ พอทำงานไประยะหนึ่งคนทำงานสามารถที่จะคิดงานด้วยตัวเอง การทำงานด้านเด็กเราก็พอมีความรู้อยู่ชุดหนึ่ง การทำงานต่อไปเราก็ต้องมาปรับปรุงพัฒนากันไป การทำงานไม่มีที่ไหนที่มีสูตรสำเร็จ (การทำงานพัฒนาในไทยมีแนวคิดที่ดีแต่มีปัญหาในการปฏิบัติในพื้นที่) การทำงานก็ต้องส่งต่อรุ่นต่อรุ่นไปส่งต่อความคิดกันต่อไป เราจับเรื่องเด็กเราคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ ก่อนข้างที่จะตรงกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน งานระยะ 2 ก็จะต้องชัดเจน ตอนนี้ตอนหน่วยงานช็อกลิ่งวิดิโอและระบบติดต่อที่สมบูรณ์ มาแล้ว ก็ฝาก อาจารย์ช่วยคิดระบบที่จะช่วยให้เด็กมาเรียนรู้

อ.สมนึก สื่อ เทคโนโลยีเป็นส่วนที่สำคัญ สามารถมาใช้เก็บผลงานและเก็บข้อมูลในการทำงานของได้ ผมสนใจงานกราฟฟิก งานมีเดีย งานสารคดี ในท้องถิ่นเป็นงานที่ไม่กว้างมากเราสามารถทำได้ งาน

ชุมชนถ้าเราเอาเงินเป็นตัวตั้งปัญหาจะเกิดเยอะแต่ถ้าเราคิดว่าถ้าเราทำเพื่อท้องถิ่นเพื่อคนในชุมชนถ้าได้ใจมากกว่า คนที่มุ่งมั่นทำด้วยใจผมว่าไอเดียมันจะเกิดขึ้นมาเอง

อ.สมชาย ตรงนี้ถ้าเราทำดีเป็นรูปธรรม มีข้อมูลที่สามารถเผยแพร่ได้คนในชุมชนยอมรับตรงนี้ผมว่าดี

อ.สมนึก อย่างน้อยเราเกิดแนวร่วมอย่างน้อยก็ผู้ปกครอง การระดมสมองเป็นเรื่องไฮไลต์ของงานถ้าเราทำตรงนี้ได้ด้วยเงินมันมาเอง

สุรกิจ คิดว่าตอนนี้ในชุมชนเราเองก็มีทุนอะไรอยู่เยอะ อย่างเช่น มูลนิธิหลวงพ่อรวย อบต. ผมเชื่อว่าแนวทางที่เราสามารถไปได้ เมื่อวานผมไปเจอเมียตาเทิง (สามีแก่ตายก็เกิดความเครียดคิดมากเห็นว่ายากฆ่าตัวตาย ผมจะเอารถไปรับมาคุยกันที่ อบต. เพื่อเป็นการคลายเครียด ต่อไป กศน. จะมาเปิดสอนเสาร์อาทิตย์ และจะเปิดมหาวิทยาลัยชีวิต

พี่สันติช่วยสรุปออกมาเป็นแผนภาพให้ทุกคนเห็นภาพรวมร่วมกัน โดยเริ่มจากการทบทวนชื่อโครงการ เป้าหมายที่สำคัญของโครงการ อยากเห็นเด็กในตำบลเป็นเด็กเก่งเด็กดีมีความสุขอย่างที่เรายากเห็น โครงการต้องการหาแนวทางในการพัฒนาเด็กที่เหมาะสมกับตำบลตอนไหนนาง โครงการนี้โจทย์หรือประเด็นที่จะศึกษามาจากชุมชนต้องการที่จะศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบล ฉะนั้นคำตอบของโครงการวิจัยเป็นสิ่งที่เราอยากจะทำในตำบลของตัวเอง จะมาใช้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในตำบลเราเอง

ทบทวนแนวคิดเรื่องการวิจัย ที่ผ่านมามาเราทำงานพัฒนาเรามักจะเริ่มจากปัญหาที่เป็นความทุกข์ของเรา เวลาจะพัฒนาอะไรก็จะเริ่มจากปัญหาเป็นส่วนใหญ่ที่ผ่านมามา พอเราเกิดปัญหาก็จะมานั่งคุยกันว่าเกิดปัญหาอะไร จะจัดการอย่างไร ที่ร้ายกว่านั้นคือเกิดปัญหาและรอให้คนอื่นมาแก้ไขให้ นี่คือวิธีการที่ผ่านมา ในส่วนกระบวนการที่เราทำพยายามจะสร้างวิธีการทำงานแบบใหม่ คือก่อนที่จะไปปัญหานางจะไปหาปัญหาให้ชัดเจนมากขึ้นก่อนที่จะแก้ปัญหา ว่ามันมีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งคิดว่าน่าจะแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยเข้าไปใช้ในกระบวนการศึกษาปัญหา นี่คือหลักคิด คือ การปรับระบบในการแก้ปัญหาใหม่ กระบวนการที่ผ่านมามีปัญหาก็ไปวางแผนทำเลย แต่กระบวนการวิจัยเริ่มจากการศึกษาปัญหาก่อนว่ามันเป็นอย่างไร เช่น การแก้ปัญหาเตี๊ยะที่เราทำอยู่ เราเชื่อว่าเห็นข้อเท็จจริงของปัญหามากขึ้นจะทำให้การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากขึ้น

- การทำงานระยะที่ 1 เราใช้เวลาๆ 1 ปีนานมาก ดังนั้นการทำงานในระยะที่ 2 เราต้องมีการปรับปรุงจัดระบบการทำงานให้กระชับทันตามเวลาที่เราวางไว้ (ระบบการทำงาน การจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น)
- จากที่ได้ฟังคิดอย่างไรบ้างที่เรามาทำการศึกษาเรื่องเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องที่ทุกคนเห็นดีด้วยไหมคิดว่าเป็นประโยชน์น่าจะทำต่อไหม มันใจไหมที่จะทำต่อ

ก่อนจะจบการประชุมได้มีการคิดร่วมกันต่อว่าถ้าในตำบลตอนไหนนางจะทำงานด้านเด็กและเยาวชนนั้นจะต้องรู้เรื่องอะไรบ้างที่สำคัญ โดยการเขียนความคิดของแต่ละคนลงกระดาษและเล่าความคิดของแต่ละคนให้เพื่อนคนอื่นได้รับทราบ พอสรุปความคิดสิ่งที่ต้องรู้ได้ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเด็กและเยาวชน

- ประวัติชีวิต ภูมิหลัง
- การศึกษา
- ที่อยู่
- พื้นฐานครอบครัว / สภาพครอบครัว (ปัญหาผู้ปกครอง , สภาพเศรษฐกิจ)
- สุขภาพ

2. ปัญหาและความต้องการจากมุมมองของเด็ก
 - ความชอบ ความสนใจ
 - ความคาดหวังในอนาคต
 - ปมปัญหา ความผิดหวัง
 - ความคิด , ความรู้สึก (ต่อผู้ใหญ่ในชุมชน)
 - ปัญหา สาเหตุ และผลกระทบ
3. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
4. พฤติกรรมเด็กและเยาวชน
5. ความคิดและมุมมองของคนในชุมชนต่อการแก้ปัญหาเด็ก
 - แผนงาน / กิจกรรมในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กฯ
6. บทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็ก
7. ความสามารถ ความถนัด
 - คนในชุมชนที่อยากทำงานด้านเด็กและเยาวชน
 - ทุนชุมชนในการแก้ปัญหาเด็ก
8. คนในชุมชนที่สนใจงานด้านเด็กและเยาวชน
9. ความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กและเยาวชน

หลังจากคิดประเด็นแล้วก็แล้วทีมศูนย์ประสานงานได้ให้การบ้านกับทีมวิจัยเพื่อเตรียมตัวมาพูดคุยในครั้งต่อไป
ดังนี้

- ประเด็นเพิ่มเติมจากการระดมความคิดครั้งนี้
- จัดหมวดหมู่ในคำถามการวิจัยต่างๆ ว่าเป็นอย่างไร
- หาแนวทางเพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าว

นัดหมายการประชุมครั้งต่อไป 23 ตุลาคม 2551

(30) การพัฒนาโครงการเด็กดอนเด็กดี ระยะที่ 2 ครั้งที่ 2 วันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ.2551 ณ ห้องประชุมสภา อบต.ดอนหญ้านาง

ผู้เข้าร่วมประชุม

วันนี้มีทีมที่เข้าร่วมเรียนรู้ อีก 5 คน นักวิชาการศึกษาอบต. ครูศูนย์เด็กเล็ก 2 คน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 เด็กฝั่งหมู่ 8

นายกซ์แจ้งการทำงานที่ผ่านมาให้คนใหม่ที่มาได้ฟัง งานระยะแรกคือ การสำรวจข้อมูลเด็ก แต่ละหมู่ การทำแผนที่ว่าเด็กอยู่ตรงไหนบ้าง มีการจัดเวทีหมู่บ้าน การแก้ปัญหาเด็กในบางเรื่อง การทำงานระยะ2จะมีรายละเอียดมากขึ้นเรามีข้อมูลเด็กอยู่แล้วงานระยะต่อไปจะพัฒนาให้ชัดเจนมากขึ้น

พี่สันติ แนะนำ สกว. ว่ามีการทำอะไร แนะนำโครงการที่เคยทำมาแล้วในพื้นที่ คือ โครงการปুষีชีวภาพตำบลดอนหญ้านาง โครงการการพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง งานผ่านมาระยะหนึ่ง ซึ่งโดยกระบวนการทำโดยตัวของชุมชนเอง โดยมีการตั้งประเด็นศึกษาที่จะทำโดยชุมชนเอง การทำงานทำโดยชุมชนเองโครงการชุมชนเขียนเอง เราทำงานมาระยะหนึ่งแล้ว ได้ข้อมูลมาระดับหนึ่งแต่ยังไม่ได้มีรายละเอียดมากนัก

แผนที่จะใช้ประโยชน์ได้ว่ามีเด็กอยู่ที่บ้านไหนบ้าง จุดที่เด็กมารวมตัวกัน รู้จุดเสี่ยงต่างๆภายในชุมชน งานระยะที่ 2 มีข้อเสนอว่าน่าจะขยายวงมากขึ้น ซึ่งในระยะนี้ก็จะมีการดึงเด็กเข้ามามีส่วนร่วมและจะทำอย่างไรให้งานเป็นงานเชิงรุกมากขึ้น เช่น มีการทำกิจกรรมทดลอง แต่อาจจะต้องมีกระดาษหรือข้อมูลว่าควรจะทำกิจกรรมอะไร และเชิงรุกกับผู้ปกครองมากขึ้น และในส่วนของทีมงานอาจจะต้องมาจัดระบบกันใหม่เพราะงานในระยะนี้คนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นจะทำอย่างไรให้งานเดินหน้าได้กระชับมากขึ้น จะมีการสื่อสารอย่างไรให้ชัดเจนมากขึ้นการประสานงานภายในทีม เนื่องจากเรามาทำงานมีหลายรุ่นหลายเพศหลายวัย ทำอย่างไรจะหลอมรวมความคิดได้แต่ละวัยจะเข้าใจกันได้ จะอยู่ร่วมกันได้อย่างไรอย่างมีความสุข เราจะมาสร้างวัฒนธรรมในการทำงานร่วมกันอย่างไรจึงจะเกิดความสามัคคี ผันิ่กกำลังกันทำงานในระยะต่อไปได้เข้มแข็งมากขึ้น อย่างน้อยที่สุดเรามีเป้าหมายร่วมกันว่าอยากเห็นเด็กในตำบลมีความสุข ซึ่งทีมเรามีเป้าหมายเดียวกันดังนั้นเราจะปรับประคองทีมเราอย่างไรในระยะต่อไป ร่องเล่คราวที่แล้วเหนื่อยไหมว่าเราคุยอะไรกันไปบ้าง ทำอะไรกันไปบ้าง คิดอะไรกันไปบ้าง

จากการพูดคุยครั้งที่แล้วมีการตั้งประเด็นว่าถ้าเราจะพัฒนาเด็กและเยาวชนจะต้องรู้อะไรบ้าง จึงได้มีการระดมความคิดกัน

(เพิ่มข้อมูลในชาร์ต)

การทบทวนทีมวิจัยโครงการ / ทีมที่ปรึกษา / ทีมเยาวชนที่จะเข้าร่วมโครงการในระยะต่อไป

ทีมวิจัยผู้ใหญ่

1. ผญ.ปราณี หมู่ 7
2. ผญ.สำราญ หมู่ 1
3. พี่ไก่
4. ถวิล หมู่ 3
5. พี่ด้วง หมู่ 4
6. พี่อ้อย หมู่ 9
7. ลุงปอนด์ หมู่ 6
8. วรรณ ผช.ผญ. หมู่ 8
9. อ.สุนทร หมู่ 10

10. ฟัรูกิจ หมู่ 5
11. ครูสมศรี หมู่ 2
12. ครูจอย
13. อ.สมนึก
14. อ.สมชาย

ทีมวิจัยเด็ก

1. โบว์ หมู่ 5
2. บั้ง หมู่ 3
3. จอย หมู่ 10
4. เปรม หมู่ 6
5. แป้ง หมู่ 8
6. ทราญ หมู่ 7
7. แป้งใหญ่ หมู่ 6
8. จอยเล็ก (หนองน้ำใส)
9. เสาร์ หมู่ 7
10. ฟ้า หมู่ 9
11. ออย หมู่ 9
12. ก้อย หมู่ 9
13. ขวัญ หมู่ 1
14. นิว หมู่ 7

ที่ปรึกษา

1. อ.บัวคำ
2. อ.สาโรจน์
3. สัญญา มะโนแจ่ม
4. ประไพ คงสมทอง
5. พระสายันต์
6. กศน.
7. ผอ.อดิสร
8. อ.ธานีรินทร์
9. หมอเรือง
10. มหาสมนึก

และได้มีการพูดถึงบทบาทนักวิจัยว่ามีหน้าที่อะไรบ้าง ดังนี้

- เก็บข้อมูลศึกษาข้อมูลโครงการวิจัย
- จัดทำข้อมูล และจัดทำรายงานการประชุม การทำงานกิจกรรมต่างๆ
- ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโครงการวิจัย
- จัดทำรายงาน

แลกเปลี่ยนเพิ่มเติม

แต่ละช่วงวัยข้อมูลพื้นที่ที่ต้องรู้อาจจะต่างกัน ถ้าเราเก็บข้อมูลอาจจะแบ่งตามกลุ่มวัยไหม ถ้าเป็เด็กเล็กเราจะเก็บอะไร เด็กช่วงประถมจะเก็บอะไร เด็กวัยรุ่นจะเก็บอะไร ให้สอดคล้องกับเด็กแต่ละวัย

อ.บัวคำ การศึกษาเด็ยนี้เค้าจะแยก เด็กเล็ก อนุบาล ชั้นประถม ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 เรื่องหลักสูตรจะแยก อนุบาล(การพัฒนาเด็ก) ถ้าเราเอาตัวชี้วัดของสถานศึกษามาเป็นหัวข้อในการเก็บข้อมูล

พีปราณี งานวิจัยชิ้นนี้เหมือนจะยาว การเก็บข้อมูลที่บางอย่างต้องดูผลในระยะยาว บางครั้งก็ต้องเอาข้อมูลสภาพครอบครัวมาด้วย

ครูศุณย์ การเตรียมความพร้อม รู้สถานที่ รู้ว่าจะต้องช่วยเหลือตัวเองอย่างไร (การกิน การอยู่อาศัย การเข้าสังคม)

พีสันติ การพัฒนาเด็กเกี่ยวข้องกับหลายส่วน ผู้ปกครอง โรงเรียน สิ่งแวดล้อมเด็ก เรื่องเด็กไปโยงกับหลายส่วนเราต้องช่วยกันประคับประคอง ทุกฝ่ายต้องช่วยกันโดยเอาเด็กของเราเป็นตัวตั้งทำให้เป็นเด็กดีมีความสุข ต้องหาวิธีการที่ทุกฝ่ายรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ต้องช่วยกัน บางส่วนชาวบ้านอาจจะยังไม่เข้าใจ อย่างเช่นวิธีการเลี้ยงดูเด็กผู้ปกครองก็ยังไม่รู้จะอย่างไรผู้ปกครองถึงจะเข้าใจ

พีสุรกิจ ในอดีต กับปัจจุบันชีวิตต่างกันราวฟ้ากับดิน ไม่มีอะไรที่เป็นสิ่งยั่วยุระหว่างทางเหมือนสมัยนี้

ถ้าจะแก้ปัญหาเรื่องเด็กชุมชนและโรงเรียนต้องใกล้ชิดกันมากขึ้นการแก้ปัญหาจึงจะมีประสิทธิภาพ

มีการพูดถึงเป้าหมายสุดท้ายของโครงการว่าต้องการอะไร

รู้แล้วรู้ไปทำไม รู้แล้วจะได้ใช้ประโยชน์อะไร

- เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหา
- เพื่อให้ครอบครัวมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ของการเลี้ยงดูเด็กแต่ละวัย

ขั้นตอนของการช่วยกันคิดโจทย์วิจัยหลักของโครงการนั้นที่วิจัยค่อนข้างงกัน พีสุรกิจจึงได้ช่วยชี้ให้เห็นว่าขั้นตอนในการทำแผนงานโครงการวิจัยของเราต้องทำอะไรบ้าง และตอนนี้อยู่ในขั้นตอนอะไร

1. ขั้นตอนการกำหนดโจทย์วิจัย (ต้องการอะไร สภาพปัญหาคืออะไร)
2. ขั้นตอนการกำหนดแผนที่ทำงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย

สรุปโจทย์วิจัยโครงการคือ

คำถามหลัก

แนวทางการทำงานร่วมกัน (ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ชุมชน โรงเรียน,วัด) ในการดูแลแก้ปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง เป็นอย่างไร

คำถามย่อย

1. สภาพปัญหาความต้องการและศักยภาพของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านางเป็นอย่างไร
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานเด็กและเยาวชน
 - 1.2 ปัญหาความต้องการจากมุมมองของเด็ก
 - 1.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน
 - 1.4 ความสามารถและความถนัด
2. สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็กเป็นอย่างไร
 - 2.1 สภาพครอบครัว การดูแลเลี้ยงดูเป็นอย่างไร
 - 2.2 สภาพแวดล้อม สังคมที่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นอย่างไร
 - 2.3 แผนงานกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน

3. ความคิดมุมมองของคนในชุมชน (บ ว ร) ต่อการพัฒนาเด็กเป็นอย่างไร
 - 3.1 ผู้ที่มีความสนใจหรือต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน (ทุนและทรายากร)
 - 3.2 ความคิดเห็นของคนในชุมชน ต่อเด็กและเยาวชนและการแก้ปัญหาเด็ก
4. แผนงาน กิจกรรม นโยบายของหน่วยงานต่างๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างไร (โรงเรียน อบต. วัด ศูนย์เด็กเล็ก อำเภอ พช.)
5. บทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชนของแต่ละระดับของ ครอบครัว องค์กร ชุมชน ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เป็นอย่างไร
6. แนวทางการทำงานร่วมกัน (บ ว ร) ในการดูแล แก้ปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านางเป็นอย่างไร

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
1. ประชุมทีมวิจัยทบทวนโครงการ	1. เพื่อทบทวนโครงการวิจัย แผนการดำเนินงาน 2. เพื่อวางแผนแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงานวิจัยในทีม 3. เพื่อเตรียมเวทีชี้แจงโครงการคนในชุมชน	ประชุมทีมวิจัย 1 ครั้ง	• ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา	
2. เวทีชี้แจงการดำเนินงานโครงการกับคนในชุมชน	1. ชี้แจงผลการดำเนินงานระยะที่ 1 2. ชี้แจงโครงการวิจัย / ทีมวิจัยระยะที่ 2	• จัดเวทีชี้แจง 1 ครั้ง • หรือ ชี้แจงในเวทีประชุมที่มีอยู่ในตำบล	• ผู้ใหญ่บ้าน • อบต. • ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา • ตำรวจ • หน่วยงานราชการ อ.ภาษี • สจ.	
3. ทีมวิจัยวางแผนการเก็บข้อมูล	1. ออกแบบการเก็บข้อมูลแต่ละช่วงวัย 2. แบ่งบทบาทหน้าที่ทีมวิจัยในการเก็บข้อมูล 3. ทบทวนข้อมูลเดิมที่มีอยู่แต่ละแหล่งแต่ละช่วงวัย	ประชุมทีมวิจัย 2 ครั้ง	• ทีมที่ปรึกษา • ทีมวิจัย	

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
4. เตรียมความพร้อมการเก็บข้อมูลทีมวิจัย	1. เพิ่มเติมความรู้จิตวิทยาสำหรับเด็กและเยาวชน 2. ฝึกปฏิบัติ / เติมความรู้การเก็บข้อมูลเด็ก , การทำงานกับเด็ก	อบรมทีมวิจัย 1 ครั้ง	• ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา • วิทยากร	
5. ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล	1. เพื่อให้รู้ข้อมูล / ข้อเท็จจริงตามประเด็นที่ต้องการ 2. เพื่อให้ทีมรู้จักเด็ก สภาพแวดล้อมในชุมชน / ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 3. เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนทางการพัฒนาและแก้ปัญหาสำหรับเด็กและเยาวชน	• รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่จากหน่วยงานต่างๆ • จัดเวทีกลุ่มย่อย • สัมภาษณ์ครอบครัวเป้าหมาย	• ทีมวิจัย • ครอบครัวเป้าหมาย	

นัดหมายการประชุมครั้งต่อไปวันที่ 2 พฤศจิกายน 2551 ณ ห้องประชุม อบต. ดอนหญ้านาง เวลา 9.00 – 15.00

(31) การพัฒนาโครงการเด็กดอทเด็คดี ระยะที่ 2 ครั้งที่ 3 วันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2551 ณ ห้องประชุมสภา อบต.ดอนหญ้านาง

ผู้เข้าร่วมประชุม

- อ.สุนทร
- พี่อ้อย
- พี่สุรกิจ
- อ.บัวคำ
- พี่ปรานี
- ครูศูนย์เด็กเล็กตะโกดอนหญ้านาง
- ครูศูนย์เด็กเล็ก ร.ร. วัดวิมลสุนทร
- พี่สันติ
- ป่าน

ประเด็นในการพูดคุย

1. การทบทวนการพูดคุยครั้งที่ผ่านมา (วันที่ 23 ตุลาคม 2551)

ทบทวนครั้งที่แล้วได้มีการตั้งโจทย์วิจัยที่เราจะทำการดูว่าถ้าเราจะทำงานเด็กและเยาวชน เราควรจะมีเรื่องอะไรบ้าง โดยการระดมความคิด และการคิดโจทย์วิจัยย่อยของโครงการว่าต้องการอะไรบ้างเพื่อให้ตอบโจทย์ใหญ่ที่เราตั้งไว้ดังนี้

คำถามหลัก

แนวทางการทำงานร่วมกัน (ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ชุมชน โรงเรียน,วัด) ในการดูแล แก้ปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชน ต.ดอนหญ้านาง เป็นอย่างไร

คำถามย่อย

2. สภาพปัญหาความต้องการและศักยภาพของเด็กและเยาวชน ตำบลดอนหญ้านางเป็นอย่างไร
 - 2.1 ข้อมูลพื้นฐานเด็กและเยาวชน
 - 2.2 ปัญหาความต้องการจากมุมมองของเด็ก
 - 2.3 พฤติกรรมของเด็กและเยาวชน
 - 2.4 ความสามารถและความถนัด
3. สภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับเด็กเป็นอย่างไร
 - 3.1 สภาพครอบครัว การดูแลเลี้ยงดูเป็นอย่างไร
 - 3.2 สภาพแวดล้อม สังคมที่ใกล้ชิดกับเด็กเป็นอย่างไร
 - 3.3 แผนงานกิจกรรมต่างๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน
4. ความคิดมุมมองของคนในชุมชน (บ ว ร) ต่อการพัฒนาเด็กเป็นอย่างไร
 - 4.1 ผู้ที่มีความสนใจหรือต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กและเยาวชน (ทุนและทรายากร)
 - 4.2 ความคิดเห็นของคนในชุมชน ต่อเด็กและเยาวชนและการแก้ปัญหาเด็ก
5. แผนงาน กิจกรรม นโยบายของหน่วยงานต่างๆ ในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนเป็นอย่างไร (โรงเรียน อบต. วัด ศูนย์เด็กเล็ก อำเภอ พช.)
6. บทเรียนประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและเยาวชนของแต่ละระดับของ ครอบครัว องค์กร ชุมชน ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เป็นอย่างไร
7. แนวทางการทำงานร่วมกัน (บ ว ร) ในการดูแล แก้ปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชน ต.ดอน

หน่วยงานเป็นอย่างไร

2. การคิดแผนการดำเนินงานโครงการต่อจากครั้งที่แล้ว

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
6. ประชุมทีมวิจัยทบทวน โครงการ	4. เพื่อทบทวนโครงการวิจัย แผนการดำเนินงาน 5. เพื่อวางแผนแบ่งบทบาทหน้าที่ ในการทำงานวิจัยในทีม 6. เพื่อเตรียมเวทีชี้แจงโครงการ คนในชุมชน	ประชุมทีมวิจัย 1 ครั้ง	• ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา	
7. เวทีชี้แจงการดำเนินงาน โครงการกับคนในชุมชน	3. ชี้แจงผลการดำเนินงานระยะที่ 1 4. ชี้แจงโครงการวิจัย / ทีมวิจัย ระยะที่ 2	• จัดเวทีชี้แจง 1 ครั้ง • หรือ ชี้แจงในเวทีประชุมที่มี อยู่ในตำบล	• ผู้ใหญ่บ้าน • อบต. • ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา • ตำรวจ • หน่วยงานราชการ อ.ภาชี • สจ.	
8. ทีมวิจัยวางแผนการเก็บ ข้อมูล	4. ออกแบบการเก็บข้อมูลแต่ละ ช่วงวัย 5. แบ่งบทบาทหน้าที่ทีมวิจัยในการ เก็บข้อมูล 6. ทบทวนข้อมูลเดิมที่มีอยู่แต่ละ แหล่งแต่ละช่วงวัย	ประชุมทีมวิจัย 2 ครั้ง	• ทีมที่ปรึกษา • ทีมวิจัย	
9. เตรียมความพร้อมการเก็บ ข้อมูลทีมวิจัย	3. เพิ่มเติมความรู้จิตวิทยาด้าน เด็กและเยาวชน 4. ฝึกปฏิบัติ / เดิมความรู้การเก็บ	อบรมทีมวิจัย 1 ครั้ง	• ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา	

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
	ข้อมูลเด็ก , การทำงานกับเด็ก		• วิทยากร	
10. ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล	4. เพื่อให้รู้ข้อมูล / ข้อเท็จจริงตามประเด็นที่ต้องการ 5. เพื่อให้ทีมรู้จักเด็ก สภาพแวดล้อมในชุมชน / ปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเด็ก 6. เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนทางการพัฒนาและแก้ปัญหาด้านเด็กและเยาวชน	• รวบรวมข้อมูลที่มีอยู่จากหน่วยงานต่างๆ • จัดเวทีกลุ่มย่อย • สัมภาษณ์ครอบครัวเป้าหมาย	• ทีมวิจัย • ครอบครัวเป้าหมาย	
11. ประชุมทีมวิจัยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล	1. เพื่อแยกแยะข้อมูลรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล 2. เพื่อให้ทีมวิจัยได้ข้อสรุปตามที่โครงการวิจัยตั้งโจทย์ไว้ 3. เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา และพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง	• ประชุมทีมวิจัยเพื่อนำข้อมูลมาดูร่วมกัน มาวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาเด็กและเยาวชน 3 ครั้ง • นำข้อมูลที่ได้ นำเสนอต่อชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกับทีมวิจัยวิเคราะห์ข้อมูล 3 ครั้ง แบ่งเป็น 3 โซน โซนที่ 1 หมู่ 1,2,9 โซนที่ 2 หมู่ 4,5,10,3 โซนที่ 3 หมู่ 6,7,8	• ทีมวิจัย • ที่ปรึกษา • หน่วยงาน • คนในชุมชน	
12. ประชุมทีมวิจัยระหว่างดำเนินโครงการ	1. เพื่อติดตามความก้าวหน้าของโครงการ และนำปัญหาต่างๆ	ประชุมทีมวิจัย 2 ครั้ง / เดือน	a. ทีมวิจัย b. ที่ปรึกษา	

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
	มาแก้ไขร่วมกันได้เร็วขึ้น			
13. จัดทดลองปฏิบัติการกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในตำบล 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมความสนใจของคนในชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ทีมวิจัยเกิดการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัยและชุมชนในการทำงานทดลองปฏิบัติการกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนร่วมกัน	- ประชุมทีมเพื่อวางแผนเตรียมการการจัดกิจกรรม - ทดลองจัดกิจกรรม - สรุปบทเรียนกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน	- ทีมวิจัย - ที่ปรึกษา - เด็กและเยาวชน - ชุมชน / ร.ร. / หน่วยงาน	
14. สรุปผลการดำเนินงานโครงการ	1. เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการที่ตั้งไว้ 2. เพื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมการดำเนินงานโครงการ 3. เพื่อหาแนวทางในการทำงานระยะต่อไปร่วมกัน	- ทีมวิจัยสรุปเรียบเรียงผลการดำเนินงาน - จัดเวทีผู้เกี่ยวข้องสรุปบทเรียนร่วมกัน (บ้าน วัด โรงเรียน)	- ทีมวิจัย - ที่ปรึกษา - หน่วยงาน - ชุมชน - โรงเรียน - เด็กและเยาวชน	
15. สรุปบทเรียนการทำงานโครงการวิจัย	1. เพื่อสรุปบทเรียนกระบวนการดำเนินงานโครงการวิจัยร่วมกัน 2. เพื่อให้ได้ประเด็นในการจัดทำรายงานโครงการวิจัยให้ชัดเจนมากขึ้น	ประชุมทีมวิจัย 1 ครั้ง	- ทีมวิจัย - ที่ปรึกษา	
16. จัดทำรายงานโครงการวิจัย	1. เพื่อให้ได้เนื้อหาข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์	จัดทำรายงาน		

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณ
	2. เพื่อนำเสนอข้อมูลสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำไปใช้ในการขยายผลการทำงานด้านเด็กและเยาวชน ต่อไป	• ผลិតสื่อ		

3. การกำหนดวัตถุประสงค์โครงการ (เราต้องการรู้อะไร)

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ศักยภาพ ของเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไข ปัจจัย ข้อจำกัด โอกาส ปัญหา อุปสรรค (ในชุมชนและนอกชุมชน) ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง
3. เพื่อหาแนวทางการทำงานร่วมกันในการดูแล แก้ปัญหา และพัฒนา เด็กและเยาวชนตำบลดอนหญ้านาง
4. เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การมีส่วนร่วม ความสามัคคี ตื่นตัวในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ชุมชน ตำบลดอนหญ้านาง

4. ประเด็นที่ต้องทำเพิ่มเติม

- หลักการและเหตุผล

ประเด็นที่จะต้องเขียน

ขั้นที่ 1 งานระยะที่ 1 ทำอะไรไปบ้าง และผลเป็นอย่างไร (สำเร็จหรือพอใจมีอะไร ไม่สำเร็จหรือพอใจมีอะไร

ขั้นที่ 2 ทำไมเราต้องทำงานระยะที่ 2 (ทำแล้วจะเกิดประโยชน์อะไรกับชุมชน)

ขั้นที่ 3 เราจะทำอะไรบ้างในระยะที่ 2

- งบประมาณ
- แผนปฏิบัติการ
- ประวัติที่มวิจัย
- การประสานงานภายในทีม

นัดประชุมครั้งต่อไปวันที่ 16 พฤศจิกายน 2551 เวลา 16.00 น.